

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

นายสุชาติ ชำขจร

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION OF NON-FORMAL PRIVATE
SCHOOLS IN BANGKOK BASED ON THE QUALITY STANDARDS FOR NON-FORMAL
EDUCATION

Mr. Suchart Kamkajorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration

Department of Educational Policy, Management, and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

521537

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐาน
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ
ในกรุงเทพมหานคร

โดย

นายสุชาติ ชำขจร

สาขาวิชา

บริหารการศึกษา

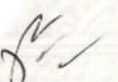
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

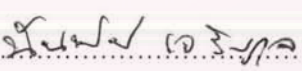
อาจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโห)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุชาติ ขำขจร : การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร. (STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION OF NON-FORMAL PRIVATE SCHOOLS IN BANGKOK BASED ON THE QUALITY STANDARDS FOR NON-FORMAL EDUCATION) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อ.ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล, 220 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหาร 50 คน และผู้ปฏิบัติการสอน 260 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

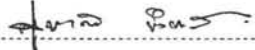
การบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบทั้ง 12 มาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากซึ่ง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปหาน้อยดังนี้ อาคารเรียนห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติ และสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน เหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้การดำเนินงานของโรงเรียนได้ ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ กระบวนการวัดผลและประเมินผล ผู้เรียนตรงตามสภาพจริง หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม/ท้องถิ่น และผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ครู/ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ ในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบทั้ง 4 ด้านของ ปัจจัยทรัพยากรการบริหาร 4 M's ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรวมจากมากไปหาน้อยดังนี้ ปัญหาด้าน งบประมาณ ปัญหาด้านบุคคล ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็น

ผู้นำทางการศึกษา

สาขาวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

5183333127 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORDS : ADMINISTRATION/ STANDARDS / QUALITY / NON-FORMAL PRIVATE SCHOOLS

SUCHART KAMKAJORN : STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION OF NON-FORMAL PRIVATE SCHOOLS IN BANGKOK BASED ON THE QUALITY STANDARDS FOR NON-FORMAL EDUCATION. THESIS ADVISOR : NUNTARAT CHAROENKUL, Ph.D., 220 pp.

The purpose of this research is to study the state and problems of the administration of non-formal private schools in Bangkok by applying questionnaire for 310 informants, comprising 50 administrators and 260 instructors. The data were analyzed by using average and standard deviation.

The research findings revealed that the management based on 12 standards of quality standards for non-formal education, according to the attitudes of the administrators and instructors were totally practiced at a high-level. Ranking by level of practice from the maximum to the minimum, it turned out as follows: buildings, classrooms, training rooms and environment were suitable for the curriculum and sufficiently used; service and welfare for learners was sufficiently provided; the administrators were professional leaders; the schools' philosophy and purposes were suitable for their management indicators; Learners had positive attitudes towards learning while possessing the desired characteristics; each school had an efficient management system; the measurement and evaluation process for learners could reflect their actual performance; curricula were suitable developed befitting the social and learners' demand; management of the learning process was efficiently conducted based on the curriculum; teachers/instructors were equipped with knowledge and skills in their areas as well as suitable behavior in accordance with professional standards for teachers; academic performance of learners was ranked at a high level; schools continuously developed good relationship with the community in providing education. For the problems of administration in accordance with the 12 quality standards for non-formal education as perceived by administrators and instructors, in terms of the 4 resources (4 M's). For administration, it revealed that there were the problems of budget, human resources, materials and management, respectively

Department : Educational Policy, Management and Leadership

Field of Study : Educational Administration

Academic Year : 2009

Student's Signature Suchart Kamkajorn

Advisor's Signature Nuntarat Charoenkul

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. นันทรัตน์ เจริญกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชญาพิมพ์ อูสาโห ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ กรรมการ ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นอย่างยิ่งในการให้คำปรึกษาแนะนำ ข้อคิดเห็นพร้อมทั้งตรวจ ปรับปรุงแก้ไขทุกขั้นตอน ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดเวลาที่ทำ การวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.สมนึก ทองเอี่ยม และ อาจารย์ เพ็ญประภา วัฒนาเจริญโกศา ที่กรุณาในการจัดหาข้อมูลสำหรับการทำวิจัยพร้อมทั้งให้คำแนะนำให้คำปรึกษาในการทำงานวิจัย ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลสำหรับการทำวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจเครื่องมือ จนเครื่องมือแล้วเสร็จ มีคุณภาพสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ แม่ชีหวานใจ ชูกร และ อาจารย์สมเกียรติ ชูทอง ผู้ที่เป็นกำลังใจและให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัย พร้อมทั้งขอขอบคุณพี่น้องและครอบครัวที่เป็น แรงใจให้เช่นกัน จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี

การวิจัยครั้งนี้ หากได้ก่อประโยชน์แก่วงการบริหารการศึกษาและวงการศึกษา ด้วยประการใดก็ตาม ข้าพเจ้าขอขอบคุณความดีเหล่านั้น เพื่อเป็นเครื่องบูชาแต่ คุณบิดา มารดา คุณครูบาอาจารย์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้มอบชีวิตและมอบวิชาความรู้ให้กับ ข้าพเจ้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
วิธีดำเนินการวิจัย	9
ลำดับขั้นในการนำเสนองานวิจัย	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ตอนที่ 1 แนวคิดการบริหารองค์การ	13
การบริหารและการบริหารการศึกษา	14
ปรัชญาของการบริหารการศึกษา	14
ทรัพยากรในการบริหารการศึกษา	17
ความสำคัญของการจัดองค์การ	22
รูปแบบขององค์การ	23
ทฤษฎีการบริหารการศึกษา	25
ตอนที่ 2 แนวคิดมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา	35
ความหมายของมาตรฐานการศึกษา	35
ความหมายของคุณภาพการศึกษา	36
มาตรฐานการศึกษาของชาติ	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ	38
มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	44
มาตรฐานคุณภาพของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ	48
การพัฒนาหลักสูตร	52
การจัดการเรียนรู้	53
การวัดผลและประเมินผล	54
จรรยาบรรณวิชาชีพครู	55
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	57
เจตคติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	58
ผู้บริหารมืออาชีพ	59
อาคารสถานที่	61
สวัสดิการ	64
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน	65
ตอนที่ 3 แนวคิดการประกันคุณภาพภายใน	66
ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	69
ความเป็นมาและความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	70
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	71
หลักการของการประกันคุณภาพภายใน	74
แนวทางการประกันคุณภาพในสถานศึกษา	76
ขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	78
ตอนที่ 4 แนวคิดการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ	81
กฎหมายและนโยบายการจัดการศึกษาเอกชนนอกระบบ	81
ประเภทของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ	85
การขอจัดตั้งโรงเรียนเอกชนนอกระบบ	87
การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ	90

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน	
นอกระบบ	91
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	93
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	100
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	100
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	101
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	103
การเก็บรวบรวมข้อมูล	104
การวิเคราะห์ข้อมูล	104
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	106
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูล	106
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	107
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	147
สรุปผลการวิจัย	148
อภิปรายผลการวิจัย	157
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	173
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	174
รายการอ้างอิง	175
ภาคผนวก ก	184
ภาคผนวก ข	188
ภาคผนวก ค	195
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	220

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลโรงเรียนเอกชนนอกระบบระหว่างปี 2547 – 2551	3
2	ข้อมูลโรงเรียนเอกชนนอกระบบส่วนภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551	3
3	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการประเมินผลภายใน 10 ประการ และมโน ทัศน์ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินผลภายใน 10 ประการ	68
4	ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	107
5	ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	108
6	ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา	109
7	ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	110
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 1	111
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 2	113
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 3	115
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 4	117
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 5	119
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 6	122
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 7	124
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 8	126

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 9	128
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 10	131
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 11	133
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 12	135
20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านบุคคลของการบริหารงาน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน กรุงเทพมหานคร	137
21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านงบประมาณของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน กรุงเทพมหานคร	140
22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน กรุงเทพมหานคร	142
23	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านการบริหารของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน กรุงเทพมหานคร	144

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ทรัพยากรของการบริหารที่เรียกว่า 3M – 11M	19
2	การจัดองค์การในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	25
3	ทฤษฎีพฤติกรรมทางสังคมขององค์การ	26
4	รูปแบบพื้นฐานขององค์การเชิงระบบ.....	32
5	รูปแบบและกรอบการประกันคุณภาพภายใน	51
6	ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	91
7	ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน	92

ศูนย์วิทย์ทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญอย่างสูงกับการพัฒนาคุณภาพคน เนื่องจาก "คน" เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันก็เป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549: 49) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 5 ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบายแผนและมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนด ในหมวด 6 ให้นิยามงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547) ซึ่งมีเจตนารมณ์ที่จะให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาในสถานศึกษาที่มีการบริหารและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาที่ดีเต็มตามศักยภาพ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์รวมทั้งผู้ประกอบการและประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและเห็นได้ชัดเจน เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการและระบบการสื่อสาร การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ทำให้บุคคลและสังคมปรับตัวตามไม่ทันและก่อให้เกิดความไม่สมดุลของการพัฒนาในหลายลักษณะ (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ และคณะ, 2548: 128) ทำให้ประเทศไทยมีปัญหาเรื่องวิกฤติทางภูมิปัญญานั้นคือ "คนขาดคุณภาพ" ส่งผลกระทบต่อระบบต่างๆ เปราะบางไปหมดทุกระบบ (วรภัทร์ ภูเจริญ, 2541: 1) ซึ่งสอดคล้องกับผลการติดตามการจัดการเรียนรู้อะดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งนำเสนอ

ด้านคุณภาพของผู้เรียน ได้แก่ ความเป็นคนเก่งของผู้เรียนพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างช่วงปีการศึกษา 2544 - 2549 มีแนวโน้มค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างลดลง ค่าความถนัดทางการเรียนของผู้เรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 และสติปัญญาของเด็กไทยในช่วงอายุ 6 - 13 ปี และ 13 - 18 ปี มีระดับสติปัญญาค่อนข้างต่ำ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นอย่างมาก การประกันคุณภาพภายในจะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ในการประกันคุณภาพการศึกษาจำเป็นจะต้องมีเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจน การจัดการศึกษาของประเทศไทยในอดีตที่ผ่านมาอันอาจกล่าวได้ว่าไม่ได้มีเป้าหมายที่ชัดเจนว่า การจัดการศึกษาไปเพื่ออะไร ใครมีความรับผิดชอบอย่างไรในองค์กร อาจมีบ้างที่กำหนดไว้ในส่วนของหลักสูตรซึ่งไม่ได้เป็นกฎหมายและบ่อยครั้งที่เป้าหมายอาจเปลี่ยนไปตามนโยบายทางการเมือง ทำให้ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพได้อย่างต่อเนื่อง แต่บัดนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดเป้าหมายของการศึกษาไทยไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ มาตรา 6 เป้าหมายด้านผู้เรียน: มนุษย์ที่สมบูรณ์ มาตรา 22 เป้าหมายด้านการจัดการศึกษา: ผู้เรียนสำคัญที่สุด รัฐธรรมนูญ มาตรา 81 เป้าหมายด้านเนื้อหา: ความรู้คู่คุณธรรม มาตรา 24 เป้าหมายด้านกระบวนการเรียนรู้: ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มาตรา 26 เป้าหมายด้านการประเมินผู้เรียน: หลากหลายวิธีการ (รุ่ง แก้วแดง, 2544: 59)

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 มาตรา 4 กล่าวว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบเป็นการจัดการศึกษา โดยมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา ในการจัดตั้งโรงเรียนเอกชนนอกระบบจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทนั้น ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดในเรื่องอาคารสถานที่ ผู้บริหาร ครูหรือผู้สอน หลักสูตร และสถานที่ฝึกปฏิบัติ พร้อมอุปกรณ์ ความจุกักเรียนการวัดผลและประเมินผลการเรียน และการออกประกาศนียบัตร เมื่อได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนแล้วการดำเนินกิจการของโรงเรียนเอกชนนอกระบบแต่ละแห่งจะต้องคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ โดยเฉพาะคุณภาพของผู้เรียน จะต้องเป็นหลักประกันว่าผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและเจตคติที่ดีตามจุดประสงค์ของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนและประชาชนทั่วไปมีความมั่นใจที่จะเลือกเรียนในโรงเรียนแห่งนั้น (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2552: 1-2)

ข้อมูลจำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียนและจำนวนครูของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ระหว่างปี 2547-2551 ดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ข้อมูลโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ระหว่างปี 2547-2551

ปี พ.ศ.	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู
2547	4,280	891,000	19,000
2548	4,385	936,000	21,000
2549	4,517	986,000	23,000
2550	4,784	1,036,000	26,000
2551	5,044	1,095,817	25,825

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2551)

ตารางที่ 2 ข้อมูลโรงเรียนเอกชนนอกระบบส่วนภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551

สาขาวิชาที่เปิดสอน	จำนวนโรงเรียน	
	ส่วนภูมิภาค	กรุงเทพมหานคร
ประเภทศิลปะและกีฬา	247	192
ประเภทวิชาชีพ	1,687	467
ประเภททกวดวิชา	932	315
ประเภทสร้างเสริมทักษะชีวิต	579	625
รวม	3,445	1,599

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552)

หมายเหตุ: ตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ข้อมูลเดือนสิงหาคม 2552

จากตารางที่ 1 และ 2 พบว่า การจัดการศึกษาเอกชนนอกระบบมีปริมาณ จำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี สอดคล้องกับ มนัสวานันท์ โกวิทยา (2547: 29) ที่ได้กล่าวว่า การศึกษานอกระบบได้รับความสนใจและมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ จริญญาพรเมษา (2547: 19) กล่าวว่า เนื่องจากการศึกษาประเภทนี้ นอกเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างทั่วถึง มีความรู้พื้นฐาน คิดแก้ปัญหาเป็น มีคุณธรรม ทนต่อเหตุการณ์ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในสังคม นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว ให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้ นโยบายของรัฐบาลปัจจุบันโดย ฯพณฯ จรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวไว้ในการบรรยายพิเศษเรื่อง "การปฏิรูปการศึกษารอบ 2" เนื่องในโอกาสวันสถาปนาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบรอบ 52 ปี เมื่อวันที่ 10

กรกฎาคม 2552 ว่าหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษารอบสองของรัฐบาลเน้นคุณภาพควบคู่กับโอกาส มุ่งให้ความสำคัญส่วนหนึ่งต่อการศึกษานอกระบบโดยการศึกษาอกระบบจะเป็นส่วนเติมเต็มให้การศึกษาในระบบและในโครงการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคเอเชีย (Education Hub) ซึ่งเป็นโครงการจากนโยบายของรัฐบาลได้ประกาศนโยบายด้านการศึกษาที่จะสนับสนุนประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคอาเซียนซึ่งกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ ยกกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและวิจัยพัฒนาในภูมิภาคอาเซียน โครงการดังกล่าวมีโรงเรียนเอกชนนอกระบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำนวนถึง 300 โรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนเอกชนนอกระบบยังมีส่วนร่วมเป็นสถานฝึกอบรมในโครงการเพิ่มศักยภาพผู้ว่างงานเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม ในชุมชนหรือโครงการต้นกล้าอาชีพซึ่งมีวัตถุประสงค์ช่วยเพิ่มศักยภาพผู้ว่างงาน จำนวนประมาณ 500,000 คน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2552: 1 - 2) จากนโยบายและโครงการดังกล่าว รัฐบาลได้แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบเป็นสิ่งสำคัญควบคู่ไปกับเป็นทางเลือกในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาสำหรับคนที่พลาดโอกาสศึกษาในระบบโรงเรียน บุคคลเหล่านั้นควรมีโอกาสที่จะรับบริการการศึกษาอกระบบโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนประเภทนี้สามารถเข้าไปสู่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงและมีหลักสูตรสามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพของกลุ่มเป้าหมาย มีความหลากหลายทั้งประเภทของกิจกรรมและวิธีการจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต การปรับปรุงอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม (สุมาลี สังข์ศรี, 2545: 16-17)

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในฐานะที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนเอกชนนอกระบบซึ่งมีหน้าที่ที่จะต้องพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและอยู่ในบรรทัดฐานเดียวกัน จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและได้กำหนดให้มีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ เพื่อเป็นมาตรฐานกลางสำหรับการพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษา ประกอบไปด้วย 12 มาตรฐาน ซึ่งมาตรฐานทั้งหมดนี้อยู่ในมาตรฐานการศึกษาของชาติประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก (คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข) มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา (จัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน) และมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ (การสร้างวิถีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง) แต่ละตัวชีวิตของมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

นอกระบบสอดคล้องและสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อใช้เป็นการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาบรรลุตามจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาของชาติ

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการศึกษาที่จำเป็นจะต้องได้รับการ พัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถหรือจริยธรรม คุณธรรม ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทย โดยจะต้องเริ่มจาก สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา นั้น จะต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียน การสอนตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา อันจะ เป็นการสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546: 1-2) เพราะการประกันคุณภาพภายใน เป็นวิธีการที่จะทำให้โรงเรียนเอกชนนอกระบบมีกระบวนการบริหารจัดการที่ดี เป็นระบบเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการได้ จึงควรให้ ความสำคัญและความสนใจต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน อันเป็นหน่วยปฏิบัติการ ที่มีความสำคัญที่สุดและเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ ซึ่งท้ายที่สุดจะส่งผลให้บรรลุ เป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษา คือ นักเรียนมีคุณสมบัติตามที่ประเทศชาติต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543: 38) แม้ว่านโยบายของรัฐจะให้ความสำคัญกับ การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้โรงเรียน สามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพมาตรฐาน แต่จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่าส่วนใหญ่จะเป็น การศึกษาประเด็นการศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในระบบ และการศึกษาประเด็นความพร้อม การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในระบบทั้งภาครัฐและ เอกชนเป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการศึกษาเอกชนนอกระบบเป็นรูปแบบของระบบการ จัดการการศึกษาที่มีความสำคัญประเภทหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่ การศึกษาในระดับอื่นๆ หรือในการประกอบวิชาชีพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเขตพื้นที่ที่มีจำนวนโรงเรียน เอกชนนอกระบบมากที่สุด เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นในประเทศไทย ผลจากการวิจัยจะให้ข้อมูล อันเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรในโรงเรียนประเภทดังกล่าวและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำข้อมูลไปใช้วางแผนการดำเนินการให้ได้ความช่วยเหลือ สนับสนุนโรงเรียนได้ตรงกับความต้องการหรือสภาพปัญหาที่แท้จริงได้ และเพื่อให้เป็นแนวทาง ที่จะสามารถพัฒนาและดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนเอกชนนอกระบบได้อย่างมี

ประสิทธิภาพตามมาตรฐานคุณภาพที่ต้นสังกัดและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนสังกัดโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครที่เข้ารับการประกันคุณภาพภายในตามแผนการตรวจเยี่ยมและประเมินโรงเรียนของโครงการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนนอกระบบในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2552 จำนวน 50 โรงเรียน
2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2552 เท่านั้น
3. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร
4. กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้คือ
  - 4.1 สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ใช้กรอบแนวคิดตามมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนเอกชนนอกระบบของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2552 ประกอบไปด้วย 12 มาตรฐาน
  - 4.2 ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครใช้กรอบแนวคิดปัจจัยทรัพยากรของการบริหารการศึกษา 4 M's ที่อ้างถึงใน นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 44-45) ได้แก่ คน (MAN) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการบริหารจัดการ (Management)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คุณภาพการศึกษา หมายถึง วัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ปรารถนาลักษณะที่เป็นไปได้ตามความต้องการ ให้เกิดขึ้น ต้องเป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องและเป็นที่ยอมรับในสังคมโดยมีการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างนักการศึกษาและผู้รับบริการ

มาตรฐานคุณภาพการศึกษา หมายถึง ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบที่สร้างโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ สำหรับใช้ในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนนอกระบบ พ.ศ. 2552 มี 12 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้นำการดำเนินงานของโรงเรียนได้ มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมท้องถิ่นและผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐานที่ 4 กระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน ตรงตามสภาพจริง มาตรฐานที่ 5 ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูง มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารเป็นผู้มีระดับมืออาชีพ มาตรฐานที่ 9 ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ มาตรฐานที่ 10 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน มาตรฐานที่ 11 บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ และมาตรฐานที่ 12 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันดำเนินงานระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรอื่นๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบที่สร้างโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการทั้ง 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย ปรัชญาการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล จรรยาบรรณวิชาชีพครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้บริหารมืออาชีพ ระบบการบริหาร อาคารสถานที่ สวัสดิการ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน การจัดการศึกษาต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หมายถึง หน่วยงานของรัฐภายใต้สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ ส่งเสริม กำกับ ติดตาม ดูแล ในการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ

โรงเรียนเอกชนนอกระบบ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา ระยะเวลาของ

การศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษาในการขอจัดตั้งโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ที่ตั้งอยู่เขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้รับใบอนุญาต หรือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ผู้จัดการของโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนนอกระบบที่ได้รับใบอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้ปฏิบัติการสอน หมายถึง ครูหรือผู้สอนของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในเขตกรุงเทพมหานครที่ได้รับการบรรจุจากกระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สามารถนำไปใช้ในการกำกับติดตามและแก้ไขปรับปรุง ตลอดจนการพัฒนางานประกันคุณภาพของโรงเรียนเอกชนนอกระบบให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. ทำให้ผู้บริหารได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะได้นำไปใช้แก้ไขปรับปรุงและพัฒนางานโรงเรียนของตนให้ได้ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในด้านนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) มีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนสังกัดโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ที่เข้ารับการประกันคุณภาพภายใน ตามแผนการตรวจเยี่ยมและประเมินโรงเรียนเอกชนนอกระบบของโครงการประกันคุณภาพภายในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2552 จำนวน 50 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2552: 1-3)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มประชากรผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนจากทั้ง 50 โรงเรียน โดยเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต หรือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ผู้จัดการ จำนวน 50

คน โดยใช้เป็นประชากรทั้งหมด ส่วนผู้ปฏิบัติการสอน ได้แก่ ครูหรือผู้สอน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในตารางของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ใช้ค่าความเชื่อมั่น 95% มีความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน จากประชากรผู้ปฏิบัติการสอน 763 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 310 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษา จากตำรา เอกสาร งานวิจัยต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามผู้บริหารและแบบสอบถามผู้ปฏิบัติการสอน ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2552 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert Scale ที่อ้างถึงใน John W. Best (1970: 175)
3. นำเครื่องมือเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ความตรงตามเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข
4. นำเครื่องมือที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นเครื่องมือ แล้วจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับผู้ตอบข้อมูลที่เป็นผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน ผู้วิจัยเดินทางไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและนัดวันเก็บเครื่องมือกลับคืน เมื่อถึงกำหนดนัด ผู้วิจัยติดต่อผู้บริหารโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ในกรุงเทพมหานคร ทางโทรศัพท์ เพื่อขออนุญาตเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
 ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน

วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยตารางประกอบคำบรรยาย

ลำดับชั้นในการนำเสนองานวิจัย

การนำเสนองานวิจัยแบ่งออกเป็น 5 บท ตามลำดับคือ

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัยและลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอนได้แก่ ตอนที่ 1 แนวคิดการบริหารองค์การ ตอนที่ 2 แนวคิดมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ตอนที่ 3 แนวคิดการประกันคุณภาพภายใน ตอนที่ 4 แนวคิดการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ และ ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

รายการอ้างอิง

ภาคผนวก

ประวัติผู้วิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดการบริหารองค์การ

1. การบริหารและการบริหารการศึกษา
2. ปรัชญาของการบริหารการศึกษา
3. ทฤษฎีการในการบริหารการศึกษา
4. องค์การและการจัดการองค์การ
5. ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 แนวคิดมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

1. ความหมายของมาตรฐานการศึกษา
2. ความหมายของคุณภาพการศึกษา
3. มาตรฐานการศึกษาของชาติ
4. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ
5. มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
6. มาตรฐานคุณภาพโรงเรียนเอกชนนอกระบบ

ตอนที่ 3 แนวคิดการประกันคุณภาพภายใน

1. ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. ความเป็นมาและความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
4. หลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
5. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
6. ขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 4 แนวคิดการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ

1. กฎหมายและนโยบายการจัดการศึกษาเอกชน
2. ประเภทของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ
3. การขอจัดตั้งโรงเรียนเอกชนนอกระบบ
4. การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ
5. ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 แนวคิดการบริหารองค์การ

การบริหาร เราอาจมองได้เป็นสองทางคือ มองในรูปของกิจกรรมที่มนุษย์ร่วมกันดำเนินงานเพื่อการอยู่รอด และความเจริญก้าวหน้าของสังคมประการหนึ่งและมองในรูปของการเป็นศาสตร์อีกประการหนึ่งคือ หลักวิชาอันเป็นสาขาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และปัจจัยที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินงานของหน่วยงาน องค์การ สังคมและประเทศชาติอย่างมีระบบระเบียบ เพื่อให้พัฒนาไปตามแนวทางที่กลุ่มชนนั้นมีความประสงค์ (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2551: 3) องค์การจึงเปรียบเสมือนยักษ์ใหญ่ที่เป็นที่รวมของมนุษย์หลายๆ คนที่จะเข้ามาทำงานตามหน้าที่ต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อให้กลุ่มเป็นพลังร่วมอันหนึ่งอันเดียวกันที่จะทำงานใหญ่ที่สำคัญให้เสร็จลงได้ โรงงานผลิตสินค้า ธนาคาร โรงเรียน จึงเป็นตัวอย่างขององค์การที่เห็นได้ง่าย การที่มนุษย์เข้าร่วมในองค์การ จึงเท่ากับช่วยให้มนุษย์ได้ผลประโยชน์ถึงสามทางคือ (1) แก้ไขข้อจำกัดที่มนุษย์แต่ละคนมีอยู่ (2) มีโอกาสได้รับผลประโยชน์จากองค์การมากขึ้น หลังจากองค์การทำงานใหญ่สำเร็จลงแล้ว และ(3) ยังมีโอกาสได้รับผลพลอยได้ คือ การมีโอกาสคบค้าสมาคมกับบุคคลหลายๆ ฝ่าย หลายอาชีพ ด้วยเหตุนี้คนจึงนิยมเข้าไปเป็นสมาชิกขององค์การกันกว้างขวางแต่จากลักษณะธรรมชาติที่มีอยู่ในมนุษย์แต่ละคน นอกจากจะแตกต่างกันในความสามารถแล้ว ยังมีลักษณะ นานาจิตตัง ด้วย การเข้ามารวมตัวกันเองจึงย่อมเกิดปัญหาขัดแย้งได้ง่าย ความสับสน การสูญเสียและสิ้นเปลืองเนื่องจากงานซ้ำซ้อน ก่อให้เกิดการเสียหายแก่ทรัพยากรที่นำมาลงทุนได้เสมอ ด้วยเหตุนี้เองในทุกกลุ่มจึงต้องมีการกำหนดหน้าที่ให้คนหนึ่งคนใดเป็นหัวหน้า หรือ ผู้บริหาร เพื่อที่จะนำมาเป็นผู้กำหนดกติกาให้ทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดระเบียบ แบ่งงาน แบ่งทรัพยากรและกำหนดหน้าที่ให้กับทุกๆ คนที่จะทำงานให้กับส่วนรวม คือ องค์การ (ธงชัย สันติวงษ์, 2540: 2) การบริหารจึงมีความสำคัญสำหรับองค์การที่จะนำพาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

1. การบริหารและการบริหารการศึกษา

ในปัจจุบันมีคำศัพท์ที่ใช้อยู่สองคำคือ การบริหาร (Administration) และการจัดการ (Management) ทั้งสองคำมีความหมายอย่างเดียวกันแต่นิยมใช้ต่างสถานการณ์กัน คำว่าการบริหาร มักจะใช้กับการบริหารกิจการสาธารณะ หรือ การบริหารราชการ ส่วนการจัดการมักใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชนจึงเรียกผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารในหน่วยงานราชการว่า ผู้บริหาร ในขณะที่บริษัทห้างร้าน มีตำแหน่งเป็นผู้จัดการ เนื่องจากการศึกษาเป็นกิจการที่มุ่งประโยชน์สาธารณะและจัดเป็นส่วนหนึ่งของราชการ เราจึงใช้คำว่า การบริหารการศึกษา และ ผู้บริหารการศึกษา (วิจิตร ศรีสอาน, 2545: 6) มีนักวิชาการให้ความหมายของคำว่า การบริหาร และการบริหารการศึกษา ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ (2540: 1) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานให้เสร็จลงได้โดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำให้เสร็จ เพราะการบริหารคืองานของหัวหน้าหรือผู้นำที่จะต้องทำเพื่อให้กลุ่มต่างๆ ที่มีคนหมู่มากมาอยู่รวมกัน และร่วมกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จนสำเร็จ โดยได้ประสิทธิภาพ

สมยศ นาวิการ (2549: 14) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการของการทำงานให้สำเร็จโดยใช้บุคคลอื่น บุคคลจะไม่ใช่ผู้บริหารถ้าหากว่าไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องภายในกระบวนการของการทำงานให้สำเร็จโดยใช้บุคคลอื่น

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 3) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม

สุนทร โคตรบรรเทา (2551: 3) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานกับคนและโดยคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์การ

เฮอริเบิร์ต ไชมอน (Herbert A. Simon, 1966: 3) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปซึ่งร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน

จากความหมายของนักวิชาการที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมกันดำเนินการ โดยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

อันใดอันหนึ่งแล้ว จะเป็นเพียงหลักการศึกษหรือทฤษฎีการศึกษา ปรัชญาการศึกษาจึงเป็นความคิดทางการศึกษาที่แตกหน่อออกมาจากปรัชญาทั่วไป ซึ่งเป็นปรัชญาว่าด้วยความรู้และความจริงของชีวิต ดังนั้นปรัชญาการศึกษาจึงมีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอนอย่างลึกซึ้ง ในฐานะที่เป็นหลักหรือเหตุผลของการคิดและการกระทำต่างๆ ในด้านการจัดการศึกษาและการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ปรัชญาการศึกษาเป็นความเชื่อความศรัทธา ความเห็นดีเห็นงาม ความเชื่อถือในแนวคิดทางการศึกษา ซึ่งความเชื่อถือและความเห็นคุณค่านี้เอง เป็นแรงผลักดันให้บุคคลคิดและกระทำในเรื่องที่มีความสอดคล้องกับความศรัทธาเชื่อถือนั้นๆ ซึ่งโดยปกติแล้วความศรัทธาเชื่อถือในสิ่งใดสิ่งหนึ่งมักจะเกิดขึ้นได้ 2 ทาง ทางแรกมักเกิดกับผู้เป็นต้นคิดของปรัชญาต่างๆ ซึ่งเรามักถือกันว่าเป็นนักปราชญ์นักคิดที่ลึกซึ้ง สามารถดึงความรู้จากภายในตัวเองออกมาและสนใจให้ผู้อื่นเชื่อถือตามได้ ส่วนหนทางที่สอง มักเกิดกับผู้ศึกษาเล่าเรียน ที่มีโอกาสได้เรียนรู้ความคิด ได้เห็นแบบอย่าง และได้รับประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ จนเกิดการซึมซับความคิดนั้นเข้าไปในตนเอง ซึ่งถ้านำศัพท์ทางจิตวิทยามาอธิบาย ก็สามารถเรียกได้ว่าเป็นการเรียนรู้จากกระบวนการ internalization หรือกระบวนการซึมซับความคิด ความเชื่อตามทางที่สองนี้มีจำนวนมากกว่าทางแรกมาก ดังจะเห็นได้ว่า ผู้เป็นต้นคิดของปรัชญาหรือนักปราชญ์มีไม่มากนัก แต่ผู้ที่เชื่อถือในปรัชญาและผู้ทำตามปรัชญามีจำนวนมาก ส่วนปรัชญาใดจะมีผู้ตามจำนวนมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นกับปัจจัยและองค์ประกอบต่างๆ อีกมาก เช่น สาระของปรัชญา ความยากง่ายของปรัชญา วิธีการจูงใจ ความเหมาะสมกับปัญหาและสถานการณ์ในยุคนั้น และสถานะของบุคคลที่คล้อยตาม (สาโรช บัวศรี, 2525: 62 อังโน ทิศนา แชมณี, 2548: 24-25) และใน วิชา กวีตสมบูรณ (2547: 18) กล่าวว่าปรัชญาการศึกษาคือ ความเชื่อที่ผ่านการพัฒนาและตรวจสอบ จนกลายเป็นความเชื่อที่มีความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างเป็นระบบซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการศึกษา ธรรมชาติของเด็ก การคัดเลือกและการจัดเนื้อหา การคัดเลือกและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล

คำว่า ปรัชญา ใช้แทนคำภาษาอังกฤษว่า Philosophy ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษากรีก 2 คำ คือคำว่า Philos กับ Sophia ซึ่ง Philos แปลว่า ความรัก ส่วน Sophia แปลว่าความรู้ ความปราดเปรื่อง (Wisdom) เมื่อรวมเข้าด้วยกันเป็น Philosophy จึงมีความหมายถึงความรักในความรู้ ความรักในความปราดเปรื่อง ปรัชญาอาจจะหมายถึงความเชื่อต่างๆ ที่แต่ละบุคคลมีแล้วนำมาสรุปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเรื่องนั้นๆ ได้ เมื่อรวมคำว่า ปรัชญา กับการบริหารเข้าด้วยกันเป็นปรัชญาของการบริหาร จึงน่าที่จะมีความหมายถึงความเชื่อในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เช่น การบริหารด้านธุรกิจ ปรัชญาของการบริหาร ก็คือการบริการเพื่อให้เกิดผลประโยชน์หรือ

ผลกำไรสูงสุด ส่วนการบริหารการศึกษา ปรัชญาของการบริหาร ก็คือการมุ่งพัฒนาคน (Human Development) เพื่อให้คนมีความเจริญงอกงามในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์หรือด้านสังคม ดังนั้นการบริหารการศึกษาจึงเป็นกิจกรรมที่จะมุ่งหวังผลกำไรหรือผลประโยชน์จากการดำเนินงานเหมือนกับการบริหารธุรกิจต่างๆ แต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้ การบริหารการศึกษามีความแตกต่างกับการบริหารอื่นๆ ใน 5 ประเด็นคือ (5 P's)

1) ปรัชญาทางการบริหาร (Philosophy) การบริหารการศึกษา เป็นการมุ่งพัฒนาศักยภาพคนเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์และสังคมเพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามความคาดหวังของสังคม ส่วนการบริหารอื่นๆ โดยเฉพาะด้านธุรกิจนั้น มุ่งเน้นที่การบริหาร เพื่อให้เกิดผลกำไรหรือผลประโยชน์มากที่สุด

2) นโยบาย (Policy) นโยบายเป็นความต้องการในการบริหารจัดการหรือการดำเนินการ ซึ่งจะกำหนดขึ้นตามแนวของปรัชญาทางการบริหารอันเป็นแม่บทใหญ่ที่ทุกหน่วยงานในองค์กร จะต้องปฏิบัติตามนโยบายทางด้านบริหารการศึกษามุ่งเน้นการศึกษาให้แก่ประชาชน

3) กระบวนการ (Process) กระบวนการในการดำเนินงานด้านการบริหารการศึกษา ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ค่านิยมต่างๆ ของสังคมให้แก่ผู้เรียนเป็นกระบวนการปรับเปลี่ยน (Transformation) ที่ต้องใช้ระยะเวลาซึ่งมีความแตกต่างกับกระบวนการผลิตในทางธุรกิจที่สามารถควบคุมการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตในเวลาที่ต้องการได้

4) บุคลากร (Person) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานั้นมีทั้ง ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เรียน ซึ่งมีคุณสมบัติลักษณะพิเศษแตกต่างกัน โดยเฉพาะครูอาจารย์ จะต้องมีความรู้ความสามารที่แตกต่างกับบุคลากรหลายอาชีพ อีกทั้งยังต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545

5) ผลผลิต (Product) วัตถุประสงค์ที่เข้าสู่ระบบการบริหารการศึกษา คือ คน ผลผลิตที่ได้ก็ยังคงเป็นคนเหมือนเดิม แตกต่างกันแต่เพียงความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพที่ได้รับการอบรม สั่งสอนตลอดจนทัศนคติต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป แต่ไม่สามารถเห็นได้โดยสังเกตจากภายนอกได้ทั้งหมด ซึ่งแตกต่างจากผลผลิตของอุตสาหกรรมที่ใส่วัตถุดิบเข้าไปในกระบวนการผลิตอย่างหนึ่ง แต่สามารถทำให้ได้ผลผลิตต่างๆ ออกมาเป็นรูปตามที่ต้องการ และมีความแตกต่างโดยสิ้นเชิงจากวัตถุดิบเดิมที่ป้อนเข้ามา (เอกชัย กี่สุขพันธ์, ม.ป.ป.: 2 - 3)

สรุปได้ว่า ปรัชญาของการบริหาร เป็นแนวทางหรือเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียนโดยการศึกษาจากนโยบายที่เกี่ยวข้องหรือ พ.ร.บ.การศึกษาของชาติและมีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดปรัชญาวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียนที่คำนึงถึงความต้องการของ สังคม ชุมชนและท้องถิ่น

3. ทฤษฎีการในการบริหารการศึกษา

การบริหารกิจการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารวิชาการหรือการบริหารธุรกิจก็ตาม จำเป็นต้องมีทรัพยากรอันเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญทางการบริหารงาน ผู้บริหารให้ความสนใจเพื่อใช้เป็นปัจจัยนำเข้าองค์การในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ประกอบด้วย

วนารัตน์ เขียวโพธิ์ (2542: 49) กล่าวว่า ทฤษฎีการในการบริหาร (Management Resource) ประกอบด้วย

1) ทฤษฎีการบุคคล (Human Resource) ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อองค์การ ทั้งในแง่ของปริมาณและคุณภาพ บุคคลเป็นทรัพยากรที่มีความสามารถที่ไม่มีขีดจำกัด ขึ้นอยู่กับการพัฒนาทักษะและความรู้ มีความต้องการและความคาดหวัง ซึ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและผลผลิตขององค์การ ดังนั้นในปัจจุบันจึงเพิ่มทรัพยากรขึ้นมาอีกหนึ่งตัวที่เป็นผลจากคนคือ คำว่า ขวัญกำลังใจ (Morale)

2) ทฤษฎีการอื่นๆ ที่ไม่ใช่คน ได้แก่ เงิน (Money) เครื่องจักร (Machine) วัสดุ (Material) วิธีการบริหาร (Management หรือ Method) ตลาด (Market) เป็นต้น

วิจิตร ศรีธำรง (2545: 42-43) กล่าวว่า โดยทั่วไปถือว่าทรัพยากรที่เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารกิจการต่างๆ มีอยู่ 4 ประการ ที่รู้จักกันในนาม 4 M's ซึ่งได้แก่ คน (Men) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management) การที่ถือว่าทรัพยากรดังกล่าวเป็นเสมือนปัจจัยสี่ของการบริหารนั้นก็เพราะว่าประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของปัจจัยดังกล่าวเป็นสำคัญ การขาดปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่อาจทำให้การบริหารมีประสิทธิภาพได้เต็มที่ การพิจารณาเรื่องทรัพยากรการบริหารมีข้อแตกต่างระหว่างนักวิชาการ เช่นเดียวกันกับการวิเคราะห์กระบวนการบริหาร ถึงแม้ส่วนใหญ่จะยอมรับว่า 4 M's เป็นปัจจัยพื้นฐาน บางวงการก็เห็นว่า 3 M's ซึ่งประกอบด้วย ได้แก่ คน (Men) เงิน (Money) และการจัดการ (Management) น่าจะเพียงพอ เพราะว่าเมื่อมีเงินแล้วก็อาจจัดหาวัสดุสิ่งของได้ตามต้องการ ฝ่ายธุรกิจเอกชนก็มักจะถือ 6 M's คือ คน (Man) เงิน (Money) การจัดการ (Management) วัสดุ (Material) วิธีการ (Morality) และตลาด (Market)

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 44-45) กล่าวว่า การจัดการศึกษานั้น ถ้าพิจารณาในฐานะเป็นธุรกิจแบบหนึ่ง ก็นับว่าเป็นธุรกิจที่มีขอบเขตกว้างขวางและซับซ้อนมากที่สุดในบรรดาธุรกิจทั้งหลาย ถ้าหากเปรียบเทียบกับธุรกิจอื่นๆ เช่น การค้า การอุตสาหกรรมหรือแม้แต่การจัดการระบบการปกครองก็ตาม จะเห็นว่าในการจัดการศึกษาเราต้องใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานที่เรียกว่า 4 M's มาก กล่าวคือ

1) บุคคล (MAN) ใช้กำลังคนมากกว่าหน่วยงานประเภทอื่น ถ้าเอาครูของทุกระดับ การศึกษามารวมเข้าด้วยกัน จะมีบุคลากรมากกว่าหน่วยงานใดๆ หรือในเชิงวุฒิ ความต้องการของบุคคลที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการศึกษา ก็เห็นว่าเป็นบุคลากรที่มีวุฒิโดยเฉลี่ยสูงสุด

2) งบประมาณ (Money) เมื่อเอางบประมาณการศึกษาของทุกระดับมารวมเข้าด้วยกัน จะเป็นหน่วยงานที่ใช้งบประมาณสูงสุด (โดยถ้าหากคิดรวมถึงค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่ผู้ปกครองหรือนักศึกษาต้องชำระ)

3) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาก็เช่นเดียวกัน ถ้าจะคิดเพียงค่าปลูกสร้างอาคาร สถานศึกษาของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามารวมกันก็จะเห็นได้ว่า เป็นเงินค่าก่อสร้างที่สูงที่สุดในบรรดาค่าก่อสร้างของรัฐที่ได้ลงทุนไปในรอบปี

4) การบริหาร (Management) ระบบบริหารการศึกษามีความซับซ้อนในเชิงบริหารมากกว่าการจัดการธุรกิจใดๆ

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2552: 3) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการ เรียกว่า 3M-11M หรืออาจเรียกว่าทรัพยากรบริหารจัดการหรือทรัพยากรการจัดการ (management resources) ได้แก่

1) 3M เช่น Man (การบริหารทรัพยากรมนุษย์) Money (การบริหารงบประมาณ) Management (แปลว่า การบริหารงานทั่วไป หรือการจัดการทั่วไป ตัวอย่างเช่น การวางแผน การบังคับบัญชา และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น)

2) 4M เช่น Man Money Management Material (การบริหารวัสดุอุปกรณ์) หรือ Man Machine Medium Mission

3) 5M เช่น Man Money Management Material Morality (การบริหารคุณธรรม หรือจริยธรรมของบุคลากรในหน่วยงาน) หรือ Machinery Manpower Material Method Measurement

4) 6M เช่น Man Money Management Material Morality Market (ตลาด ผู้รับบริการ หรือประชาชนผู้รับบริการ)

5) 7M เช่น Man Money Management Material Morality Market Message (การบริหารข่าวสารหรือข้อมูลข่าวสาร)

6) 8M เช่น Man Money Management Material Morality Market Message Method (วิธีการ ระเบียบ แบบแผน หรือเทคนิค)

7) 9M เช่น Man Money Management Material Morality Market Message Method Minute (การบริหารเวลาหรือกรอบเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน)

8) 10M เช่น Man Money Management Material Morality Market Message Method Minute Meditation (การประสานงานหรือการประนีประนอม)

9) 11M เช่น Man Money Management Material Morality Market Message Method Minute Meditation Measurement (การวัดผลหรือการประเมินผลการปฏิบัติงาน)

ซึ่งปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการเรียกว่า 3M-11M (หรืออาจเรียกว่า ทรัพยากรบริหารจัดการหรือทรัพยากรการจัดการ (management resources) ที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ทรัพยากรของการบริหาร ที่เรียกว่า 3M -11M

ที่มา: เทคนิคการสร้างและการผสมผสานกรอบแนวคิดทางวิชาการ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2552: 4)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ทรัพยากรในการบริหารการศึกษา ได้แก่ 4M's คน (Men) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management) อันเป็นทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในทางบริหารการศึกษา กล่าวคือการบริหารการศึกษาจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอ ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานมากพอ ต้องมีวัสดุสิ่งของตามความต้องการของโครงการและแผนงาน และจะต้องมีระบบบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ

4. องค์การและการจัดการองค์การ

โลกของเราคือโลกขององค์การ ดังที่เชื่อกันว่า เราเกิดในองค์การ ได้รับการศึกษาในองค์การและทำงานในองค์การ ในหลายๆ แนวทาง ชีวิตของเราได้รับผลกระทบจากองค์การ คำว่าองค์การ สามารถใช้ได้ ในหลายๆ แนวทาง องค์การคือหน่วยของปัจเจกบุคคลที่ทำงานร่วมกันเพื่อทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายบางอย่าง เราสามารถพูดถึงองค์การในฐานะกิจกรรมซึ่งเป็นหน้าที่การบริหารที่สำคัญซึ่งเป็นกระบวนการที่รวมกระบวนการย่อยๆ เข้าด้วยกัน ส่วนการจัดการองค์การ เป็นคำที่ใช้แทนกันกับคำว่าองค์การ คำว่า การจัดการ เกิดขึ้นจากคำว่า องค์คัพพ (organism) ซึ่งหมายความว่า เพื่อสร้างโครงสร้างพร้อมด้วยส่วนต่างๆ อย่างเป็นบูรณาการที่ความเกี่ยวพันระหว่างกัน (interrelation) และครอบคลุมเป็นหนึ่งเดียว อาจกล่าวได้ว่า องค์การเป็นหน้าที่และการจัดองค์การเป็นกิจกรรม การจัดองค์การมีคำจำเพาะมากกว่าองค์การ มันอาจแคบในขอบข่าย องค์การเหมือนกับการบริหารที่ ถูกมองว่าเป็นนามธรรม (abstract noun) เมื่อเป็นกระบวนการ (ชาญชัย อาจินสมจาร, 2551: 33 - 34) มีผู้ให้ความหมายคำว่า องค์การและการจัดการองค์การ ดังนี้

ทองใบ สุตชารี (2543: 47) กล่าวว่า องค์การ หมายถึง กลุ่มของบุคคลที่ร่วมมือกัน อย่างมีจิตสำนึกในอันที่จะดำเนินงานร่วมกันให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม เพื่อให้การปฏิบัติการกิจดังกล่าวบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

สมยศ นาวิการ (2543 : 30) กล่าวว่า องค์การเป็นกลุ่มบุคคลที่ทำงานร่วมกันภายใต้โครงสร้างที่กำหนด เพื่อการบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

ธงชัย สันติวงษ์ (2540: 2) กล่าวว่า องค์การ (Orgnization) หมายถึง รูปแบบของการทำงานของมนุษย์ที่มีลักษณะการทำงานเป็นกลุ่ม ที่มีการประสานงานกันตลอดเวลา ตลอดจนถึงมีการกำหนดทิศทาง มีการจัดระเบียบวิธีทำงานและติดตามวัดผลสำเร็จของงานที่ทำอยู่เสมอด้วย

เวเบอร์ (Weber: 1947: 151) กล่าวว่า องค์การ เป็นหน่วยสังคมหรือหน่วยงานซึ่งมีบุคคลกลุ่มหนึ่งร่วมมือกันให้บริการ และดำเนินกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการกระทำที่เกี่ยวข้องกับวัสดุในการผลิตและมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องเนื่องกัน

จากความหมายของนักวิชาการที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์การหมายถึง การรวมกลุ่มกันของคน โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความยืดหยุ่นในการทำงาน มีการติดต่อสื่อสารและเป็นหน่วยสังคมที่มีการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลง

แนวคิดในการจัดองค์การตามขั้นตอนต่างๆ นั้น ผู้จัดองค์การจะต้องมีแนวคิดในการจัดเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถทำให้องค์การมีความคล่องตัว ชัดเจน สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากภายนอกและภายใน แต่ในขณะเดียวกันก็จะต้องมีกลไกของโครงสร้างที่ดีที่ผู้ทำงานในองค์การจะทำงานประสานกันเป็นทีมได้ดี การจัดองค์การต้องมีความแน่นอนตาม

สมควร โดยต้องพยายามหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงที่บ่อยเกินไป และต้องไม่เอาการจัดองค์การ เป็นของทดลองเล่นตามใจนึกของผู้บริหาร ฝ่ายบริหารมักจะชอบแก้ปัญหาทางการบริหารโดย อาศัยการจัดโครงสร้าง และโยกย้ายตัวบุคคลไปมาในโครงสร้างซึ่งก่อให้เกิดปัญหาซับซ้อนวนวาย ไม่ต่างกับการสั่งโยกย้ายที่นั่งของผู้โดยสารในลำเรือ ความโคลงเคลงที่ไม่ยุติเป็นที่แน่นอนจะทำให้ ผู้ทำงานอยู่ในโครงสร้างต่างเกิดอาการรังรอง หรือพะว้าพะวังจนทำอะไรไม่ถูก ความจริงที่ถูกต้อง กว่าและควรทำก็คือ การพยายามวางนโยบายเรื่องต่างๆ ออกมาและการพยายามใช้วิธีสนใจคิด วิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ให้ตลอดแล้วทำการกำหนดเป็นระบบการควบคุมขึ้นใช้ในองค์การ การเปลี่ยนแปลงองค์การต้องตระหนักถึงผลของการเปลี่ยนแปลงในส่วนที่นอกเหนือจากคน ผู้ปฏิบัติงานหรือการกระทบต่อตัวโครงสร้างเองด้วย ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหรือ ชอบเขตงาน ผู้บริหารจะต้องคาดการณ์ผลกระทบที่มีต่อระเบียบปฏิบัติและนโยบาย พร้อมทั้งทำ การปรับปรุงแก้ไขที่เกี่ยวกับการควบคุมต่างๆ ให้เข้ากับโครงสร้างใหม่ หลักการจัดโครงสร้างที่ดี ควรจัดโครงสร้างให้เป็นแบบง่าย ๆ โดยพยายามให้มีระดับชั้นน้อยที่สุด พยายามให้แต่ละคน และแต่ละกลุ่มมีขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบไม่มากหรือน้อยเกินไป ขณะเดียวกันขนาด ของการควบคุมก็พยายามให้มีขนาดเหมาะสมด้วย องค์การที่จัดขึ้นควรจะต้องคล่องตัวสำหรับ การเติบโต และสามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ซึ่งในการนี้การพิจารณาถึงตัวบุคคลที่อยู่ใน โครงสร้างโดยช่วยเหลือให้เขาเหล่านั้นตามทันและเข้าใจถึงสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะช่วยไม่ให้เกิด ปัญหาการต่อต้าน การจัดโครงสร้างองค์การ ควรต้องยึดถือหลักจัดขึ้นตามหลักความจำเป็น ของงานมากกว่าการจัดขึ้นเพื่อให้สนองตอบกับคนที่มีอยู่ หลักข้อนี้ในทางปฏิบัติมักจะเป็นสิ่งที่ พุดง่ายแต่ทำยาก โดยมากมักจะเป็นเพราะเห็นแก่หน้ากัน อย่างไรก็ตามเพื่อให้การจัดองค์การ บุดเบี้ยวไปจากความเป็นจริงที่ควรจะเป็นน้อยที่สุด ผู้บริหารควรพยายามยึดหลักตามความ จำเป็นของงานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หากจัดองค์การโดยเริ่มต้นด้วยการเห็นแก่หน้าของคนที่มี อยู่แล้วความมีโครงสร้างก็จะหมดไป (ธงชัย สันติวงษ์, 2540: 121 - 122) ส่วนคำว่า การจัดองค์การ มีผู้ให้ความหมายดังนี้

วรารัตน์ เขียวไพรี (2542: 89) กล่าวว่า การจัดองค์การ หมายถึง กระบวนการในการ จัดรายละเอียดของงานทุกอย่างที่ต้องกระทำและทรัพยากรที่ต้องใช้เพื่อแบ่งงานและทรัพยากร ให้กับสมาชิกในองค์การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ และการที่องค์การเป็นระบบเปิด การจัดองค์การจึงต้องคำนึงถึงการจัดระบบภายในองค์การให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม กระบวนการในการจัดแบ่งงานและทรัพยากรในองค์การนี้จะสะท้อนถึงการจัดแบ่งกลุ่มงาน แผนก งานสายการบังคับบัญชา และกลไกในการประสานงานในองค์การ

ธงชัย สันติวงษ์ (2545: 149) กล่าวว่า การจัดองค์การ คือ การจัดระเบียบกิจกรรมให้เป็นกลุ่มก้อนเข้ารูป และการมอบหมายให้คนปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานที่ตั้งไว้ จะเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบความรับผิดชอบต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคนต่างฝ่ายต่างทราบว่าจะทำอะไรหรือกิจกรรมใดต้องสัมพันธ์กับฝ่ายอื่นๆ

ตุลา มหาพสุธานนท์ (2545: 137) กล่าวว่า การจัดองค์การ คือ การจัดให้มีการประสานงานระหว่างกลุ่มกิจกรรมและกลุ่มบุคคลต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยเมื่อมีการแบ่งงานที่ทำออกเป็นส่วนๆ และหมวดหมู่ในลักษณะของการผสมกลมกลืนกันของกลุ่มกิจกรรมและกลุ่มบุคคลแล้ว จึงกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่ม และแผนงานเหล่านั้น เพื่อให้การใช้ จัดสรร และเคลื่อนย้ายทรัพยากรที่จำเป็นในองค์การเป็นไปอย่างเหมาะสม

จากความหมายของนักวิชาการที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดองค์การ หมายถึง การกำหนดโครงสร้างขององค์การอย่างเป็นทางการโดยการจัดแบ่งออกเป็นหน่วยงานย่อยต่างๆ การแบ่งงานและทรัพยากรในการทำงาน การกำหนดความรับผิดชอบของหน่วยงานให้ชัดเจนรวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานย่อยเหล่านั้น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากการจัดองค์การเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน แนวคิดของการจัดองค์การ มีหลักการที่น่าตระหนักว่ามีประโยชน์อย่างยิ่ง ธาตุชัย อาจินสมาจาร (2551: 33-34) กล่าวว่า มีข้อที่น่าพิจารณาดังนี้ (1) หลักการของความเป็นหนึ่งเดียวของจุดหมาย (2) หลักการของประสิทธิภาพ (3) หลักการแบ่งงาน (4) หลักการช่วงของการนิเทศ (5) หลักการของสายสกาลาร์ของอำนาจหน้าที่ (6) การกระจายอำนาจและระดับอำนาจหน้าที่ของการตัดสินใจ (7) หลักการของความเป็นหนึ่งของการสั่งการ (8) หลักการของความสมดุล (9) หลักการของการอำนวยความสะดวกในการประสานงาน การควบคุมและการนำ (10) หลักการของการพัฒนาการบริหารและการฝึกอบรม และ(11) หลักการของความต่อเนื่อง

4.1 ความสำคัญของการจัดองค์การ

องค์การเป็นที่รวมของคนและเป็นที่รวมของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้พนักงานขององค์การปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ จึงจำเป็นต้องจัดแบ่งหน้าที่การทำงานกันทำ และมอบอำนาจให้รับผิดชอบตามความสามารถและความถนัด ถ้าเป็นองค์การขนาดใหญ่และมีคนมาก ตลอดจนงานที่ต้องทำมีมาก ก็จะต้องจัดหมวดหมู่ของงานที่เป็นอย่างเดียวกันหรือมีลักษณะใกล้เคียงกัน มารวมเข้าด้วยกันเรียกว่า ฝ่ายหรือแผนกงาน และจัดให้คนมีความสามารถในงานนั้นๆ มาปฏิบัติงานรวมกันในแผนกนั้น และตั้งหัวหน้างานขึ้นรับผิดชอบควบคุม ดังนั้นจะ

เห็นได้ว่าการจัดองค์การมีความจำเป็นและก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้าน ดังนี้ (สมคิด บางโม, 2538 อ้างใน ภาวดี อนันต์นาวิ, 2552: 39)

ประโยชน์ต่อองค์การ

- 1) การจัดโครงสร้างองค์การที่ดีและเหมาะสมจะทำให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์และเจริญก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อยๆ
- 2) ทำให้งานไม่ซ้ำซ้อน ไม่มีแผนงานมากเกินไป เป็นการประหยัดต้นทุน
- 3) องค์การสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ง่ายตามความจำเป็น

ประโยชน์ต่อผู้บริหาร

- 1) การบริหารงานง่าย สะดวก รู้ว่าใครรับผิดชอบอะไร มีหน้าที่อะไร
- 2) แก้ปัญหาการทำงานซ้ำซ้อน ได้ง่าย
- 3) ทำให้งานไม่ค้างค้ำง ณ จุดใด สามารถติดตามแก้ไขได้ง่าย
- 4) การมอบอำนาจทำได้ง่าย ขจัดปัญหาการเกี่ยงกันทำงานหรือปิดความรับผิดชอบ

ประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน

- 1) ทำให้รู้อำนาจหน้าที่และขอบข่ายการทำงานของตนว่ามีเพียงใด
- 2) การแบ่งงานให้พนักงานอย่างเหมาะสม ช่วยให้พนักงานมีความพอใจ ไม่เกิดความรู้สึกว่างานมากไปหรือน้อยไป
- 3) เมื่อพนักงานรู้อำนาจหน้าที่และขอบเขตงานของตนย่อมก่อให้เกิดความคิดริเริ่มในการทำงาน
- 4) พนักงานเข้าใจความสัมพันธ์ของตนต่อฝ่ายอื่นๆ ทำให้สามารถติดต่อกันได้ดียิ่งขึ้น

4.2 รูปแบบขององค์การ

องค์การอาจจำแนกได้หลายประเภท ที่นิยมกันอยู่ มี 2 แบบ คือ (1) องค์การรูปนัย (Formal Organization) และ (2) องค์การอรูปนัย (Informal Organization) ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (ม.ป.ป.: 12-13); นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 59); ภาวดี อนันต์นาวิ (2552: 44-45) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แบบที่ 1 องค์การรูปนัย (Formal Organization)

องค์การรูปนัย เป็นองค์การที่มีโครงสร้างการบริหาร มีระบบและระเบียบการปฏิบัติงาน สายงานการบังคับบัญชา มีผู้รับผิดชอบชัดเจน การติดต่อสื่อสาร การประสานงานของส่วน

งานหรือหน่วยงานต่างๆ เป็นไปตามโครงสร้างองค์การที่กำหนด องค์ประกอบที่สำคัญขององค์การรูปร่างคือ (1) กลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกัน (2) เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กลุ่มต้องการให้บรรลุผลสำเร็จ (3) การกำหนดหน้าที่การงาน ความรับผิดชอบ สายการบังคับบัญชา ตลอดจนการติดต่อสื่อสาร การประสานงานต่างๆ ที่ชัดเจน (4) ระเบียบกฎเกณฑ์ในการบริหาร (5) ศูนย์กลางอำนาจการบังคับบัญชา นอกจากนี้แล้ว ภายในองค์การรูปร่างยังสามารถปรับเปลี่ยน โยกย้ายบุคลากร ซึ่งมีความเหมาะสมกับงานให้ได้ความก้าวหน้า หรือจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงานที่เข้ามา (เอกชัย กี่สุขพันธ์, ม.ป.ป.: 12-13) ใน นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 60) กล่าวว่า องค์การรูปร่างสามารถแบ่งประเภทได้เป็น 4 ประเภทหลัก คือ

- 1) สมาคมเพื่อประโยชน์สมาชิก (Mutual - benefit Association) เป็นองค์การที่ตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกเป็นหลัก เช่น พรรคการเมือง สมาคมอาชีพต่างๆ สมาคมกรรมกร สมาคมครู องค์การศาสนา เป็นต้น
- 2) องค์การทางธุรกิจ (Business Concerns) มุ่งกำไรและผลประโยชน์ของเจ้าของธุรกิจเป็นหลัก ได้แก่ บริษัทห้างร้านต่างๆ ธนาคาร เป็นต้น
- 3) องค์การเพื่อบริการ (Service Organization) เป็นหน่วยงานที่มุ่งในด้านบริการต่อลูกค้าหรือบริการประชาชน เช่น การสังคมสงเคราะห์ โรงพยาบาล มูลนิธิ โรงเรียน เป็นต้น
- 4) องค์การเพื่อสาธารณชน (Commonweal Organization) มีจุดมุ่งหมายให้ประโยชน์สำหรับสาธารณชนทั่วไป ไม่มุ่งกลุ่มเฉพาะ เช่น กองทัพต่างๆ ตำรวจ กรมสรรพากร หน่วยบรรเทาสาธารณภัย หน่วยงานวิจัยมหาวิทยาลัย ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น

แบบที่ 2 องค์การออรูปร่าง (Informal Organization)

องค์การออรูปร่าง หมายถึงองค์การนอกแบบ หรือ องค์การที่มีได้ปรากฏอยู่ในระบบบริหาร ซึ่งอาจเรียกเป็นองค์การเงา (Shadow Organization) ก็ได้ องค์การออรูปร่างนี้ มักจะมีลักษณะที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ของสมาชิกในองค์การรูปร่าง จึงเป็นการยากที่จะให้คำจำกัดความที่แน่นอนลงไปได้ตายตัวอย่างองค์การรูปร่าง ทั้งนี้เพราะองค์การออรูปร่างให้คำจำกัดความได้ชัดเจนโดยดูจากโครงสร้าง วัตถุประสงค์ขององค์การ และความสัมพันธ์ทางการบริหาร แต่องค์การออรูปร่างอาจจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสนใจร่วมกัน ซึ่งไม่อาจเจาะจงได้ว่าใครเป็นใคร และอาจจะมีความเห็นตรงกับเป้าหมายขององค์การรูปร่างหรือขัดแย้งกับเป้าหมายขององค์การรูปร่างก็ได้ (เอกชัย กี่สุขพันธ์, ม.ป.ป.: 13)

ดังนั้น สำหรับประเทศไทยการจัดองค์การเป็นการจัดรูปแบบขององค์การรูปร่าง เพราะเป็นองค์การที่มีโครงสร้างการบริหาร มีระบบและระเบียบการปฏิบัติงาน สายงานการบังคับ

บัญชา มีผู้รับผิดชอบชัดเจน การติดต่อสื่อสาร การประสานงานของส่วนงานหรือหน่วยงานต่างๆ เป็นไปตามโครงสร้างองค์การที่กำหนด ส่วนในการจัดองค์การในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษามีการกำหนดสายงานการบังคับบัญชาลดหลั่นลงมาคล้ายคลึงกัน คือ ผู้อำนวยการหรือ อาจารย์ใหญ่ เป็นผู้บริหารสูงสุดในโรงเรียน โดยมีผู้ช่วยผู้บริหาร อันได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้จัดการ เป็นผู้บริหารที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จนถึงอาจารย์ผู้สอนในแต่ละวิชา ทั้งนี้จะมีคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารโรงเรียน สมาคมผู้ปกครองและครูของโรงเรียน มูลนิธิหรือสมาคมนักเรียนเก่า หรือมีคณะกรรมการวิชาการเป็นหน่วยเสริมหรือหน่วยงานช่วย (Staff) (เอกชัย กี่สุขพันธ์, ม.ป.ป.: 13) ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 การจัดองค์การในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ที่มา: แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและทฤษฎีการบริหาร (เอกชัย กี่สุขพันธ์, ม.ป.ป.: 2-3)

5. ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

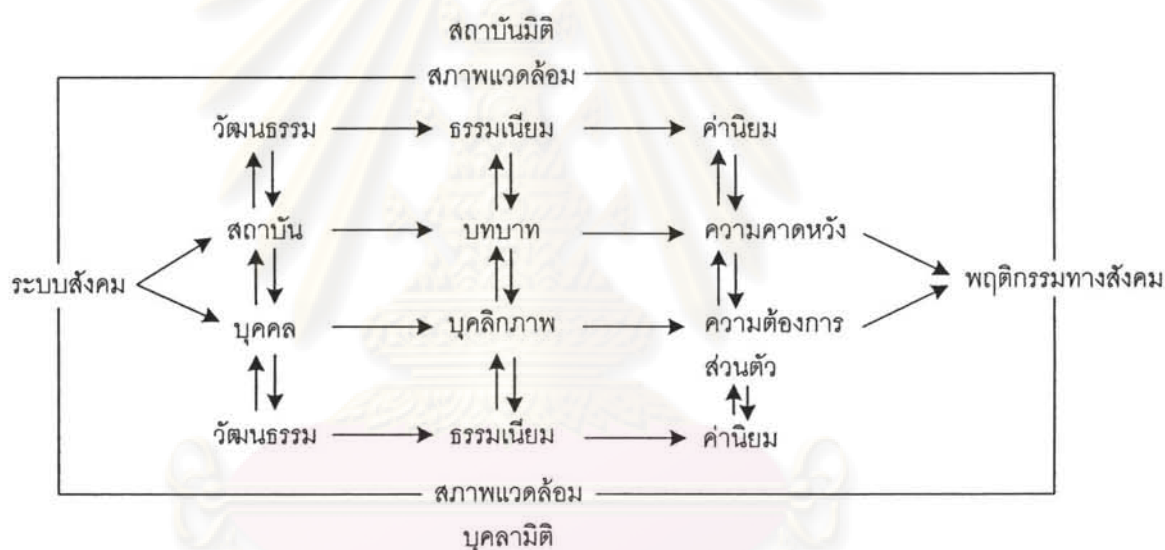
ทฤษฎี คือ มวลประสบการณ์ต่างๆ ที่เรานำมาสร้างเป็นหลักการอย่างมีเหตุผลได้จากการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และวิจัย บนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นจริง (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2549: 2)

เพื่อนำมาประยุกต์ใช้และปฏิบัติ ในการเป็นแนวทางดำเนินงานหรือให้คำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงศึกษาทฤษฎีการบริหารการศึกษาเพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

5.1 ทฤษฎีองค์การ

ทฤษฎีนี้ ศาสตราจารย์ เกทเซลส์และกูบา อ้างใน นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2549: 28) ได้สร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมในองค์การหรือหน่วยงานสถาบันต่างๆ ที่จัดขึ้นเป็นระบบของสังคม แบ่งออกเป็น 2 มิติ คือ มิติที่หนึ่งเรียกว่า สถาบันมิติ (Nomothetic Dimension) และ มิติที่สองเรียกว่า บุคลามิติ (Idiographic Dimension) ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ทฤษฎีพฤติกรรมทางสังคมขององค์การ

ที่มา: ไม้ตย๋อบริหาร (Jacob W. Getzels & Egon G. Guba อ้างใน นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2549: 28)

มิติที่ 1 สถาบันมิติ (Nomothetic Dimension) ประกอบด้วย

- 1) สถาบัน (Institution) หน่วยงานหรือองค์การจะเป็น กรม กอง โรงเรียน โรงพยาบาล บริษัท ร้านค้าหรือโรงงานต่างๆ ซึ่งมีวัฒนธรรมของหน่วยงานนั้นครอบคลุมอยู่
- 2) บทบาทตามหน้าที่ (Role) สถาบันหรือองค์การจะกำหนดบทบาทหน้าที่และตำแหน่งต่างๆ ให้บุคคลปฏิบัติตาม มีกฎและหลักการอย่างเป็นทางการและมีธรรมเนียมการปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อบทบาทอยู่

3) ความมุ่งหวังของบุคคลภายนอก (Expectations) เป็นความมุ่งหวังซึ่งองค์การหรือบุคคลภายนอกคาดว่า สถาบันจะทำงานบรรลุเป้าหมาย เช่น สถาบันครูก็มีความมุ่งหวังที่จะต้องผลิตครูที่ดี ผลิตนักการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการให้การศึกษาและทำให้การศึกษาเจริญก้าวหน้า ความมุ่งหวังนั้นมีค่านิยมทางสังคมครอบคลุมอยู่

มิติที่ 2 บุคลามิติ (Idiographic Dimension) ประกอบด้วย

1) บุคลากรแต่ละคน (Individual) ซึ่งเป็นบุคคลในระดับต่างๆ เช่น ในโรงเรียนมีผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระ อาจารย์ พนักงาน คณงาน ภารโรง บุคคลมีวัฒนธรรมย่อยที่ครอบคลุมต่างไปจากวัฒนธรรมโดยรวมต่างๆ กัน เช่น นับถือศาสนาหรือมีแนวคิดต่างๆ เป็นต้น

2) บุคลิกภาพ (Personality) หมายถึง ความรู้หรือความถนัดความสามารถ บุคลิกภาพต่างๆ เจตคติ อารมณ์จิตใจ และแนวคิด ซึ่งคนเข้ามาทำงานในองค์การนั้นจะมีความแตกต่างกันอยู่ และมีธรรมเนียมของแต่ละบุคคลเป็นอิทธิพลครอบงำอยู่

3) ความต้องการส่วนตัว (Need - Dispositions) บุคคลที่มาทำงานในองค์การมีความต้องการที่แตกต่างกันไป บางคนทำงานเพราะต้องการเงินเลี้ยงชีพ บางคนทำงานเพราะความรัก บางคนต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า บางคนต้องการการยอมรับ บางคนต้องการความมั่นคง ปลอดภัย ฯลฯ บุคคลต่างๆ เหล่านี้อาจมีความต้องการที่แตกต่างกันมากในการที่เข้ามาทำงานในหน่วยงาน และมีค่านิยมของตนเองครอบคลุมอยู่

4) พฤติกรรมที่ปรากฏ (Social Behavior or Observed Behavior) พฤติกรรมการบริหารงานที่ปรากฏออกมาขององค์การถ้าเป็นความล้มเหลว ผิดพลาด เราก็จะต้องสำรวจดูว่าเป็นเพราะอะไร โดยตรวจสอบดูจากสิ่งที่คู่กันในมิติทั้งสอง อาจเป็นเพราะสถาบันกับตัวบุคคลเข้ากันไม่ได้ ขัดกันในเชิงวัฒนธรรมหรือเป็นเพราะบทบาทตามหน้าที่ กับบุคลิกภาพของบุคคลไม่ตรง ไม่เหมาะสมกัน ก็อาจทำให้องค์การล้มเหลว เช่น บรรจุครูที่อารมณ์ฉุนเฉียวให้มาทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น บางครั้งความล้มเหลวขององค์การเกิดจากความต้องการส่วนตัว ไม่สอดคล้องกับความต้องการหรือความมุ่งหวังขององค์การหรือบุคคลภายนอก เช่น ครูมีความเดือดร้อนในด้านการเงิน ต้องการเงินไปเลี้ยงครอบครัวมาก แต่ทางสถาบันต้องการให้ทำงานให้ดี โดยจ่ายค่าจ้างแรงงานน้อยไม่พอต่อค่าครองชีพก็อาจทำให้ครูต้องลาออกหรือไม่เอาใจใส่ต่องานประจำ ไปหารายได้พิเศษเป็นต้น ทำให้ของหน่วยงานหรือโรงเรียนล้มเหลว

ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงาน จะต้องสังเกตหรือประเมินพฤติกรรมขององค์การหรือหน่วยงาน ที่ปรากฏออกมาว่าประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว ถ้าปรากฏออกมาว่าล้มเหลวหรือขาดประสิทธิภาพ ก็จำเป็นต้องสำรวจดูว่าเป็นเพราะ

เหตุใด องค์ประกอบแต่ละคู่ของสถาบันมิติและบุคลามิตินั้นเข้ากันได้ไหม สถาบันและบุคลากรแต่ละคนเข้ากันได้หรือไม่ ในเชิงวัฒนธรรมแต่ละบุคคล บทบาทที่สถาบันกำหนดเหมาะสมกับบุคลิกภาพของบุคคลที่เข้ามารับบทบาทนั้นหรือไม่ ความคาดหวังของสถาบันกับความต้องการส่วนบุคคลมีความสอดคล้องกันเพียงใด ถ้าปรากฏว่าคูใดคู่หนึ่งหรือหลายคู่ระหว่างสถาบันมิติกับบุคลามิติขัดแย้งกัน ผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงานนั้นก็จำเป็นที่จะต้องหาทางปรับปรุงแก้ไขปรับให้ส่วนประกอบทั้งสองมิติให้เข้ากันได้ อาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติหรือแนวความคิด นโยบาย หรือหลักการบางอย่างก็ได้ หรือบางครั้งอาจจะต้องเปลี่ยนหรือคัดคนออกจากงานขององค์การก็ได้ เมื่อเราต้องการปรับองค์ประกอบของทั้งสองมิติให้เข้ากันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิภาพในการทำงานขององค์การ (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2551: 63-65)

5.2 ทฤษฎีระบบ

ความเป็นมาของแนวคิดเชิงระบบแนวคิดเกี่ยวกับระบบหรือทฤษฎีระบบเป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาองค์การอาศัยแนวคิดทางชีววิทยาซึ่งสามารถนำมาอธิบายระบบของสิ่งมีชีวิต เช่น คนซึ่งจุดประสงค์หลัก คือ การมีชีวิตรอดการเจริญเติบโต ระบบนี้ประกอบด้วย อวัยวะต่าง ซึ่งอวัยวะแต่ละอย่างก็มีหน้าที่และความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การที่ระบบคือ คนที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ก็คือการมีชีวิตรอด ขึ้นอยู่กับการทำหน้าที่อย่างถูกต้องครบถ้วนของอวัยวะทุกส่วนของร่างกาย การไม่ทำหน้าที่ของอวัยวะอย่างใดอย่างหนึ่งจะมีผลกระทบต่ออวัยวะอื่นๆ และความอยู่รอดของชีวิตโดยส่วนรวม เช่น ถ้าสมองไม่สั่งงาน คนไม่สามารถเคลื่อนไหวในการป้อนอาหารเข้าปาก ถ้าไม่มีความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น คนผู้นั้นก็จะขาดสารอาหาร ส่งผลให้เกิดการเจ็บป่วยหรือความเสื่อมโทรมของอวัยวะอื่นๆ หรือจากหัวใจไม่ทำงานคนต้องถึงแก่ความตาย มีนักวิชาการได้ทำการศึกษาค้นคว้าและกล่าวถึงคำว่า ระบบ (System) ในลักษณะต่างๆ ได้แก่ ระบบ หมายถึงกลุ่มขององค์ประกอบที่ร่วมกันทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเนื่องกันและอิสระต่อกันเพื่อให้บรรลุถึงผลลัพธ์ หรือ วัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คาดไว้ หรือตั้งไว้ (พงศเทพ จิระโร, 2546:15) และระบบ คือกลุ่มขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ มีผลกระทบซึ่งกันและกันร่วมกันทำหน้าที่โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์กับบริบทเพื่อให้ภารกิจของระบบบรรลุวัตถุประสงค์ (สนานจิต สุคนธ์ทรัพย์, 2546: 53)

ลักษณะบางประการของระบบ

ลักษณะบางประการของระบบในทฤษฎีแต่ละสาขาจะมีคำที่ใช้กันอยู่ในวงการสาขานั้นๆ สำหรับทฤษฎีระบบมีคำที่ใช้สื่อความหมายซึ่ง สนานจิต สุคนธ์ทรัพย์ (2546: 54-56) ได้ยกคำสำคัญมาอธิบายโดยสังเขป ดังนี้

1) ส่วนย่อยและส่วนรวม เมื่อพิจารณาระบบโดยส่วนรวมหรือโดยภาพรวม (Whole, Universe) ระบบจะประกอบด้วยส่วนย่อย (Component, element Part) แต่ละส่วนมีลักษณะเฉพาะของตนเองมีหน้าที่ (function) สำคัญเฉพาะอย่าง ซึ่งหน้าที่เหล่านั้นจะนำไปสู่การดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ ความอยู่รอดของระบบขึ้นอยู่กับการทำงานที่ตามที่กำหนดไว้ส่วนย่อย การกระทำสิ่งใดให้เกิดผลกระทบหรือ เปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่และสภาพของส่วนย่อยจึงมีผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบโดยส่วนรวมด้วย ฉะนั้นในการศึกษาระบบใดๆ จะต้องมีการศึกษาว่าส่วนรวมจะประกอบด้วยส่วนย่อยอะไรบ้างและหน้าที่ของส่วนย่อยที่มีต่อส่วนรวมเป็นอย่างไร เพื่อจะพยายามกระตุ้นให้ส่วนย่อยทำหน้าที่สมบูรณ์

2) ความสัมพันธ์ ส่วนที่กล่าวถึงในข้อ (1) มีลักษณะที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน (Interdependent) และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Interrelatedness) ความอยู่รอดหรือความบกพร่องของส่วนย่อยหนึ่งจะส่งผลต่อการดำรงอยู่ของส่วนย่อยอื่นและอาจส่งผลกระทบไปถึงการอยู่รอดของส่วนรวมด้วย ในการศึกษาระบบจึงต้อง สามารถวิเคราะห์ให้เห็นความเชื่อมโยงในระหว่างส่วนย่อยเหล่านี้อย่างชัดเจน

3) ขอบเขตหรืออาณาบริเวณของระบบ (Boundary) แต่ละระบบมีขอบเขตของตน แต่พิจารณาในทฤษฎีระบบถือว่าอาณาบริเวณของระบบไม่คงที่ตายตัว กล่าวคือ ในการที่ระบบเป็นส่วนรวมมีส่วนย่อยของมันเอง ตัวระบบรวมก็จะไปเป็นระบบย่อยของระบบที่ใหญ่กว่าในการใช้ทฤษฎีระบบจึงต้องมีการกำหนดให้ได้ว่าขณะนั้นกำลังวิเคราะห์ระบบอะไรอยู่ อะไรเป็นส่วนย่อยของระบบที่พิจารณาของเขตของการวิจัยซึ่งจะต้องกำหนดขอบเขตของการวิจัยเพื่อที่จะสามารถศึกษาในสิ่งที่กำหนดไว้เป็นวัตถุประสงค์ได้อย่างถูกต้องชัดเจน

4) บริบทหรือสภาพแวดล้อมของระบบ (Context, Environment) เนื่องจากขอบเขตของระบบมีความไม่คงที่ บริบทหรือสภาพแวดล้อมจึงมีทั้งส่วนที่เข้าไปอยู่ภายในและกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบและบริบทภายนอก บริบทภายในมีทั้งส่วนที่เป็นรูปธรรม เช่น สภาพแวดล้อมทางกายภาพและนามธรรม เช่น วัฒนธรรมภายในองค์กร ส่วนบริบทภายนอกที่เป็นอภีระบบ (supra system) เช่น บริบทด้านเศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ ซึ่งค่อนข้างจะมีอิทธิพลต่อองค์กรมากกว่าที่องค์กรจะมีอิทธิพลเหนืออวัยวะระบบได้ง่าย เป็นที่น่าสังเกตว่าในส่วนที่เป็นอภีระบบนี้

ข้อเขียนส่วนใหญ่จะใช้คำว่า environment ส่วนที่ใช้คำว่า context นั้นใช้คำว่าบริบทภายนอก (external context) แทนคำว่า environment

5) แรงดันหรือสภาวะที่ไม่ปกติ (Stress, Entropy) ได้แก่ แรงหรือกระบวนการหรือสภาวะที่ไม่ปกติที่เกิดจากภายนอกหรือภายในระบบซึ่งส่งผลต่อความมั่นคงของระบบ ถ้าแรงกดดันมีอิทธิพลเหนือกว่าขีดความสามารถของระบบที่ปรับตัวรับได้ ระบบก็อาจจะไม่สามารถอยู่รอด ระบบจึงต้องมีกลไกที่จะรับรู้ถึงแรงกดดันหรือสภาวะที่ไม่ปกตินี้อย่างต่อเนื่อง

6) ความมั่นคง (Stability) คือ ลักษณะของระบบที่คงสภาวะสมดุลไว้ได้ในขณะที่สิ่งเร้าหรือความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

7) สภาวะสมดุล (Equilibrium) คือสภาวะที่แต่ละส่วนในระบบทำหน้าที่อย่างถูกต้อง ดำรงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่อง ไม่มีส่วนใดเปลี่ยนตำแหน่งหรือความสัมพันธ์ ในลักษณะที่จะส่งผลกระทบต่อส่วนอื่นๆ ระบบจึงเกิดสภาวะสมดุล สามารถดำรงระบบและเจริญเติบโตต่อไปได้ การที่ส่วนย่อยปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์รวมของระบบจะก่อให้เกิดสภาวะไม่สมดุล แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าระบบจะต้องอยู่นิ่งเปลี่ยนแปลงไม่ได้ (Static) ระบบไม่ว่าจะเป็นระบบทางชีววิทยาหรือระบบสังคมจะต้องมีความเป็นพลวัต คือ เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้อยู่รอดได้ในสภาวะแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในโดยที่ธรรมชาติจะมีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เช่นกันทั้งระบบ จึงต้องมีกลไกที่สามารถจะปรับตัวเข้าสู่สภาวะปกติได้เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความไม่สมดุล

8) การปรับตัว (Adaptation) คือความสามารถของระบบในการแสดงปฏิกิริยาตอบโต้กับบริบทอย่างเหมาะสมจะสามารถดำรงระบบอยู่ได้ เพื่อการอยู่รอดเมื่อเกิดสภาวะเปลี่ยนแปลงหรือมีการกระทบระบบขึ้น ระบบจะต้องสร้างกลไกและความสามารถในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาวะเปลี่ยนแปลงภายในและรอบๆ ระบบ การปรับตัวเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ระบบกลับสู่สภาวะสมดุล

9) การมีทางเลือกหลายทาง (Equifinality) คือ การที่ระบบมีหรือแสวงหาทางเลือก เพื่อไปสู่จุดประสงค์มากกว่า 1 ทาง ซึ่งจะทำให้ระบบเกิดความคล่องตัว สามารถวิเคราะห์และเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดในการบรรลุวัตถุประสงค์

10) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นการสื่อสารหรือให้ข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจและการควบคุมให้ระบบอยู่ในสภาวะที่ได้ตกลงกันไว้ เพื่อให้ระบบดำรงอยู่ทุกระบบจะต้องมีกลไกควบคุมเพื่อให้สามารถรู้สึก (Sense) ได้ เมื่อระบบมีการเปลี่ยนแปลง หรือมีการดำเนินการไปในทิศทางที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่น ในการใช้เครื่องปรับอากาศ

หรือเครื่องทำความร้อน มีการติดตั้งเครื่องควบคุมอุณหภูมิ ซึ่งเมื่ออุณหภูมิแตกต่างกันที่ตั้งไว้ก็ จะมีการปรับอุณหภูมิให้กลับสู่ระบบที่กำหนด

ระบบปิด ระบบเปิด (Close and Open system)

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบหรือองค์การในฐานะที่เป็นระบบสังคม ไม่ใช่แนวคิดที่เพิ่งเกิดขึ้นแต่เป็นแนวคิดที่ได้นำมาใช้เป็นเวลายาวนานแล้ว ในการวิเคราะห์องค์การ ในระยะแรกจะพิจารณาองค์การที่เป็นระบบปิด แต่หลังจาก ค.ศ.1960 เป็นต้นมา นักพฤติกรรมศาสตร์ ได้เบนความคิดจากองค์การในฐานะที่เป็นระบบปิดมาเป็นระบบเปิด

1) ระบบปิด กล่าวอย่างสั้น ระบบปิดเป็นระบบที่เชื่อว่าทุกอย่างที่เกิดขึ้นกับ องค์การหรือผลสำเร็จขององค์การเป็นผลมาจากปัจจัยภายในองค์การเอง องค์การที่เป็นระบบปิด จึงให้ความสนใจเฉพาะส่วนย่อยและความสัมพันธ์ภายในระบบโดยไม่ให้ความสนใจและ แลกเปลี่ยนข้อมูลกับสิ่งแวดล้อม การพิจารณาปัญหาต่างๆ ก็ให้ทราบเฉพาะผลกระทบระหว่าง ส่วนต่างๆ ภายในระบบและผลกระทบต่อระบบส่วนรวม ระบบปิดนี้ตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่า ระบบ สามารถพึ่งพาตนเองและอยู่รอดได้โดยลำพัง ในข้อเท็จจริงระบบจะเป็นในลักษณะที่ว่าจะต้อง เป็นระบบที่เบ็ดเสร็จในตัว ไม่ต้องพึ่งพิงทรัพยากรจากภายนอก ซึ่งโดยทั่วไป สมมุติฐานเช่นนี้จะ เป็นไปไม่ได้ในสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตซึ่งสภาพแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อทุกระบบมากขึ้น และในลักษณะที่แตกต่างจากเดิม

2) ระบบเปิดในทางตรงกันข้าม แนวคิดเกี่ยวกับระบบเปิดเป็นแนวคิดที่ แก่จุดอ่อนขององค์การที่ว่าองค์การสามารถอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ องค์การที่บริหารแบบระบบเปิด จึงไม่เก็บตัวอยู่แต่ในขอบเขตของตน แต่จะมีการเคลื่อนไหวแลกเปลี่ยนข้อมูลกับส่วนย่อย ทุกระบบภายในองค์การ ระบบเปิดแนวโน้มที่จะได้สารสนเทศที่จำเป็นภายในระยะเวลาที่ทันต่อ การปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง หรือป้องกันไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่พึง ประารถ

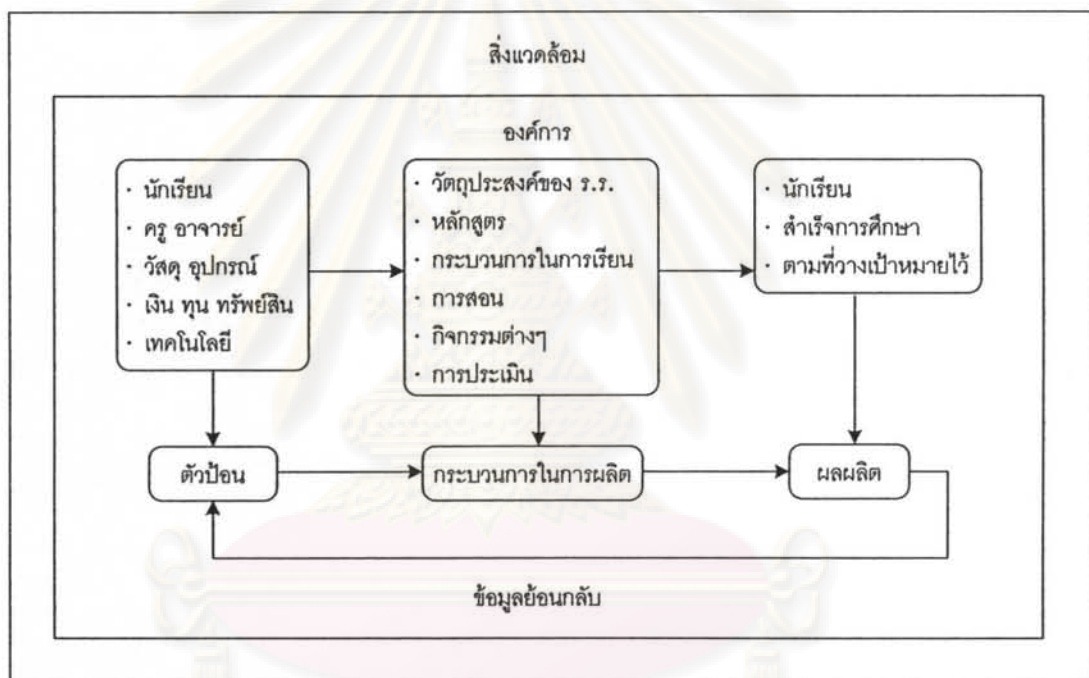
องค์การที่บริหารแบบระบบเปิดจะมีแนวโน้มที่จะเป็นองค์การที่มีสุขภาพ สมบูรณ์ (Healthy organization) เพราะจากลักษณะขององค์การที่มีสุขภาพสมบูรณ์ตามที่ไมลส์ได้ กล่าวไว้จะมีลักษณะที่สอดคล้องกับลักษณะของระบบเปิด เช่น การสื่อสารทั่วถึงทั้งองค์การ มีการ ปรับตัวและพยายามแก้ปัญหาอย่างเพียงพอทำให้คนในองค์การมีความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และมีการสร้างนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหา ป้องกันปัญหาและพัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น อย่างไรก็ตามการที่มีผู้กล่าวว่าองค์การทางการศึกษาเป็นระบบเปิดคงไม่ใช่สิ่งที่เป็น

ธรรมชาติ แต่จะต้องเกิดการจัดองค์การใหม่ให้มีรูปแบบเป็นระบบเปิดโดยจงใจ (Hoy and Miskel, 1991 อ้างใน สนานจิต สุคนธ์ทรัพย์, 2546: 56-57)

รูปแบบพื้นฐานองค์การเชิงระบบ

ทฤษฎีระบบพื้นฐาน (Basic Systems Theory) ขององค์การซึ่งมี 5 ส่วน คือ ปัจจัยป้อน กระบวนการในการผลิตหรือกระบวนการแปรรูป ผลผลิต ข้อมูลย้อนกลับและสภาพแวดล้อม ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 รูปแบบพื้นฐานองค์การเชิงระบบ

ที่มา: หลักและระบบบริหารการศึกษา (วิจิตร ศรีสอาน, 2545: 75)

จากแผนภาพที่ 4 สุนทร โคตรบรรเทา (2551: 94-69) อธิบายไว้ว่าตัวป้อน (Inputs) คือ ทรัพยากรที่เป็นบุคคล วัสดุอุปกรณ์ เงินหรือข้อมูลที่ใช้ในการผลิตหรือการบริการ กระบวนการในการผลิต (Process) จากการใช้เทคโนโลยีและหน้าที่ในทางการบริหาร ตัวป้อนนำไปสู่กระบวนการแปรรูปในโรงเรียนปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูเป็นส่วนหนึ่งของการแปรรูปหรือกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งทำให้นักเรียนกลายเป็นพลเมืองที่มีการศึกษา ซึ่งสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมต่อไป ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์และการบริการขององค์การ องค์การทางการศึกษาผลิตและแจกจ่ายความรู้ ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) คือสารสนเทศเกี่ยวกับผลผลิตหรือกระบวนการขององค์การ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกตัวป้อนระหว่างวงจรต่อไป ข้อมูลสารสนเทศเช่นนี้อาจนำไปสู่

การเปลี่ยนแปลงทั้งในกระบวนการแปรรูปและผลผลิตในอนาคต และ สภาพแวดล้อม (Environment) สภาพแวดล้อมที่อยู่ล้อมรอบองค์กร ได้แก่ แรงผลักดัน (Forces) ทางด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจที่มาปะทะกับองค์กร

ดังนั้นการสร้างกรอบแนวคิดให้องค์กรเป็นระบบเปิด (Open System) จึงเป็นแนวคิดรวบยอดที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของทฤษฎีระบบขององค์กรที่เป็นโรงเรียนหรือสถานศึกษา ทั้งหมดเป็นระบบเปิด ซึ่งมีองค์ประกอบพื้นฐานสามประการและองค์ประกอบระบบแปดประการ องค์ประกอบทั้ง 11 ประการ ดังนี้

องค์ประกอบพื้นฐาน (Basic Components) มี 3 องค์ประกอบ (สุนทร โคตรบรรเทา, 2551: 99-103 ดัดแปลงมาจาก Keefe, 1993: 7-8) ได้แก่

- 1) คำกล่าวพันธกิจ (Mission Statement) เป็นคำกล่าวอย่างย่อๆ เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา
- 2) สมมติฐานทางปรัชญา ทางจิตวิทยาและทางองค์กร (Philosophical, Psychological and Organizational Assumptions) สมมติฐานเหล่านี้เกี่ยวกับธรรมชาติของผู้เรียน การเรียนรู้ แรงจูงใจ จุดมุ่งหมายการเรียนรู้และองค์กรโรงเรียนและงบประมาณซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานของการก่อสร้างของสถานศึกษา
- 3) คำกล่าวผลลัพธ์สุดท้ายของนักเรียน (Student Outcomes Statement) ได้แก่ ความสามารถกว้างๆ (Broad Competencies) ที่เห็นว่าจำเป็นต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในสังคมและเศรษฐกิจยุคปัจจุบัน คำอธิบายเหล่านี้รวมเป็นพื้นฐานสำหรับหลักสูตรของสถานศึกษาและระบบการประเมินนักเรียน

องค์ประกอบระบบ (System Components) มี 8 องค์ประกอบดังนี้

- 1) โครงสร้างหลักสูตร (Instructional Programs and Curricula) เป็นวรรคอธิบายสั้นๆ ซึ่งให้คำจำกัดความหรือนิยามเนื้อหาหลักสูตรและโอกาสการเรียนรู้ที่จะจัดให้นักเรียน ข้อกำหนดเหล่านี้จะต้องสอดคล้องกับคำกล่าวผลลัพธ์สุดท้ายของนักเรียน
- 2) กลวิธีการสอน (Instructional Techniques) เป็นวรรคสั้นๆ ซึ่งให้คำจำกัดความหรือนิยามกลวิธีการสอน (Teaching Techniques) ที่แสดงให้เห็นว่าประสบความสำเร็จในการบรรลุผลลัพธ์สุดท้ายของนักเรียนที่พึงประสงค์ (Desired Student Outcomes)
- 3) โครงสร้างและการจัดการองค์กรสถานศึกษา (School Structure and Organization) เป็นตอนหนึ่งที่อธิบายว่า สถานศึกษาจะถูกจัดโครงสร้างอย่างไร เพื่อว่าผลลัพธ์

สุดท้ายของนักเรียนจะบรรลุได้ ในตอนนี้อาจมีคำอธิบายเกี่ยวกับการจัดตารางสอนและตารางเรียน และโครงสร้างทางสังคมด้วย

4) วัฒนธรรมและบรรยากาศของสถานศึกษา (School Culture and Climate) เป็นการให้คำจำกัดความหรือนิยามตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ของวัฒนธรรมและบรรยากาศของสถานศึกษา คำว่า วัฒนธรรมสถานศึกษา (School Culture) มีคำนิยามว่าเป็น คุณลักษณะ ปทัสถาน และ ประเพณีของสถานศึกษาและของชุมชนที่สถานศึกษาดังอยู่ ส่วน บรรยากาศ (Climate) มีคำนิยามว่าเป็น ความคิดเห็นตรงกันของคุณลักษณะของสถานศึกษาและสมาชิกของสถานศึกษา บรรยากาศ เป็นเครื่องชี้วัดวัฒนธรรมของสถานศึกษา

5) ภาวะผู้นำสถานศึกษา การบริหารและการงบประมาณ (School Leadership, Management and Budgeting) ตัวบ่งชี้ต่างๆ ที่กำหนดว่ากระบวนการวางแผน การตัดสินใจและการสื่อสารเป็นอย่างไร ในตอนนี้อาจเขียนคำอธิบายว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (Site based Management) ของสถานศึกษาจะเป็นไปได้ได้อย่างไร

6) การจัดอัตรากำลังและการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (School Staffing and Staff Development) ตัวบ่งชี้ในส่วนนี้กล่าวถึงบทบาททางวิชาชีพของครู สถานที่ทำงานของครู นโยบายการจ้างครูและการบรรจุครู และลำดับความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร

7) ทรัพยากร อาคารสถานที่และครุภัณฑ์ของสถานศึกษา (School Resources, Physical Plant and Equipment) ตัวบ่งชี้ในส่วนนี้กำหนดคุณลักษณะของอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับเกื้อหนุนการออกแบบหลักสูตรและการเรียนการสอนที่คาดหวังไว้และการจัดการประสานงานระหว่างทรัพยากรของสถานศึกษากับชุมชน

8) แผนการประเมินผล (Evaluation Plan) เป็นการกำหนดระบบการประเมินผล และการรายงานของสถานศึกษา แผนนี้ถูกทำขึ้นมาเพื่อแจ้งให้สมาชิกของชุมชนที่สถานศึกษาดังอยู่ทราบว่าการออกแบบสถานศึกษามีการนำไปปฏิบัติอย่างไรและผลลัพธ์สุดท้ายของนักเรียนจะบรรลุอย่างไร

ดังนั้น ระบบการศึกษาประกอบ ตัวป้อน เช่น นักเรียน ครูอาจารย์ วัสดุ อุปกรณ์ เงินทุน ทรัพย์สิน และเทคโนโลยี ส่วนกระบวนการในการผลิต ประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ของโรงเรียน หลักสูตร กระบวนการในการเรียนการสอน กิจกรรมต่างๆ และการประเมินผล ส่วนในผลผลิตของระบบ ได้แก่ นักเรียน ผลสำเร็จของการศึกษาตามเป้าหมายที่วางไว้หากกระบวนการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีความสัมพันธ์กันแล้วก็จะสามารถช่วยให้ระบบการศึกษานั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าหน่วยย่อยใดหน่วยย่อยหนึ่ง ไม่สามารถปฏิบัติงานหรือปฏิบัติงานไม่สัมพันธ์กับหน่วยอื่นๆ ก็มีผลทำให้ระบบงานนั้นไม่สามารถทำงานให้บรรลุตามที่

วางเป้าหมายไว้ จึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบระบบ และปรับปรุงระบบย่อยๆ โดยการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ขึ้น เพื่อปรับปรุง หรือเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานนั้น

สรุป แนวคิดการบริหารองค์การ คือ การร่วมกันดำเนินการ โดยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปโดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันโดยมีปรัชญาของการบริหารและการกำหนดโครงสร้างขององค์การอย่างเป็นทางการโดยการจัดแบ่งออกเป็นหน่วยงานย่อยต่างๆ การแบ่งงานและทรัพยากรในการทำงาน การกำหนดความรับผิดชอบของหน่วยงานให้ชัดเจนรวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานย่อยเหล่านั้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งการบริหารองค์การนี้คือองค์การทางการศึกษาจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรทางการบริหารการศึกษา ได้แก่ 4M's คน (Men) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management) อันเป็นทรัพยากรที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในทางบริหารการศึกษาแล้วคือการบริหารการศึกษาจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอ ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานมากพอและในการบริหารองค์การนี้เองต้องมีปรัชญาการศึกษาเพราะปรัชญาการศึกษาคือความเชื่อที่ผ่านการพัฒนาและตรวจสอบจนกลายเป็นความเชื่อที่มีความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างเป็นระบบซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษา ซึ่งแนวคิดการบริหารองค์การต้องมีการพิจารณาถึงองค์ประกอบของระบบเพื่อจะได้เข้าใจถึงระบบการศึกษา

ตอนที่ 2 แนวคิดมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

นิยามของคำว่า มาตรฐานการศึกษาเป็นคำที่รู้จักแพร่หลาย เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งได้มีการนิยามความหมายของมาตรฐานการศึกษาไว้ ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของมาตรฐานการศึกษา

กรมวิชาการ (2545: 1) ให้ความหมายว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษา ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสิ่งนั้น แบ่งเป็น 3 ด้าน

1. มาตรฐานการศึกษาด้านผลผลิต หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตามจุดหมายของหลักสูตร
2. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย หมายถึง คน อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ เทคโนโลยี ที่จำเป็นต้องมี ต้องใช้ เพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพ
3. มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ หมายถึง ระบบ วิธีการ เทคโนโลยีเชิงระบบที่มีประสิทธิภาพ

วิชัย ตันศิริ (2543: 48) ให้ความหมายว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง บรรทัดฐานที่ยอมรับกันให้เป็นมาตรฐาน สำหรับกำหนดคุณลักษณะที่สำคัญของการศึกษาในสถานศึกษา เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียน การสอนของครู เป็นต้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้ความหมายว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2543: 9) ให้ความหมายว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ทางการศึกษา เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับส่งเสริม กำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

จากความหมายที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง โดยเป็นบรรทัดฐานที่ยอมรับให้เป็นมาตรฐาน ซึ่งเป็นหลักในการเทียบเคียงคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดในตัวผู้เรียน

2. ความหมายของคุณภาพการศึกษา

แนวคิดเรื่องคุณภาพได้เริ่มนำมาใช้ในวงการอุตสาหกรรมเป็นแห่งแรก ต่อมาได้มีการนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในวงการอื่นๆ อย่างแพร่หลาย รวมทั้งในวงการการศึกษา

อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์ (2540: 34) ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง ความสมบูรณ์สูงสุดทางวิชาการ ซึ่งรวมเอาผลงาน ความสามารถของอาจารย์ นักศึกษา หลักสูตรการสอน การประเมินผล และกระบวนการอื่นๆ ในสถาบันที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ รวมทั้งคุณลักษณะและองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมในสถาบันทั้งในทางกายภาพและบุคลากรที่มีส่วนร่วมให้เกิดคุณภาพ

กรรณิการ์ พรจิตรสุวรรณ (2543: 36) กล่าวว่าคุณภาพการศึกษา หมายถึงลักษณะที่เป็นไปได้ตามความต้องการ วัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ปรารถนาให้เกิดขึ้น ทั้งในด้านวิชาการ การเรียนการสอนของสถาบันการศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับหน้าที่ และนโยบายหรือหลักสูตร ซึ่งบ่งบอกถึงประโยชน์ที่ได้รับในปัจจุบันที่ดีกว่าโดยการใช้งบประมาณและทรัพยากร

ทางการศึกษาอย่างคุ้มค่า นอกจากนั้น ต้องเป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องและเป็นที่ยอมรับในสังคม

เก็จกน ก เอื้อวงศ์ (2546: 15) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษามีจุดเน้นที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพในเชิงวิชาการ ซึ่งเป็นคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา รวมถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นประเด็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม คุณภาพตามความต้องการและความพึงพอใจของผู้รับบริการ ตลอดจนคุณภาพของการบริหารจัดการหรือกระบวนการในการจัดการศึกษา ก็ยังเป็นสิ่งสำคัญที่โรงเรียนต้องคำนึงถึงเช่นกัน ดังนั้น การสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างนักการศึกษาและผู้รับบริการต่อคุณภาพการศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญ

วอทมัฟ (Whatmough, 1994: 94-95) กล่าวว่าคุณภาพการศึกษา คือการพิจารณาคุณภาพจากทัศนคติของบุคคล 2 กลุ่ม นั่นคือ ผู้มารับบริการ และนักการศึกษา หากการจัดการของสถานศึกษาสามารถทำให้ผู้มารับบริการเกิดความพึงพอใจ ก็หมายความว่ามีความคุณภาพตามทัศนคติหนึ่ง นอกจากนี้การจัดการศึกษาต้องสอดคล้องและเป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอีกด้วย ซึ่งในประเด็นหลังนี้จะเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจตามทัศนคติของนักการศึกษา

จากความหมายของนักวิชาการที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง วัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ปรารถนาลักษณะที่เป็นไปได้ตามความต้องการ ให้เกิดขึ้น ต้องเป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องและเป็นที่ยอมรับในสังคมโดยมีการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างนักการศึกษาและผู้รับบริการ

3. มาตรฐานการศึกษาของชาติ

มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติประกอบด้วย 3 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทย ที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก มาตรฐานที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษาและมาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทย ที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก

(คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข)

ตัวบ่งชี้

- 1.1 กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์
- 1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม
- 1.3 ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว
- 1.4 ทักษะทางสังคม

1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา (จัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน)

ตัวบ่งชี้

- 2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
- 2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ
- 2.3 มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ (การสร้างวิถีการเรียนรู้ และ แหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง)

ตัวบ่งชี้

- 3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้
- 3.2 การศึกษาวิจัย สร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้
- 3.3 การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม

4. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 3 - 11) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 18 มาตรฐาน 84 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ

ด้านคุณภาพผู้เรียน	มาตรฐานที่ 1-8	รวม 8 มาตรฐาน	33 ตัวบ่งชี้
ด้านการเรียนการสอน	มาตรฐานที่ 9-10	รวม 2 มาตรฐาน	14 ตัวบ่งชี้
ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา	มาตรฐานที่ 11-16	รวม 6 มาตรฐาน	33 ตัวบ่งชี้
ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้	มาตรฐานที่ 17-18	รวม 2 มาตรฐาน	4 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

- 1.1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ
- 1.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 1.3 มีความกตัญญูกตเวทิต

- 1.4 มีเมตตากรณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
- 1.5 ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตน และส่วนรวมอย่างคุ้มค่า
- 1.6 ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย

**มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
ตัวบ่งชี้**

- 2.1 รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม
- 2.2 เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

**มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต**

ตัวบ่งชี้

- 3.1 มีทักษะในการจัดการและทำงานให้สำเร็จ
- 3.2 เพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน
- 3.3 ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง
- 3.4 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 3.5 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

**มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ
มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์**

ตัวบ่งชี้

- 4.1 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด คิดอย่างเป็นระบบและมีความคิดแบบองค์รวม
- 4.2 สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้
- 4.3 ประเมินและเลือกแนวทางการตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างมีสติ
- 4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

- 5.1 มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์
- 5.2 มีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์
- 5.3 สามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่างๆ

5.4 สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

5.5 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

6.1 มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และการฟัง รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล

6.2 สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ รอบตัว ใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆ ได้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

6.3 มีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้ สนุกกับการเรียนรู้และชอบมาโรงเรียน

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

7.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ

7.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์

7.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ

7.4 มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น

7.5 มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครูและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

8.1 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านศิลปะ

8.2 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์

8.3 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านกีฬา/นันทนาการ

มาตรฐานที่ 9 ครูมีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง

ตัวบ่งชี้

9.1 มีคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

9.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

9.3 มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน

- 9.4 มีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็น ใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง
- 9.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป
- 9.6 สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือ ตรงตามความถนัด
- 9.7 มีจำนวนพอเพียง (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน)

มาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

- 10.1 มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 10.2 มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 10.3 มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 10.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน
- 10.5 มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน
- 10.6 มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
- 10.7 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน

มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้

- 11.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 11.2 มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ
- 11.3 มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ
- 11.4 การบริหารมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงาน และพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร

ตัวบ่งชี้

- 12.1 มีการจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์

- 12.2 มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน
- 12.3 มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
- 12.4 มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 12.5 ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาผู้เรียน

**มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน
ตัวบ่งชี้**

- 13.1 มีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา
- 13.2 มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ และใช้หลักการมีส่วนร่วม
- 13.3 มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา
- 13.4 มีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
- 13.5 มีการตรวจสอบและถ่วงดุล

**มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ**

ตัวบ่งชี้

- 14.1 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น
- 14.2 มีรายวิชา / กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ
- 14.3 มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและ
ความสามารถของผู้เรียน
- 14.4 มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่เอื้อ
ต่อการเรียนรู้
- 14.5 มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน
- 14.6 มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ
- 14.7 มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน

**มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย
ตัวบ่งชี้**

- 15.1 มีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง
- 15.2 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการและความคิด
สร้างสรรค์ของผู้เรียน

- 15.3 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษและความถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
- 15.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม
- 15.5 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ และกีฬา/นันทนาการ
- 15.6 มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย
- 15.7 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

ตัวบ่งชี้

- 16.1 มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม
- 16.2 มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน
- 16.3 มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
- 16.4 มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอและอยู่ในสภาพใช้การได้ดี
- 16.5 มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

- 17.1 มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น
- 17.2 สนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการและองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

ตัวบ่งชี้

- 18.1 เป็นแหล่งวิทยากรในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน
- 18.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

5. มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

สำนักงานการศึกษา (2551: 71-121) ได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษา : ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา 3 ด้านรวม 17 มาตรฐาน 69 ตัวบ่งชี้ ซึ่งในแต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

ด้านนักเรียน	จำนวน 9 มาตรฐาน รวม 37 ตัวบ่งชี้
ด้านครู	จำนวน 3 มาตรฐาน รวม 17 ตัวบ่งชี้
ด้านผู้บริหาร	จำนวน 5 มาตรฐาน รวม 15 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 1 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้

- 1.1 นักเรียนมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ
- 1.2 นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต
- 1.3 นักเรียนมีความกตัญญูกตเวทิต
- 1.4 นักเรียนมีความเมตตากรุณา มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ
- 1.5 นักเรียนมีความประหยัด
- 1.6 นักเรียนมีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย
- 1.7 นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น เข้าใจสภาพการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐานที่ 2 นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพทางกาย และสุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้

- 2.1 นักเรียนรู้จักดูแลตนเองให้มีสุขภาพแข็งแรง รักษาสุขอนามัย ส่วนตนโดยปฏิบัติตามสุขบัญญัติ 10 ประการ และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- 2.2 นักเรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
- 2.3 นักเรียนป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ อบายมุข สิ่งมอมเมา และหลีกเลี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ การล่องละเมิดทางเพศ
- 2.4 นักเรียนมีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น
- 2.5 นักเรียนร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 3 นักเรียนมีสุนทรียภาพทางด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ตัวบ่งชี้

- 3.1 นักเรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ

- 3.2 นักเรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์
- 3.3 นักเรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ
- 3.4 นักเรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 4 นักเรียนมีความสามารถด้านการคิด ตัวบ่งชี้

- 4.1 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 4.2 นักเรียนมีความสามารถในการคิดสังเคราะห์
- 4.3 นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง
- 4.4 นักเรียนมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 5 นักเรียนมีความรู้และทักษะตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้

- 5.1 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 5.2 สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- 5.3 สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- 5.4 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 5.5 สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
- 5.6 สาระการเรียนรู้ศิลปะ
- 5.7 สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 5.8 สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานที่ 6 นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ตัวบ่งชี้

- 6.1 นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ
- 6.2 นักเรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
- 6.3 นักเรียนสามารถใช้ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

มาตรฐานที่ 7 นักเรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

- 7.1 นักเรียนสามารถวางแผนงาน ปฏิบัติงานตามขั้นตอน ประเมินผลงานและนำข้อมูลการประเมินผลมาปรับปรุงและพัฒนางาน
- 7.2 นักเรียนรักการทำงาน สามารถปรับตัว และทำงานเป็นทีมได้
- 7.3 นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

มาตรฐานที่ 8 นักเรียนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ตัวบ่งชี้

- 8.1 นักเรียนเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม
- 8.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 9 นักเรียนปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้

- 9.1 นักเรียนรู้หลักการและเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 9.2 นักเรียนมีแนวคิดในการปฏิบัติและปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 10 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้

- 10.1 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- 10.2 ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ผู้ร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน
- 10.3 ครูมีความมุ่งมั่น และอุทิศตนการสอนและการพัฒนานักเรียน
- 10.4 ครูแสวงหาความรู้ วิทยาการ เทคนิควิธีการใหม่ๆ และนำมาใช้พัฒนาวิชาชีพ
- 10.5 ครูมีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 11 ครูมีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ มีครูพอเพียง และ ได้รับการพัฒนาวิชาชีพ ตัวบ่งชี้

- 11.1 ครูจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- 11.2 ครูสอนตรงตามวิชาเอก/โท หรือความถนัด
- 11.3 ครูมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
- 11.4 โรงเรียนมีจำนวนครูและบุคลากรสนับสนุนตามเกณฑ์
- 11.5 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนหรือวิชาชีพครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 12 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

- 12.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 12.2 ครูมีการวิเคราะห์ศักยภาพนักเรียน และเข้าใจนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 12.3 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
- 12.4 ครูมีการผลิตสื่อ การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนและตนเอง
- 12.5 ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียน และนำผลการประเมินไปใช้พัฒนานักเรียน
- 12.6 ครูมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

มาตรฐานที่ 13 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

- 13.1 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 13.2 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ มีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำและเป็นผู้นำทางวิชาการและเทคโนโลยี
- 13.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารวิชาการและการจัดการ
- 13.4 ผู้บริหารมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 14 โรงเรียนมีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ

ตัวบ่งชี้

- 14.1 โรงเรียนมีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงาน และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัว
- 14.2 โรงเรียนมีการบริหารงานเชิงกลยุทธ์
- 14.3 โรงเรียนมีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมและมีการตรวจสอบ
- 14.4 โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 15 โรงเรียนมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่นมีสื่อ/นวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

- 15.1 โรงเรียนมีหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม
- 15.2 โรงเรียนมีสื่อ/นวัตกรรมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 16 โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
ตัวบ่งชี้

- 16.1 โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ
- 16.2 โรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
- 16.3 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพนักเรียนอย่างหลากหลาย

มาตรฐานที่ 17 โรงเรียนส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนา
การศึกษา

ตัวบ่งชี้

- 17.1 โรงเรียนมีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
- 17.2 โรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

6. มาตรฐานคุณภาพของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552: 2-17) ได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบขึ้นอันประกอบด้วย 12 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้นำ
การดำเนินงานของโรงเรียนได้

ตัวบ่งชี้ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1.1 ปรัชญาของโรงเรียนมีสาระสำคัญที่สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาของชาติ สนองความต้องการของสังคมและมุ่งเน้นการสร้างค่านิยมที่ดีให้เกิดแก่ผู้เรียน
- 1.2 เป้าหมายของโรงเรียนมุ่งเน้นผลที่แท้จริงที่จะเกิดแก่ผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมทั้งเน้นประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา
- 1.3 บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนตรงกันและใช้เป็นแนวในการดำเนินงาน

มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม/ท้องถิ่น
และผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 2.1 มีการปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ทันต่อวิทยาการ/เทคโนโลยีและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม/ท้องถิ่น และผู้เรียน
- 2.2 มีกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร

มาตรฐานที่ 3 การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

- 3.1 มีการวางแผนการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตร
- 3.2 การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามแผนการเรียนรู้
- 3.3 มีการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาและเพียงพอกับผู้เรียน

มาตรฐานที่ 4 กระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตามสภาพจริง

ตัวบ่งชี้ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 4.1 มีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
- 4.2 มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 5 ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู

ตัวบ่งชี้ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

- 5.1 ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับวิชาที่สอนและมีจำนวนเพียงพอ
- 5.2 ครู/ผู้สอนปฏิบัติตนสอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู
- 5.3 ครู/ผู้สอนมีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูง

ตัวบ่งชี้ มี 1 ตัวบ่งชี้ คือ

- 6.1 ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถและทักษะตามเกณฑ์ประเมินผลการเรียนของโรงเรียนตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้ มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

- 7.1 ผู้เรียนมีความสนใจมุ่งมั่นและกระตือรือร้นต่อการเรียน

7.2 ผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อน ครู/ผู้สอนและบุคลากรอื่นในโรงเรียน

7.3 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านจริยธรรม ซื่อสัตย์ ประหยัดและมีระเบียบวินัย

มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ

ตัวบ่งชี้ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

8.1 ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในงานวิชาการ วิชาชีพ และการบริหารจัดการโรงเรียน

8.2 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี

มาตรฐานที่ 9 ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้ มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ

9.1 โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนชัดเจน เหมาะสมกับขนาดและหรือหลักสูตรของโรงเรียน

9.2 คุณภาพของการบริหารจัดการ

9.3 มีนวัตกรรม/เทคโนโลยีและระบบข้อมูล/สารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการเหมาะสมกับการใช้งาน

9.4 มีการพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

9.5 มีการนิเทศ กำกับ และประเมินผลการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 10 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/ สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน

ตัวบ่งชี้ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

10.1 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติเพียงพอกับการใช้งานและเหมาะสมกับหลักสูตรที่เปิดสอน

10.2 บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ

ตัวบ่งชี้ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

11.1 การจัด/บริการสุขภาพถูกสุขลักษณะและอนามัย

11.2 มีการจัดระบบรักษาความปลอดภัยให้เหมาะสมกับสภาพและประเภทของโรงเรียน

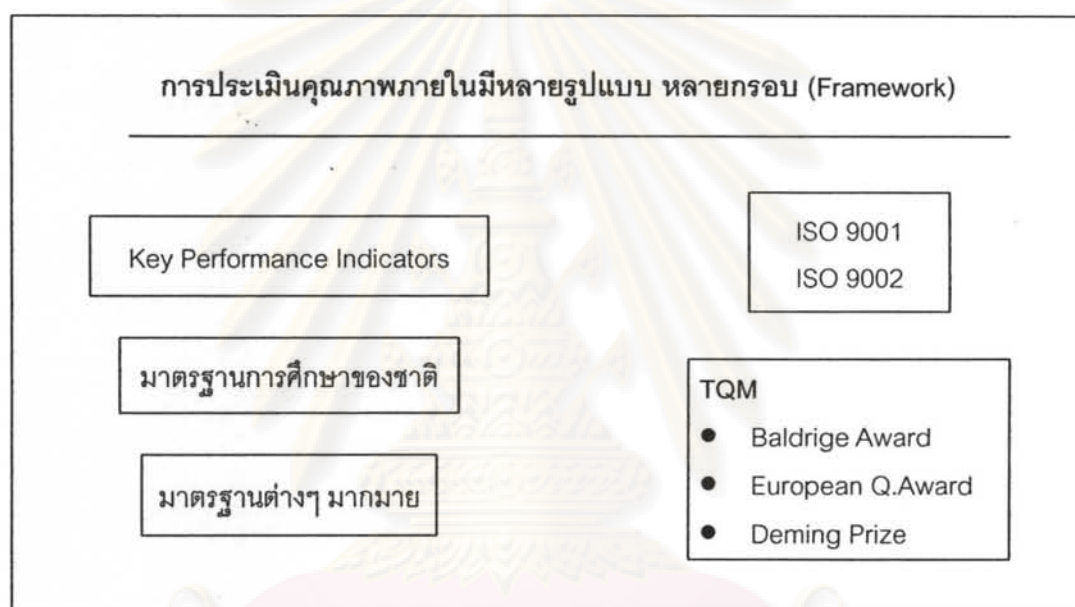
มาตรฐานที่ 12 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ มี 1 ตัวบ่งชี้ คือ

12.1 มีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนหรือองค์กรภายนอก

สรุปจากการศึกษามาตรฐานต่างๆ ประกอบด้วยมาตรฐานใหญ่ๆ ได้แก่ คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก แนวการจัดการศึกษา แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งความรู้ การประกันคุณภาพภายในนั้นเป็นส่วนสำคัญของการบริหาร การศึกษา การเลือกกรอบการประกันคุณภาพภายในสามารถทำได้หลายแบบ หรือหลายกรอบ (Framework) แต่ละกรอบก็มีข้อดีข้อจำกัดต่างกันออกไป บางกรอบอาจไม่เหมาะสมกับสถานศึกษาของท่านก็ได้ (วรภัทร์ ภูเจริญ, 2541: 49) ดังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 รูปแบบและกรอบการประเมินคุณภาพภายใน (Framework)

ที่มา: แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (วรภัทร์ ภูเจริญ, 2541: 49)

จากกรอบการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าว ผู้วิจัยศึกษาจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในตามกรอบมาตรฐานการศึกษาต่างๆ เช่น กรอบมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ กรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนเอกชนนอกระบบ สามารถสรุปผลได้ว่า จากการเปรียบเทียบมาตรฐานระหว่างหน่วยงานเป็นไปอย่างสอดคล้องกัน สาเหตุจากทุกหน่วยงานต้องจัดทำมาตรฐานโดยยึดมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติเป็นหลักเพราะว่าเป็นแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เกี่ยวกับนโยบายด้านการศึกษา ตามสารบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 5 และเมื่อศึกษาในรายละเอียดของแต่ละตัวชี้วัดแล้วพบว่า ตัวชี้วัดในกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีตัวชี้วัดที่ไม่สอดคล้อง

กับบริบทของโรงเรียนเอกชนนอกระบบสำหรับที่จะนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน นอกระบบในกรุงเทพมหานคร สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้กรอบแนวคิดในการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน ทั้งนี้เนื่องจากกรอบแนวคิดนี้มีการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดชัดเจน เหมาะสมกับบริบท ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในมาตรฐานคุณภาพ ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบและสอดคล้องกับทฤษฎีระบบองค์การ โดยมีประเด็นและ รายละเอียดดังต่อไปนี้

การพัฒนาหลักสูตร

เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์ (2549: 17) กล่าวว่า หลักสูตรเปรียบเสมือนทางเสือที่คอยนำพา เรือเดินทางไปในทิศทางที่ต้องการอย่างถูกต้องและถึงจุดหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้น หลักสูตรจึงเป็น เรื่องสำคัญในอันดับต้นๆ ที่ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาหรือครูผู้สอนจะต้องสนใจที่จะศึกษา และเรียนรู้ในรายละเอียดต่างๆ อาทิ ความหมาย ความสำคัญของหลักสูตร องค์ประกอบของ หลักสูตร ลักษณะของหลักสูตรที่ดี กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนรูปแบบของการพัฒนา หลักสูตร นอกจากศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เหล่านี้แล้ว ยังจะต้องรู้จักที่จะนำไปใช้จริง ในการปฏิบัติงานด้วย จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้หลักสูตรเปรียบเสมือนจุดเริ่มต้น ของการจัดการศึกษาที่มีผลใกล้ขีดและโดยตรงต่อผู้เรียนและคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้น การดำเนินการ เกี่ยวกับหลักสูตรของสถานศึกษาควรจะต้องมีความละเอียดอ่อนและครอบคลุมให้มากที่สุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2000: 41) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นเรื่องที่ต้องการ ตัดสินใจหลายขั้นตอน ตั้งแต่การเริ่มตั้งวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ การเลือก เนื้อหาให้ตรงและครอบคลุมชนิดของประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและ วัตถุประสงค์และสุดท้ายคือ วิธีการประเมินผลของการเรียนรู้นั้น การตัดสินใจควรจะเป็น คณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การตัดสินใจมีระดับกว้าง เช่น นโยบาย ประเภทของกำลังคนที่ต้องการ วัตถุประสงค์ เป็นต้น ส่วนในอีกระดับหนึ่งอาจเป็นการ ตัดสินใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เฉพาะเนื้อหาวิชา วิธีสอนและการประเมินผล และอีกระดับหนึ่งก็คือ การบริหารหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรต้องทำอย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์และตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง

เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์ (2549: 9) การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวิเคราะห์และ วางแผนเปิดสอนรายวิชาต่างๆ ตามโครงสร้างหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย จัดกิจกรรมเรียนรู้ได้

สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา การกำกับติดตามและประเมินการใช้หลักสูตร นำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงหลักสูตร ได้หลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาหรือ มาตรฐานองค์การวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตรครอบคลุมตั้งแต่ การสร้างหลักสูตร การวางแผน หลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร เป็นการปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรให้ดีขึ้นทั้งระบบ จำเป็นต้องอาศัยบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีความสามารถและความเชี่ยวชาญในการพัฒนาและจะต้อง พัฒนาให้เป็นระบบด้วยและได้สรุปขอบข่ายของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ ได้แก่ การกำหนด จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การนำ หลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตร

รุ่งชัชดาพร เวณะชาติ (2551: 41) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการหรือ ขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานศึกษาโดย ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ส่วนความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) การจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากชีวิตจริงของตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์ อย่างแท้จริงแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมประเทศชาติและพลโลกและดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขและ(2) พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 วรรค 2 กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดทำสาระของ หลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การวิเคราะห์และประเมินผลการใช้หลักสูตร การ พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น และสังคม และการจัดทำ เอกสารหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ไว้เป็นแนวทางการปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้น ครูผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้อง แก่ผู้เรียนเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน (เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์, 2549: 37)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2000: 151 - 161) ได้จัดขอบข่ายงานด้านการจัดการเรียน การสอนไว้คือ การจัดประมวลการสอน (Syllabus) การจัดแผนการเรียน การจัดตารางสอน การจัด ชั้นเรียน การจัดครูอาจารย์เข้าสอน การสอนซ่อมเสริม การเลือกตำราเรียน คู่มือครู การจัดทำคู่มือ นักเรียนนักศึกษา การจัดห้องศูนย์ควบคุมการเรียนการสอนทางวิชาการ

เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์ (2549: 197) กล่าวว่า ในแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวการ ปฏิรูปการศึกษา ยึดหลักตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางที่พึงประสงค์ ได้ 2 วิธีคือ

วิธีที่ 1 การจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดการเรียนรู้โดยยึด ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้เรียนจะเป็นผู้ทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนเป็น ผู้อำนวยความสะดวก ความสำเร็จเป็นผลพลอยได้จากการทำกิจกรรม ระหว่างทำกิจกรรมเด็ก ผู้เรียนก็ จะได้พัฒนาตนเอง ทางความคิด การปฏิบัติ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การวางแผนการ จัดการ และเทคนิควิธีการต่างๆ ที่เรียกว่าเรียนรู้วิธีการหาความรู้

วิธีที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นกระบวนการ การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้เป็นกระบวนการ หมายถึง การมีขั้นตอนต่างๆ ให้ผู้เรียนได้แสดงออกหรือปฏิบัติโดยใช้ ร่างกาย ความคิด การพูดเพื่อให้เกิดผลลัพธ์คือ ความรู้ หลังจากทำกิจกรรมและมีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมคุณสมบัติทางความรู้ ความคิด ทักษะ ความสามารถทางการปฏิบัติตลอดทั้งเกิดเจตนา คติค่านิยมที่ดีงาม

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การทำแผนการเรียนรู้ วิธีการสอนที่หลากหลาย มีกิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ที่เรียนรู้ได้จริงตามแผนการเรียนรู้ และมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การฝึกงาน เสริมสร้าง ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน

การวัดผลและประเมินผล

กาญจนา มากพูน (2548: 1 - 2) กล่าวว่า การที่บุคคลใดจะกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่าง หนึ่งให้บรรลุผลสำเร็จนั้น ขั้นแรกทีเดียวจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายไว้ก่อนว่า ทำไปเพื่อประสงค์สิ่งใด เมื่อตั้งจุดประสงค์ไว้แล้วจะมีการเลือกกิจกรรมและวิธีปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์นั้นและเมื่อ ปฏิบัติไปแล้วจะต้องมีกิจกรรมอีกอย่างหนึ่งเพื่อตรวจสอบสิ่งที่กระทำนั้นว่าได้บรรลุจุดประสงค์ ที่ตั้งไว้เพียงใด กิจกรรมการตรวจสอบนั้นเรียกว่า การวัดผลประเมินผล นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่ทราบดี อยู่แล้วว่าหน้าที่ของครูมีมากมายหลายอย่าง นอกจากจะต้องเตรียมการสอนและสอนแล้ว หน้าที่ สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ

กระบวนการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนในระดับใดหรือวิชาใดก็ตาม การวัดและการประเมินผลจะเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในระดับนั้นหรือในวิชานั้น เพราะผลจากการวัดและประเมินผลจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครู ผู้สอนและนักการศึกษา เพื่อใช้ในการปรับปรุงวิธีการสอน การแนะนำ การประเมินผลหลักสูตรแบบเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการจัดระบบบริหารทั่วไปของโรงเรียนและนอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงการเรียนของผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์ (2549: 317) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผู้สอน ด้วยเหตุผลที่ว่า การวัดและการประเมินผลจะเป็นวิธีการที่ประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียนตลอดจนใช้เป็นวิธีการในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้สอนได้ว่า ได้ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถดำเนินการวัดและการประเมินผลได้เป็นอย่างดี

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2000, 166) ส่วนประโยชน์ที่ได้จากการวัดและประเมินผล กล่าวไว้ดังนี้ คือ (1) เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู อาจารย์ ทำให้ครูอาจารย์ทราบว่าผลการสอนของตนเป็นอย่างไรและจะได้แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น (2) เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของนักเรียนนักศึกษา จะได้ทราบว่าตนมีความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนหรือไม่เพียงใด ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงตนเอง (3) เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานในสถานศึกษา ทำให้ทราบสภาพที่แท้จริงของหลักสูตร โครงการสอน บันทึกการสอนที่นำมาสู่การปฏิบัติว่าประสบปัญหาอย่างไร จะได้แก้ไขปรับปรุงอย่างไร (4) เพื่อเป็นข้อมูลทางการศึกษาทั่วไป เช่น ผลการเรียน การศึกษาสำเร็จตามหลักสูตร เป็นแนวทางในการทำงานและศึกษาต่อ (5) เป็นหลักฐานด้านการศึกษาของสถานศึกษาในด้านการรับนักศึกษา ผลการเรียนและการสำเร็จตามหลักสูตร และ (6) เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาในด้านผลการเรียน และการสำเร็จการเรียนของนักศึกษา

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผล คือ การจัดทำแนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล การตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล การจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย การวัดผลและประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียน

จรรยาบรรณวิชาชีพครู

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (ม.ป.ป) กล่าวว่า จรรยาบรรณวิชาชีพครู คือ กฎแห่งความประพฤติสำหรับสมาชิกวิชาชีพครูซึ่งองค์กรวิชาชีพครูเป็นผู้กำหนด และสมาชิกในวิชาชีพทุกคนต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด หากมีการละเมิดจะมีการลงโทษ ส่วนความสำคัญจรรยาบรรณวิชาชีพครู

มีความสำคัญต่อวิชาชีพครูเช่นเดียวกับที่จรรยาบรรณวิชาชีพ มีความสำคัญต่อวิชาชีพอื่นๆ ซึ่งสรุปได้ 4 ประการ คือ (1) เป็นคำมั่นสัญญาหรือพันธะผูกพันต่อผู้เรียน (Commitment to the student) (2) เป็นคำมั่นสัญญาหรือพันธะผูกพันต่อสังคม (Commitment to the society) (3) เป็นคำมั่นสัญญาหรือพันธะผูกพันต่อวิชาชีพ (Commitment to the profession) และ (4) เป็นคำมั่นสัญญาหรือพันธะผูกพันต่อสถานปฏิบัติงาน (Commitment to the employment practice)

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2535: 823-824) ได้อธิบายถึงลักษณะของวิชาชีพชั้นสูงไว้ 6 ลักษณะ ดังนี้ (1) วิชาชีพชั้นสูงต้องมีบริการให้แก่สังคมที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงโดยไม่ซ้ำซ้อนกัน (Social Service) วิชาหลักๆ ในแต่ละวิชาชีพต่างก็มีบริการที่ให้แก่สังคมเป็นการเฉพาะของแต่ละวิชาชีพโดยไม่ซ้ำซ้อนกัน การบริการของวิชาชีพนี้อาจมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เช่น บริการของแพทย์กับพยาบาลหรือวิศวกรกับสถาปนิก แต่ทุกฝ่ายก็มีขอบเขตบริการของตนเองที่ชัดเจน แยกออกจากกันได้ วิชาชีพชั้นสูงเน้นการบริการต่อสังคมมากกว่าการหาประโยชน์จากผู้รับบริการ (2) สมาชิกของวิชาชีพชั้นสูงจะต้องใช้วิธีการแห่งปัญญาในการให้บริการ (Intellectual Method) หมายความว่า การวินิจฉัยตัดสินใจในการปฏิบัติต่อผู้รับบริการของวิชาชีพนั้น จะต้องอาศัยความรู้และสติปัญญาเป็นพื้นฐานสำคัญ มากกว่าการใช้ทักษะและความชำนาญการแต่เพียงด้านเดียว แต่เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความรู้ ความคิด หลักการและทฤษฎี จึงจะประกอบกันได้ วิธีการอย่างนี้เรียกว่า วิธีการแห่งปัญญา (3) สมาชิกของวิชาชีพชั้นสูง จะต้องได้รับการศึกษาอบรมให้มีความรู้กว้างขวาง ลึกซึ้งโดยใช้ระยะเวลายาวนานพอสมควร (Long Period of Training) เนื่องจากต้องใช้วิธีการแห่งปัญญาในการให้บริการ โดยปกติมักจะถือเป็นเกณฑ์ว่า อย่างน้อยควรต้องได้รับการศึกษาในสาขาวิชาชีพนั้นๆ ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และมักจะใช้เวลาศึกษามากกว่า 4 ปี หลังจากมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เพื่อให้หลักประกันแก่ผู้รับบริการว่า ผู้ให้บริการสามารถให้บริการที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพได้ เพราะมีการศึกษาอบรมมามากพอ (4) สมาชิกของวิชาชีพชั้นสูง จะต้องมีความเสรีภาพในการใช้วิชาชีพนั้นๆ ตามมาตรฐานของวิชาชีพ (Professional Autonomy) หมายความว่า การวินิจฉัยในการให้บริการภายในขอบเขตของวิชาชีพนั้น สมาชิกของวิชาชีพนั้นๆ ควรจะมีเสรีภาพในการให้บริการโดยปราศจากการแทรกแซงจากบุคคลภายนอก การใช้เสรีภาพทางวิชาชีพเป็นความรับผิดชอบสำคัญ เมื่อผู้ที่เป็นสมาชิกของวิชาชีพได้รับการศึกษาอบรมมาดีพอ ก็เป็นธรรมดาที่จะสามารถวินิจฉัยเพื่อให้บริการได้ถูกต้องตามลำพัง ความเป็นอิสระในการให้บริการเป็นลักษณะที่จำเป็นที่ทุกวิชาชีพต้องมี แต่จะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความยอมรับของสังคมและผู้รับบริการเป็นสำคัญ (5) วิชาชีพชั้นสูงจะต้องมีจรรยาบรรณ (Professional Ethics) จรรยาบรรณเป็นแนวทางของการปฏิบัติวิชาชีพ ผู้ที่ละเมิดจรรยาบรรณจะต้องได้รับการลงโทษ ในกรณีร้ายแรงอาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ ในทุกสังคม

จะมีกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพ โดยเฉพาะวิชาชีพหลักๆ ซึ่งให้บริการอันอาจมีผลกระทบต่อสวัสดิการ สวัสดิภาพ และความมั่นคงปลอดภัยของสังคม ในประเทศไทยมีกฎหมายคุ้มครองการปฏิบัติวิชาชีพอยู่หลายวิชาชีพ ผู้จะปฏิบัติวิชาชีพจะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจึงจะกระทำได้ เช่น วิชาชีพเวชกรรม วิศวกรรม หรือสถาปัตยกรรม และ(6) วิชาชีพชั้นสูงจะต้องมีสถาบันวิชาชีพเป็นแหล่งกลาง ในการสร้างสรรค์จรรยาบรรณมาตรฐานของวิชาชีพ (Professional Institution) สถาบันหรือองค์กรวิชาชีพเป็นแหล่งการในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของวิชาชีพ สถาบันวิชาชีพมีสองลักษณะคือ ลักษณะที่หนึ่งเป็นสถาบันควบคุมและพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพ ลักษณะที่สองเป็นสมาคมวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและเสริมสร้างความแข็งแกร่งและความก้าวหน้าของวิชาชีพ

สรุปได้ว่า จรรยาบรรณวิชาชีพครู คือ การสอนตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จมาหลักเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการคัดเลือกเข้าปฏิบัติงาน การสนับสนุนให้ทุนด้านการศึกษา อบรม เกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรม และการพัฒนาวิชาชีพครู

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เป็นสิ่งที่แสดงเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน กาญจนานันท์ (2548: 35) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถทางการเรียนรู้ของบุคคลที่เกิดขึ้น เป็นการสะสมความรู้ที่เกิดขึ้นเมื่อจบกระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้จากการทดสอบด้วยวิธีต่างๆ โดยทั่วไปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) หมายถึงขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง

อัชฌา สุขารมณ และ อรพินทร์ ชูชม (2530: 10) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนโดยอาศัยความสามารถเฉพาะของตัวของแต่ละบุคคล ตัวที่บ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มากจากระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ (Nontesting Procedures) เช่น จากการสังเกตหรือการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของเกรดที่ได้จากโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อน และช่วงเวลาในการประเมินอันยาวนาน หรืออีกวิธีหนึ่งอาจวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป (Published Achievement Test) จะพบว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นิยมใช้กันทั่วไป มักอยู่ในรูปของเกรดที่ได้จากโรงเรียนเนื่องจากได้ผลที่เชื่อถือได้มากกว่าอย่างน้อยก่อนการประเมินผลการเรียน

ของนักเรียน ครูจะต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆ อีกหลายด้าน จึงย่อมดีกว่าการแสดงขนาด ความล้มเหลว หรือความสำเร็จทางการเรียนจากการทดสอบนักเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วๆ ไปเพียงครั้งเดียว

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การจัดทำข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษา การจัดทำสถิติเปรียบเทียบผู้สำเร็จการศึกษา จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นต่อปีการศึกษา การจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบความสำเร็จของผู้เรียน และการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่ออกไปปฏิบัติงาน

เจตคติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

เจตคติเป็นการรวบรวมเกี่ยวกับความคิดเห็น (Opinion) ความเชื่อ (Beliefs) ความจริง (Fact) รวมทั้งความรู้สึก (Feeling) (สุชีรา ภัทรายุตวรรตน์, 2545: 143)

พร้อมพรรณ อุดมสิน (2544: 84) กล่าวไว้โดยสรุปว่า เจตคติเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หลังจากที่มีประสบการณ์ในสิ่งนั้นและเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่จะสนองต่อสิ่งเร้านั้นไปในทางใดทางหนึ่งหรือลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

กาญจนา มากพูน (2548: 42) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งของหรือบุคคล สถานการณ์ แล้วแสดงออกมาในรูปของความชอบ พึงพอใจหรือไม่ชอบ ไม่พึงพอใจและทำที่ ความรู้สึกนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากประสบการณ์ คือ สภาพการศึกษาสิ่งแวดล้อมเจตคติไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่สามารถอ้างอิงได้จากพฤติกรรมภายนอกพฤติกรรมที่แสดงออกหรือการตอบสนองออกมาเป็นถ้อยคำ ภาษาของบุคคลนั้นๆ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544: 58) กล่าวว่า องค์ประกอบของเจตคติ ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ประการของเจตคติ ดังนี้คือ (1) องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปความ และรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินค่าสิ่งเร้านั้นๆ (2) องค์ประกอบด้านความรู้สึกและอารมณ์ (Affective component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ของบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า ต่างเป็นผลต่อเนื่องมาจากที่บุคคลประเมินค่าสิ่งเร้านั้นแล้วพบว่า พอใจหรือไม่พอใจ ต้องการหรือไม่ต้องการ ดีหรือเลว (3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อม หรือความโน้มเอียงที่บุคคลประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้า ในทิศทางที่สนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับจากการประเมินค่าให้สอดคล้องกับความรู้สึกที่มีอยู่

ลูซีรา ภัทรายุตวรรตน์ (2545: 145) กล่าวว่า การวัดเจตคตินั้น สามารถวัดได้ด้วยวิธีการต่อไปนี้ (1) การสังเกต(Observation) การสังเกตเป็นวิธีการศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วนำข้อมูลที่สังเกตนั้น ไปอนุมานว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นเป็นอย่างไร (2) การรายงานตนเอง(Self-report) เป็นวิธีการศึกษาเจตคติของบุคคล โดยให้บุคคลนั้นเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นออกมา โดยให้รายงานออกมาในลักษณะ รู้สึก ชอบ-ไม่ชอบเห็นว่าดี-ไม่ดี สิ่งที่แสดงออกมานี้จะกำหนดเป็นค่าคะแนนเจตคติได้ เช่น วิธีการศึกษาของ เฮอร์สโตน (Thurstone) ลิเคิร์ก (Likert) ออสกู๊ด(Osgood) กัตแมน (Guttman) ฟิชเบียน (Fishbein) เป็นต้น

ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 กล่าวไว้ในหมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คือ การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายสติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญ สามารถที่จะเรียนรู้ได้กระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ อันสรุปได้ว่าความมุ่งหมายและหลักการคือต้องการให้คนไทยมีลักษณะ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

สรุปได้ว่า เจตคติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงออกของสามารถวัดได้โดย การบันทึกเวลาเรียน การบันทึกพฤติกรรม การจัดทำแบบประเมิน และ/หรือแบบสังเกตพฤติกรรม ความรับผิดชอบและการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และการจัดกิจกรรมให้เกิดพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์

ผู้บริหารมืออาชีพ

เกษม วัฒนชัย (2545, 41-43) กล่าวว่า คำว่าผู้บริหารมืออาชีพในภาษาอังกฤษใช้คำว่า professionalism "professional" คือ มืออาชีพ "professionalism" คือความเป็นมืออาชีพ ซึ่งความเป็นมืออาชีพจะมีเงื่อนไขอยู่ 2 ประการ คือ (1) ต้องได้รับการฝึกอบรมตามมาตรฐานของวิชาชีพนั้นๆ (to be train according to professional standard) และ (2) ต้อง command respect ต้องประพฤติปฏิบัติจนกระทั่งได้รับความเคารพจาก 2 ฝ่าย คือ จากสมาชิกวิชาชีพเดียวกันและจากประชาชนทั่วไป

หวน พินธุพันธุ์ (2549: 17-20) ได้กล่าวถึงความหมายของนักบริหารมืออาชีพ ได้แก่ (1) นักบริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่พยายามทำให้องค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

หรือนโยบายขององค์กร ด้วยเหตุผลและหลักการซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยประยูคต์ทฤษฎีหรือแนวทางต่างๆ อย่างผสมกลมกลืนกันแล้วนำไปสู่การปฏิบัติ (2) นักบริหารมืออาชีพ หมายถึง บุคคลที่เป็นมืออาชีพในการบริหารจริงๆ เช่น มีประวัติผลงานการบริหารมาอย่างโดดเด่นเป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จนได้รับการยอมรับทั้งระดับหน่วยงาน ระดับจังหวัด หรือแม้กระทั่งระดับชาติ (3) นักบริหารมืออาชีพ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารงานกิจการต่างๆ ให้สำเร็จ โดยอาศัยความรู้ ความสามารถของตนเองและความร่วมมือของผู้อื่น (4) นักบริหารมืออาชีพ หรือที่เรียกกันง่ายๆ ว่า มือโปร มาจากภาษาอังกฤษว่า Professional Manager นั้น มีคุณสมบัติหลักๆ คือ มีการศึกษาดี ประสบการณ์กว้าง จากงานหลายด้าน และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้อย่างชาญฉลาด โดยกระทำอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนเป็นระเบียบและมีแบบแผน คุณสมบัติดังกล่าวนี้จะได้มาโดยการฝึกฝน เรียนรู้และพัฒนาอย่างเป็นระบบ และใช้เวลายาวนานทีเดียว และที่สำคัญคือจะต้องมีการผ่านประสบการณ์จากการปฏิบัติมากมายพอสมควร และ (5) นักบริหารมืออาชีพ หมายถึง ชื่อเรียกสำหรับบุคคลที่เป็นผู้บริหารที่เป็น ลูกจ้างร้อยเปอร์เซ็นต์ ของกิจการที่เป็นบริษัทมหาชนในประเทศที่พัฒนาแล้ว

ธีระ รุญเจริญ (2548: 20) กล่าวว่าความสำคัญของผู้บริหารมืออาชีพ ได้แก่ ในยุคการปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องใช้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจึงจะนำโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะนำโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน การเป็นผู้บริหารมืออาชีพจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่เอื้อโดยเฉพาะ และอาศัยกระบวนการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและทุกฝ่าย ทุกสถาบัน ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา และบริหารโดยใช้องค์คณะบุคคล ตลอดทั้งนำการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามแนวการกระจายอำนาจการบริหาร ซึ่งเน้นผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ นักเรียนและชุมชน มาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม

รุ่ง แก้วแดง (2546: 26) กล่าวถึงความสำคัญของผู้บริหารมืออาชีพไว้ดังนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคลจะต้องเป็น "ผู้บริหารมืออาชีพ" เท่านั้น จะเป็นผู้บริหารแบบมือสมัครเล่นไม่ได้เพราะต่อไปนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะได้รับการกระจายอำนาจให้ต้องปฏิบัติหน้าที่ทุกประการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และต้องรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รวมทั้งรับการตรวจสอบจากชุมชนอย่างใกล้ชิด

ถวิล อรัญเวศ (2544 : 17 - 18) ได้ให้ทรรศนะนักบริหารมืออาชีพว่าควรมีลักษณะดังนี้

- (1) กล้าตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของนักบริหาร นักบริหารมืออาชีพ ต้องมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการ เป็นคนที่สุขุมรอบคอบ มีเหตุมีผลในการตัดสินใจ
- (2) ไวต่อข้อมูล นักบริหารมืออาชีพ จำเป็นต้องเป็นคนที่ทันสมัย ไวต่อข้อมูลหรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ฉะนั้นจำเป็นต้องเป็นผู้ที่ติดตามข่าวสารต่างๆ อยู่เสมอ
- (3) เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล สามารถมองเห็นภาพ ในอนาคต และแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี
- (4) ซื่อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน คือ จะต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีการสร้างสรรค์ผลงาน ให้ปรากฏต่อสายตาเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ
- (5) ประสานสิบทิศ นักบริหารมืออาชีพจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่สามารถประสานงานกับหน่วยงาน หรือบุคคลต่างๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถไกล่เกลี่ยข้อกรณีพิพาทได้ และสามารถ ขจัดปิดเป่าปัญหา ต่างๆ ในหน่วยงานได้
- (6) คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ๆ จะต้องคิดหาวิธีการทำงานแบบใหม่ๆ อยู่เสมอ
- (7) จูงใจเพื่อร่วมงาน จำเป็นต้องมีบุคคลที่สามารถโน้มน้าวหรือจูงใจเพื่อนร่วมงาน ให้เกิดความกระตือรือร้น ในการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่องานสูง ประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม รู้จักให้การชมเชย ให้รางวัลหรือบำเหน็จ ความชอบ
- (8) ทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค จะต้องมีความอดทนอดกลั้นต่อปัญหาอุปสรรคที่กำลังเผชิญ และพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยอย่างสันติสุข ไม่หนีปัญหาและไม่หมกหมมปัญหาไว้
- (9) รู้จักยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องรู้จักยืดหยุ่น และอ่อนตัวตามเหตุการณ์นั้นๆ ไม่ตึงเกินไปหรือไม่หย่อนเกินไป บางครั้งก็ต้องดำเนินการในสายกลาง แต่ในบางครั้งต้องมี ความเด็ดขาดและ
- (10) บริหารงานแบบมีส่วนร่วมจะต้องบริหารงานแบบให้ทีมงานมีส่วนร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ

สรุปได้ว่าผู้บริหารมืออาชีพ คือ ผู้บริหารที่พยายามทำให้องค์การประสบความสำเร็จโดยการอบรมหรือสัมมนาทางด้านวิชาการบริหาร การเอาใจใส่บริหารงานและอุทิศเวลา การเป็นแบบอย่างที่ดี การเป็นวิทยากรหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการหรือวิชาชีพ การจัดให้มีระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารงาน การนำแนวปฏิรูปการศึกษามาพัฒนาครู และการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน

อาคารสถานที่

งานอาคารสถานที่เป็นการจัดการบำรุงรักษาเพื่อให้อาคารและสถานที่อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตลอดเวลา โรงเรียนสามารถใช้อาคารสถานที่แต่ละแห่งนั้นอย่างเกิดประโยชน์คุ้มค่าต่อการลงทุน พันธ์ หันนาคินท์ (2524 : 343) กล่าวว่า อาคารสถานที่ในที่นี้หมายรวมถึงตัวอาคาร

สนาม ตลอดจนสิ่งก่อสร้างต่างๆ ภายในบริเวณโรงเรียนด้วย สอดคล้องกับ กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 197) กล่าวว่า การบริหารงานอาคารสถานที่ หมายถึง การรู้จักจัดหารู้จักใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการควบคุมดูแลรักษา การให้บริการแก่ชุมชนและการส่งเสริมทำนุบำรุงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ให้คงสภาพดี และสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ อาคารสถานที่ของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุดและประหยัดที่สุด ส่วนในขอบข่ายของงานอาคารและสถานที่

พนัส หันนาคินทร์ (2524: 343-344) กล่าวถึงขอบข่ายงานดูแลอาคารสถานที่ดังนี้คือ (1) การบำรุงรักษาให้อาคารสถานที่อยู่ในสภาพดีเสมอ (Maintenance) โรงเรียนควรจะคำนึงถึงในเวลาตั้งงบประมาณด้วยว่าจะต้องหาเงินสักก้อนหนึ่งไว้สำหรับซ่อมแซมอาคารสถานที่ซึ่งชำรุดทรุดโทรมไปโดยสภาพก็ดีหรือจากการใช้ก็ดี มีบางท่านกล่าวว่าคนไทยชอบสร้างแต่ไม่ชอบซ่อม การที่ไม้รีบซ่อมเมื่อมีข้อบกพร่องเกิดขึ้นแล้วปล่อยให้เสียหายที่เกิดขึ้นในกาลต่อไป อาจจะมีมหาศาลจนไม่สามารถปรับปรุงให้อยู่ในสภาพใช้ได้เหมือนเดิม ดังนั้น การซ่อมแซมบำรุงรักษาจึงต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอและเป็นประจำ (2) การใช้ประโยชน์จากตัวอาคารสถานที่ให้มากที่สุด (Utilization) อาคารสถานที่เมื่อสร้างขึ้นมาแล้วถ้าไม่ได้ใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าก็เป็นการขาดทุน ห้องเรียนปิดทิ้งไว้เฉยๆ โดยไม่ใช้ก็หมายความว่าเราเอาเงินไปกองไว้เฉยๆ โดยไม่ได้รับประโยชน์อะไรตอบแทน ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องพยายามใช้ห้องเรียนตลอดจนห้องต่างๆ ให้มากที่สุดและคุ้มค่าที่สุดเท่าที่จะทำได้ (3) การตกแต่งบริเวณให้สวยงามกลมกลืนกัน (Beautification and landscaping) การตกแต่งบริเวณโรงเรียนให้สวยงามและกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม ย่อมจะทำให้โรงเรียนมีความสง่างามเป็นที่น่าเลื่อมใสและเจริญตาแก่ผู้ที่ได้พบเห็นและคนที่อยู่ในโรงเรียนนั่นเอง การตกแต่งบริเวณให้สวยงามและให้กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมเป็นงานที่ต้องการศิลปะและการวางแผนเป็นอย่างดี การมีความรู้ที่ต้นไม้ชนิดไหนให้ดอกสีอะไรและบานในเวลาไหน ย่อมจะช่วยให้การปลูกดอกไม้ประดับสีเป็นไปด้วยความสวยงาม งานด้านนี้จึงปล่อยให้หน่วยงานของภาวโรงเรียนอย่างเดียวนั้นไม่ได้ และ (4) การจัดบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจ ทั้งในและนอกอาคาร เช่นเดียวกับการตกแต่งบริเวณให้สวยงาม โรงเรียนยังจำเป็นที่จะต้องจัดบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสผ่อนคลายความตึงเครียดที่เกิดขึ้นจากการเรียนและเป็นการสร้างบรรยากาศให้เกิดความรู้สึกแก่ผู้ที่อยู่ในโรงเรียน ขอบข่ายการบริหารอาคารสถานที่ ดังนี้คือ (1) การบริหารบริเวณโรงเรียน (2) การบริหารอาคารเรียน (3) การบริหารห้องเรียน ห้องพิเศษ และห้องบริการ (4) การบริหารอาคารโรงฝึกงาน อาคารโรงอาหาร อาคารหอประชุม อาคารพลศึกษา อาคารหน้าหอประชุม อาคารหน้าห้องน้ำ ห้องส้วม

กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 200-201) กล่าวว่า หลักในการสร้างโรงเรียน ก่อนที่จะจัดดำเนินงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ผู้บริหารควรจะได้รู้ว่าโรงเรียนที่จะจัดดำเนินการจะทำการศึกษแบบใด จะเป็นโรงเรียนระดับอนุบาล ประถมหรือมัธยม และมีความเชื่อในการจัดการศึกษาแบบใด เช่น แบบมุ่งแต่วิชาเรียนหรือแบบมีกิจกรรมประกอบการเรียนจะได้จัดวางแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับความเชื่อเหล่านั้น นอกจากนี้ ยังต้องดูโครงการอนาคตว่าจะได้จัดวางแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับความเชื่อเหล่านั้น นอกจากนี้ยังต้องดูโครงการอนาคตว่าจะขยายการศึกษาไปถึงขั้นใด คือจะต้องพิจารณาให้ละเอียดถึงการขยายพื้นที่เพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน เพื่อให้มีสนามกีฬา มีที่เก็บรถ มีสถานที่สำหรับกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดที่ถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นในการจัดการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของโรงเรียนตั้งแต่ขั้นเริ่มแรก ผู้บริหารควรได้พิจารณาถึงหลักต่างๆ โดยทั่วไปดังนี้คือ (1) พิจารณาถึงความต้องการใช้อาคารว่าเป็นแบบโรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา จุฬนักเรียนเท่าไร เด็กเล็กควรเป็นอาคารชั้นเดียวเด็กโตอาจเป็นอาคารสองชั้นหรือสามชั้นก็ได้ (2) พิจารณาถึงหลักสถาปัตยกรรมให้ทนทานใช้ประโยชน์ได้ดี สวยงาม ถูกสุขลักษณะ เช่น การถ่ายเทอากาศ แสงสว่าง ทิศทางลมตามฤดูกาล ความร้อนหนาว ทางเข้าออกและแผนผังน้ำไฟ ควรทำไว้แล้วไม่ควรมาแก้ไขต่อเติมภายหลัง (3) พิจารณาถึงครุภัณฑ์ว่าจะวางกระดานดำ โต๊ะ ตู้อย่างใดจึงจะได้สัดส่วน เกิดประโยชน์สมค่าของเงินที่ลงทุนได้ (4) พิจารณาถึงแผนผังของลักษณะรูปห้องต่างๆ เช่น ห้องเรียนก็ห้อง ห้องสมุดก็ห้อง ห้องพักครู ห้องครูใหญ่ ห้องธุรการ ห้องพยาบาล โรงพล โรงอาหาร ห้องประชุม และห้องสุขาให้ถูกขนาดและความต้องการ (5) พิจารณาถึงความปลอดภัย เช่น บันได รั้ว ประตู หน้าต่าง ระเบียงและทางเดินไปมายังห้องต่างๆ (6) วัสดุในการก่อสร้างมีความคงทน และราคาเบา เช่น เป็นของที่ผลิตขึ้นได้ในท้องถิ่นนั้นหรือไม่ สีทาห้อง จะกลมกลืนและสะท้อนแสงอย่างไร ประเภทโต๊ะ เก้าอี้ ควรมีตามลักษณะของห้องเรียนและขนาดของเด็ก (7) การก่อสร้าง ปกติผู้บริหารเป็นกรรมการตรวจการก่อสร้างจึงควรมีความรู้ติดตามงาน อาจต้องเปลี่ยนรายการก่อสร้างหรือรับเหมา ต้องเปลี่ยนสัญญาและต้องขออนุมัติ กรรมวิธีการก่อสร้างมีเล่ห์เหลี่ยมมาก ในการจ่ายเงินปกติจ่ายเป็น 3 งวด นอกจากนี้ผู้บริหารยังจำเป็นต้องรู้รายละเอียดเกี่ยวกับการก่อสร้างด้วย เช่น ความเหมาะสมของที่ตั้งและขนาด ลักษณะที่ถูกสุขลักษณะของห้องต่างๆ ในโรงเรียน ตลอดจนทั้งความรู้ในการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้วย ซึ่งจะได้นำมากล่าวเป็นเรื่องๆ ไป

สรุปได้ว่าอาคารสถานที่ คือ ประกอบไปด้วย ห้องเรียน ห้องประกอบการ สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อม การตรวจสอบดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การปรับปรุงซ่อมแซมและการตรวจสอบความปลอดภัยในโรงเรียน

สวัสดิการ

สวัสดิการเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการจูงใจให้คนทำงาน สวัสดิการอาจใช้ในรูปค่าอื่น เช่น สิ่งตอบแทนทางอ้อม นอกเหนือจากเงินเดือนและค่าจ้าง หรือ ประโยชน์และบริการ หรือ ประโยชน์เกื้อกูล ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นความหมายถึงการที่องค์กรจัดแสวงหาเพื่อบริการหรือให้ประโยชน์แก่บุคลากรเพื่อตอบแทนในการปฏิบัติงานหรือเพื่อเอื้ออำนวยแก่การปฏิบัติงาน

ชวลิต โพธิ์ขุน (2538: 15) กล่าวว่า สวัสดิการหมายถึง ผลประโยชน์และบริการต่างๆ ที่หน่วยงานจัดให้บุคลากรในหน่วยงาน ได้ทำงานอย่างสบายใจ มีความพอใจกับงานและงานที่ปฏิบัติมีประสิทธิภาพ สวัสดิการที่จัดให้ อาจให้ในรูปของตัวเงิน หรือการบริการเป็นการให้เพื่อเสริมเพิ่มจากเงินเดือน การจัดสวัสดิการ จัดให้แก่บุคลากรทั้งที่ปฏิบัติงานอยู่ หยุดพักชั่วคราว และเพื่อพ้นจากงาน

นิขมา ประสพอารยา (2543: 32) กล่าวว่า การจัดสวัสดิการเป็นการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงาน ส่วนหนึ่งผู้บริหารที่ดีต้องคำนึงถึงสภาพความเป็นอยู่ ความเดือดร้อนและความต้องการช่วยเหลือบางประการของบุคคล การจัดสวัสดิการเบื้องต้นต้องคำนึงถึงก่อนเรื่องอื่นคือ สนองความต้องการในเรื่องที่คนส่วนใหญ่เดือดร้อนมากที่สุดหน่วยงานเสียก่อน อาจแบ่งแยกสวัสดิการออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ (1) สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ เช่น การจ่ายเงินช่วยเหลือบุตร ค่าเช่าบ้าน เงินทุนกู้ยืม การจัดร้านสหกรณ์ การจำหน่ายสินค้าราคาถูก จัดรถรับส่ง เป็นต้น (2) สวัสดิการด้านการศึกษา เช่น ให้ทุนการศึกษาหรือทุนฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานต่างประเทศ (3) สวัสดิการด้านสังคมสงเคราะห์ เช่น จัดกองทุนช่วยเหลืองานที่ได้รับความสะดวก เดือดร้อน ช่วยค่ารักษาพยาบาล จัดสถานพยาบาลให้ (4) สวัสดิการด้านนันทนาการ เช่น จัดทัศนศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ จัดสโมสร สนามกีฬา และ (5) สวัสดิการสร้างความมั่นคง เช่น บำเหน็จบำนาญ ประกันชีวิต สมาคมฌาปนกิจศพ โครงการจัดหาที่อยู่อาศัย การให้ค่าตอบแทนหรือสิ่งจูงใจหรือสวัสดิการต่างๆ ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการทำงาน ซึ่งจะมีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการทำงาน การให้สิ่งตอบแทนไม่ว่าจะเป็นเงิน สิ่งของ การจัดสวัสดิการต่างๆ แม้กระทั่งการจูงใจด้วยวิธีการต่างๆ ล้วนเป็นกระบวนการที่จะเอื้อให้บุคลากรเกิดความรู้สึกมั่นคงในการปฏิบัติงาน เป็นขวัญและกำลังใจที่ดี ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถและเต็มตามขีดความสามารถของบุคคล ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องมีหลักในการให้ค่าตอบแทนสิ่งจูงใจหรือสวัสดิการต่างๆ ด้วยความเหมาะสมและเป็นธรรม

สรุปได้ว่า สวัสดิการ คือ การจัดหาน้ำดื่มและภาชนะที่สะอาดเพียงพอ การดูแลและตรวจสอบเครื่องสาธารณูปโภคให้ถูกสุขลักษณะ ถังดับเพลิง บันไดหนีไฟ ป้ายหนีไฟ ไฟส่องสว่าง

สำรวจ สัญญาณเตือนภัย คู่มือดูแลรักษาความปลอดภัยภายในและการให้ความรู้ การอบรม บุคลากรเกี่ยวกับความปลอดภัยเพื่อป้องกันอัคคีภัยและอุบัติเหตุ

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 30) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็น กระบวนการสองทาง คือ โรงเรียนต้องมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน ขณะเดียวกันชุมชนต้องมีส่วนร่วม ในการสนับสนุนโรงเรียน

สุภาวรรณ โชติผล (2547: 73) กล่าวว่า งานสัมพันธ์ชุมชน หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ที่ ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อกันและกัน ในขณะที่โรงเรียนช่วยพัฒนา คุณภาพของบุคคลในชุมชนและช่วยบำเพ็ญประโยชน์ในด้านอื่นๆ ต่อชุมชน ชุมชนก็เป็นผู้ร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งด้านความปัจจัยและทรัพย์สิน ภูมิปัญญาและการ รู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของกันและกันคือ ในระหว่างโรงเรียนและชุมชน

ในหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ธีระ รุญเจริญ (2550: 257) กล่าวว่า เป็นงานสำคัญ อย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะต้องจัดให้มีขึ้น เพื่อความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคล 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ บุคลากรภายในโรงเรียน และบุคคลในชุมชนรอบโรงเรียน ในการมนุษยสัมพันธ์นั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรคำนึงถึงหลัก 6 ประการ คือ (1) ผู้บริหารทุกระดับควรถือว่า โรงเรียนเป็นของประชาชน รัฐจัดให้โรงเรียนขึ้นเพื่อประโยชน์ ของประชาชน (2) ผู้บริหารการศึกษาควรอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน มีงานทางวัฒนธรรมและศาสนา ที่ไหนที่พอจะไปร่วมไปกับเขาได้ก็ควรไป ไม่ว่าจะป็นสิ่งที่เราเห็นด้วยหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อรักษามนุษยสัมพันธ์ และความร่วมมือที่ดีกับประชาชน (3) ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเห็นกิจการของโรงเรียน ตามสมควร หรือทุกโอกาสที่ทำได้ (4) แนะนำให้ครูออกไปพบปะผู้ปกครองหรือเยี่ยมเยียนนักเรียน ที่บ้าน ถ้าพอจะทำได้และสถานการณ์อำนวยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวตามวัฒนธรรมไทย (4) แนะนำให้ครูออกไปพบปะผู้ปกครองหรือเยี่ยมเยียนนักเรียนที่บ้าน ถ้าพอจะทำได้และสถานการณ์ อำนวย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวตามวัฒนธรรมไทย (5) มีทางใดที่โรงเรียนพอจะช่วยพัฒนา ชาวบ้าน ด้านการให้การศึกษาทั้งด้านวิชาสามัญและวิชาชีพ ผู้บริหารไม่ควรเพิกเฉยแต่ควรจัดให้ ทุกโอกาสที่พอจะทำได้ และ (6) การรับความช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งนำมาบำรุงโรงเรียนควรให้ เกียรติแก่ผู้ให้โดยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ประกาศให้ชุมชนทราบ เป็นต้น

ส่วนขอบข่ายความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 38 - 39) เสนอกิจกรรมที่ช่วยสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ดังนี้คือ (1) จัดการแข่งขันและการประกวด (Contests) การแข่งขันกีฬา กรีฑา ใต้วาที่ ฯลฯ ที่เปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมส่วนด้วย (2) การแสดง

ละครและดนตรี (entertainments) (3) งานสังคม (social affairs) การจัดงานโอกาสต่างๆ โดยเชิญผู้ปกครองและแขกผู้มีเกียรติมาร่วมด้วย (4) การออกวารสารของนักเรียน (student publications) ทั้งวารสารประจำและโอกาสพิเศษของโรงเรียน (5) สโมสรหรือชมรมต่างๆ ของโรงเรียน (clubs and societies) (6) สภานักเรียน โดยจัดตามวิถีประชาธิปไตย (7) การประชุมนักเรียน อาจเชิญผู้ปกครองมาช่วยให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ บ้าง (8) การทัศนอาจร ช่วยให้บุคคลต่างถิ่นได้รู้จักโรงเรียน และ (9) พิธีรับประกาศนียบัตร (commencement programs) ควรจัดทำต้นทุกปีการศึกษาเพื่อแจกรางวัลเรียนดี ความประพฤติดี ฯลฯ เพื่อเป็นการพบปะกับผู้ปกครองและเชิญแขกผู้มีเกียรติตลอดจนศิษย์เก่ามาร่วมงาน

ธีระ รุญเจริญ (2545: 45) ได้กำหนดงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชมรม ดังนี้คือ (1) การวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชมรม (2) การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน (3) การให้บริการชมรม (4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชมรม (5) การได้รับการสนับสนุนจากชมรม และ (6) การประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชมรม

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชมรม คือ การสนับสนุนความร่วมมือ การให้บริการความช่วยเหลือในการจัดงานหรือร่วมปฏิบัติงานในชมรม

ตอนที่ 3 แนวคิดการประกันคุณภาพภายใน

การจัดการศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ ปัจจุบันเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและเทคโนโลยี การจัดการศึกษาจึงต้องเปลี่ยนไปตามกระแสของการเปลี่ยนแปลงนั้น เพื่อผลิตคนที่มีคุณภาพและสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขซึ่งทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนาคคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคน เนื่องจาก "คน" เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549: 49) ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมคุณภาพทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจสำคัญยิ่งและคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ส่วนหนึ่งมาจากการได้รับการศึกษาจากสถานศึกษาในขณะที่สังคมโลกพัฒนาเปลี่ยนแปลงเร็ว การศึกษาจำเป็นต้องตอบสนองพัฒนาศักยภาพของเยาวชนให้สอดคล้องกับลักษณะสังคมทั้งปัจจุบันและอนาคต สมศักดิ์ สินธุระเวชณ์ (2542: 149-150) กล่าวว่า ปัจจัยที่จะส่งผลทำให้การศึกษามีคุณภาพได้แก่

หลักสูตร จะต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อรับความเป็นสังคมนานาชาติและความเป็นสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร นั่นคือรัฐจะต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การพัฒนาความเป็นสากล ในส่วนของหลักสูตรจะต้องปลูกฝังเรื่องทักษะในการดำรงชีวิตและทักษะขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอในการที่จะไปศึกษาต่อหรือออกไปประกอบอาชีพ

การจัดการเรียนรู้ จะต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้และสามารถนำความรู้ในวิชาต่างๆ ไปบูรณาการในการดำรงชีวิต

ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการระบบคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพ มีการทำงานที่เป็นมาตรฐาน มีการทำงานเป็นทีมให้ทุกคนมีส่วนร่วม สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีระบบการสร้างขวัญกำลังใจ จัดทำธรรมนูญสถานศึกษา ระบบสารสนเทศ การทบทวนคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีระบบการรายงานต่อผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยเหนือ ผู้สอนต้องจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข มีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และชุมชน จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกหัวใจ จูงใจ เสริมแรงให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ มีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น สามารถสร้างสรรค์ สะสมองค์ความรู้ด้วยตนเอง พัฒนาระบบวนการคิดระดับสูง ฝึกปฏิบัติจริง

กระบวนการบริหารจัดการ การบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพต้องมุ่งให้เกิดความสมานฉันท์ระหว่างบุคลากรและหน่วยงาน มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนา เอกชน หน่วยงานภาครัฐมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ในส่วนของการบริหารต้องบริหารโดยอิสระโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ดังนั้นโรงเรียนจึงจำเป็นที่จะต้องมีการที่จะจัดกระทำให้สังคมเกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาได้รับการรับรองมาตรฐาน สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานกลางโดยท้องถิ่นและองค์กรท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาจะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจ ฟังพอใจประทับใจ ต่อสังคม ผู้ปกครองและผู้ให้ผลผลิตของโรงเรียนว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้

การประกันคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเองเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการการศึกษา ซึ่งต้องอาศัยบุคลากรในหน่วยงานเป็นผู้ร่วมกันดำเนินการ อันจะทำให้ได้สารสนเทศที่สะท้อนถึงการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและจะนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุง

ตนเองให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายใต้นั้น ควรต้องมีการสร้างจิตสำนึกและตระหนักถึงคุณค่าของการประเมินตนเองเป็นสิ่งที่ สำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในหน่วยงาน ทุกฝ่ายให้ได้รับรู้แนวคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน (คณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2543: 13) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการประเมินผลภายใน 10 ประการ และมโนทัศน์ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินผลภายใน 10 ประการ

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการ ประเมินผลภายใน 10 ประการ	มโนทัศน์ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการ ประเมินผลภายใน 10 ประการ
<ul style="list-style-type: none"> × การประเมินเป็นการจับผิดการทำงานของ บุคคลในหน่วยงาน × การประเมินเป็นการทำงานเสริมนอกเหนือ งานประจำและเพิ่มภาระ × การประเมินเป็นการทำงานเฉพาะกิจเพียง ครั้งคราว × การประเมินเป็นการทำงานเพื่อสร้างผลงานของ คนใดคนหนึ่ง × การประเมินเป็นการทำงานเพื่อหวังผลทาง การเมือง × การประเมินเป็นการทำงานเพราะถูกบังคับ ให้ทำ × การประเมินเป็นกระบวนการที่ให้ใคร มาทำก็ได้ × การประเมินเป็นการทำงานในกลุ่มคนที่ได้รับ มอบหมายโดยเฉพาะ × การประเมินเป็นการทำงานที่ไม่ได้หวังเอาผลไป ใช้ประโยชน์ × การประเมินเป็นการทำแล้วเก็บไว้รู้ผลการ ประเมินเฉพาะในกลุ่มคนทำ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ การประเมินเป็นการให้ข้อมูลที่ช่วยให้มีการ ปรับปรุงตนเองให้ทำงานได้ดีขึ้น ✓ การประเมินเป็นงานที่ต้องทำในวงจร การทำงานอยู่แล้ว ไม่ใช่การเพิ่มภาระ ✓ การประเมินเป็นงานที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ✓ การประเมินเป็นงานของทุกคนไม่ใช่การ สร้างผลงานทางวิชาการของใคร ✓ การประเมินเป็นงานที่ต้องทำด้วยใจ เป็นกลาง สะท้อนผลตามความเป็นจริง ✓ การประเมินเป็นงานที่ทุกคนต้องทำด้วย ความเต็มใจและอยากทำ ✓ การประเมินเป็นงานที่ต้องทำให้ถูกต้องตาม หลักวิธีการ ผู้ทำต้องมีความรู้ในการประเมิน ✓ การประเมินเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมมือกันทำให้สำเร็จ ✓ การประเมินเป็นงานที่ต้องเอาผลไปใช้ ประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง ✓ การประเมินเป็นงานที่ต้องเผยแพร่ผลการ ประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 13)

1. ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2545 ให้ความหมาย การประกันคุณภาพภายในว่า หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักงานการศึกษา (2543: 10) ให้ความหมาย การประกันคุณภาพภายในว่า หมายถึง การประเมินตนเองและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จากภายในโดยบุคลากรของโรงเรียน สำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต และกรุงเทพมหานคร

สุวิมล ว่องวานิช (2543: 51) ให้ความหมาย การประเมินผลภายใน (internal evaluation) หมายถึง คือกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเอง (self-evaluation) และควรเป็นกิจกรรมหนึ่งในขั้นตอนปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

ดวงใจ กฤตากร (2545: 23) ให้ความหมาย การประกันคุณภาพภายในว่า หมายถึง กระบวนการบริหารที่สถานศึกษาต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพเป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ร่วมกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับ สถานศึกษานั้นๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546: ก) ให้ความหมาย การประกันคุณภาพ ภายในว่า คือ กระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ มีคุณภาพ ซึ่งเป็นภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องทำอยู่แล้ว การประกันคุณภาพจึงไม่ใช่เรื่องใหม่หรือ เป็นเรื่องแปลกแยกไปจากงานปกติ และไม่ใช่การประเมินเพื่อประเมิน ไม่เน้นเอกสาร แบบวัดหรือ แบบประเมินเป็นจำนวนมาก แต่เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552: 5) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพ ภายในว่า เป็นกระบวนการทำงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา

จากนิยามที่มีผู้กล่าวไว้แล้วข้างต้น สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายในคือ กระบวนการบริหารจัดการ การดำเนินงานของหน่วยงานที่กระทำโดยบุคลากรภายในหรือ ผู้เกี่ยวข้องโดย มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นหน้าที่ ที่สถานศึกษาจะต้องทำให้เป็นปกติ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพให้เกิดขึ้นตามมาตรฐาน การศึกษาที่กำหนดไว้

2. ความเป็นมาและความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

โลกยุคปัจจุบันเป็นโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าวมายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ได้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่รู้จักวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักฟังตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ถึงแม้ว่าในระยะที่ผ่านมา ได้มีความพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยมาโดยตลอดแต่จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาของกรมวิชาการ ปี 2540 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของวิชาต่างๆ ส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 50 เป็นต้นว่า คะแนนเฉลี่ยในวิชาคณิตศาสตร์และฟิสิกส์ของนักเรียนชั้น ม.6 มีค่าไม่ถึงร้อยละ 30 แสดงว่านักเรียนทำข้อสอบได้ไม่ถึง 1 ใน 3 ของข้อสอบทั้งหมด นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการแล้ว จริยธรรม คุณธรรมและความปลอดภัยของร่างกายและจิตใจของเด็กไทยก็อยู่ในสถานะเสี่ยงเช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างของปัญหายาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ในสถานศึกษาขณะนี้ ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้น จากการศึกษาของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เกี่ยวกับการทำข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ของสมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินผลทางการศึกษา พบว่า เด็กไทยทำคะแนนได้ดีสำหรับข้อสอบแบบเลือกตอบ ที่ใช้ทักษะพื้นฐาน (เช่น การบวก ลบ คูณ หาร) หรือข้อสอบที่ใช้ความจำ แต่ไม่สามารถทำข้อสอบที่เป็นโจทย์ปัญหา ที่ต้องคิดวิเคราะห์ หรือต้องเขียนคำตอบอธิบายยาวๆ แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการคิดวิเคราะห์ และการเรียบเรียงความคิดออกมาเป็นคำพูดของเด็กไทย ในขณะที่ความสามารถดังกล่าว เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน

นอกจากนี้ คุณภาพการจัดการศึกษาของไทย ยังมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะระหว่างเขตเมืองกับเขตชนบท และภายในเขตเมืองเองก็มีสถานศึกษาเพียงบางแห่งเท่านั้นที่ได้รับความนิยมและการยอมรับเป็นพิเศษ โดยภาพรวมแล้วคุณภาพในการจัดการศึกษาของไทยจึงยังคงเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ เช่น ผู้จบการศึกษาในแต่ละระดับของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังไม่มีคุณภาพที่สังคมพอใจจนแสดงถึงการไม่ตอบสนองความต้องการของสังคม ยังไม่มีมาตรฐานกลางที่สถานศึกษาต่างๆ พึงมีพึงประสงค์และพึงผลิตให้ได้ผลเท่าเทียมกันในการนำ

หลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีความสับสนและขาดสภาพสมดุลของแนวคิดต่างๆ ในเชิงนโยบาย เช่น การรวมอำนาจ และการกระจายอำนาจ การควบคุมจากส่วนกลางและการให้สถานศึกษาเป็นอิสระหรืออยู่ในความดูแลของท้องถิ่น สัดส่วนของการบังคับวิชาเรียนและการปล่อยให้เลือกเรียนเสรี ความเข้มงวดและความยืดหยุ่นในมาตรฐานความรู้ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรมขาดมาตรฐานที่จะกำกับ ติดตามให้สถานศึกษาดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติต่างๆ ตามแนวทางการใช้หลักสูตรให้ได้ผลสำเร็จจริงจัง ขาดแรงจูงใจหรือการเสริมสร้างแรงเพื่อการยกย่องให้เกียรติให้รางวัลในความก้าวหน้าตามระบบตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู ที่มีผลการปฏิบัติงานสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ (ดวงใจ กฤษดากร, 2545: 19)

จากที่กล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการศึกษาของไทยที่จำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ หรือจริยธรรม คุณธรรม ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของไทย โดยจะต้องเริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้น จะต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อให้เด็กไทยเป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข จะได้ช่วยกันสร้างสรรค์สังคมให้มีสันติ สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน เศรษฐกิจมั่นคง สามารถร่วมมือและแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมโลกต่อไป การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเพื่อผู้เรียนและสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546: 1-2) สอดคล้องกับแนวคิดของ จาร์ส นองมาก (2544: 41) กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพว่า เป็นการทำให้เกิดความมั่นใจว่าคุณภาพจะคงที่หรือดีขึ้นแต่จะไม่ด้อยไปกว่าเดิม การทำให้เป็นเช่นนี้ต้องมีการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ หากพบว่าบกพร่องจะได้รับปรับปรุงแก้ไขทันที

3. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

การประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาของไทย จึงได้มีสาระบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในไว้ในหมวด 6 ดังนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

จากสารบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดอย่างชัดเจนถึงความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานโดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ระบุให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และมาตรา 48 ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่ง จะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อให้เป็นไปตามสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546: 6) ได้ให้แนวทางในการนำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไปปฏิบัติ ซึ่งสถานศึกษาควรดำเนินการให้ครอบคลุมตามแนวทางหลักดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี โดยควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2543

2. ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผลและการปรับปรุงการดำเนินงานโดยสถานศึกษาต้องจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมาย/ปรัชญา/ธรรมนุญสถานศึกษากำหนด ระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกขั้นตอน ควรเน้นการประสานงานและ การมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ในชุมชน และเขตพื้นที่การศึกษาและภูมิภาค เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามมาตรา 8 ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

4. สถานศึกษาควรจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในให้เรียบร้อยก่อน เริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี โดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงาน ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป แล้วเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กระทรวงกำหนด และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผล คุณภาพการศึกษา ตลอดจนสาธารณชน โดยจัดทำรายงานโดยสรุปปิดประกาศไว้ที่สถานศึกษา แจ้งให้ผู้ปกครอง และเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้รับทราบ รวมทั้งมีรายงานที่มีรายละเอียดครบถ้วน ที่พร้อมจะให้ผู้ที่สนใจขอดูได้ตลอดเวลา

สรุปจากสาระตามกฎหมายดังกล่าว เป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับ ประชาชน (เจ้าของเงินภาษี) ว่าทุกคนในสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อผลผลิตจะได้มีคุณภาพ (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2544: 1) ดังนั้น การประกันคุณภาพ ภายในจะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนโดยในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น ก็จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุง ให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา

4. หลักการของการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครองและ ผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของ สถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ ป้องกัน ไม่ให้ เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตไม่มีคุณภาพ

สำนักงานการศึกษา (2543: 10) ได้กำหนดหลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การสร้างความมั่นใจ ความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษาที่ได้มาตรฐาน
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษาระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ คือ ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน บุคลากรในพื้นที่ และองค์กรต่างๆ
3. การดำเนินงานในโรงเรียน เน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับทุกขั้นตอนที่เป็นระบบ มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพ นำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดชัดเจน
4. การดำเนินงานสามารถติดตาม ตรวจสอบ ปรับปรุง ประเมินผลเป็นระบบอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง
5. การจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน

กรมวิชาการ (2545: 13 - 15) ได้ให้หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาครอบคลุมถึงมวลกิจกรรมและภารกิจทางวิชาการและการบริหารจัดการที่มีการวางแผนล่วงหน้า และมีการประสานสัมพันธ์อย่างเป็นระบบเพื่อที่จะสร้างความมั่นใจที่สมเหตุสมผลว่าผู้เรียนรู้จะมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ การออกแบบและการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจะยึดหลักการต่อไปนี้

1. คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพจะเน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้บริโภครวมทั้งภายในและภายนอก
2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษา และเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก่อนที่ ปัญหาจะเกิดขึ้น ไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งใจอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกและความสมเหตุสมผล

4. การตรวจสอบ การวัดและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพ มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับสำหรับการใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจับผิดหรือการตัดสินให้รางวัลหรือลงโทษ

5. คุณภาพของการออกแบบ (มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรและแผนการสอน) และกระบวนการทำงาน (การเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

6. การประกันคุณภาพการศึกษานั้น ความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะและความมั่นใจ แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. การประกันคุณภาพการศึกษาให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ภายในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด

8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจ (Commitment) ของผู้บริหารสถานศึกษา และการกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546: 6) ได้ให้หลักการของการประกันคุณภาพภายในไว้ ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา มิใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้ การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา มิใช่กระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับ ดูแล เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

สรุปได้ว่า หลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครอบคลุมถึงกิจกรรมและภารกิจทางวิชาการและทางการบริการจัดการ โดยต้องมีการการวางแผนล่วงหน้า และมีการประสานสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ และเป็นการทำงานที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาโดยปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

5. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สมคิด พรมจัย และ สุพัทธ์ พิบูลย์ (2544: 37-39) ได้ให้แนวปฏิบัติในการประเมินผลภายในไว้ดังนี้

1. การวางแผนประเมินผลภายใน: ความสำคัญของการวางแผนเพื่อการประเมินผลภายใน
2. แนวปฏิบัติในการวางแผนและดำเนินการประเมินผลภายในซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการประเมินผลภายใน ดังนี้

ขั้นวางแผน/เตรียมการประเมิน

- 1) ใครคือผู้ประเมิน: บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเป็นผู้ประเมิน
- 2) ทำไมจึงต้องประเมิน: ความจำเป็นและความสำคัญของการประเมิน
- 3) สภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผ่านมาเป็นอย่างไร: สภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
- 4) ประเมินอะไร: มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้
- 5) ประเมินเพื่ออะไร: วัตถุประสงค์ของการประเมินผลภายใน
- 6) จะประเมินได้อย่างไร: การออกแบบการประเมิน

ขั้นดำเนินการตามแผน: ดำเนินการประเมิน

- 7) พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
- 8) เก็บรวบรวมข้อมูล
- 9) การกระตุ้นกำกับการประเมินผลภายในให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

10) วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา

11) รายงานผลการประเมินโดยสรุปจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษาและเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

ขั้นการวางแผนพัฒนาต่อเนือง

12) วางแผนการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นจุดอ่อน อาจจัดทำเป็นโครงการหรือแผนงาน ส่วนจุดแข็งก็พัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อยๆ

13) ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

14) ตรวจสอบผลการดำเนินงานหรือประเมินผลภายในอีกรอบว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุผลหรือไม่ ซึ่งเป็นการย้อนกลับไปทำงานตามขั้นตอนที่ 4-13

กรมวิชาการ (2545: 29 - 48) มีแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่จะต้องสามารถตอบคำถามสำคัญ ได้แก่

1. สร้างบุคลากรทั้งสถานศึกษาให้เป็นผู้รู้เข้าใจและสามารถ ปฏิบัติงานตามระบบคุณภาพได้
2. ปรับแต่งวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาหรือกำหนดใหม่
3. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
4. พัฒนามาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษา
5. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. การจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา
7. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา
8. การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ
9. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
10. การกำกับ ติดตาม ประเมิน และผดุงระบบประกันคุณภาพ

รุ่ง แก้วแดง (2544: 106 - 110) ได้ให้แนวทางในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ว่ามีกระบวนการสำคัญที่สุด 3 กระบวนการที่เราสามารถทำควบคู่ให้เป็นเรื่องเดียวกันได้เลย คือ

1. การปฏิรูปการเรียนรู้
2. ปฏิรูปการสอนของครู
3. การปฏิรูปการบริหารของผู้บริหาร โดยผู้บริหารต้อง
  - 1) ปรับบทบาทและภารกิจของสถานศึกษา ให้มีความสำคัญกับงานการเรียนรู้
  - 2) ลดการให้เวลาและความสำคัญกับงานบริหารอื่นๆ ลง
  - 3) ทำงานบริหารทั้งหมดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552: 7) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

1. จัดระบบบริหารให้มีผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน
2. ศึกษาสภาพปัจจุบันให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ
  - 2.1 กระบวนการบริหารจัดการ
  - 2.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้/การพัฒนาผู้เรียน
  - 2.3 ผู้เรียน/ผู้สำเร็จการศึกษา
  - 2.4 ภาพลักษณ์ความสำเร็จของโรงเรียน
3. ตั้งเป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการ (มาตรฐานและตัวชี้วัด)
4. วางแผนการทำงานไปสู่เป้าหมาย(กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ งาน/โครงการ ฯลฯ)
5. ดำเนินงานตามแผน (จัดทำแผนปฏิบัติการ ลงมือดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมตามแผน)
6. กำกับดูแล ติดตาม ประเมินเพื่อปรับปรุงแก้ไข
7. ประเมินคุณภาพประจำปี (ประเมินตนเองเปรียบเทียบกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่วางไว้)
8. รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (สรุปผลการประเมินตนเองเพื่อรายงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน)
9. นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการของการประกันคุณภาพภายในเป็นแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการ การดำเนินงานด้านการเรียนการสอน ในการบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาให้คุณภาพการศึกษาให้เป็นที่พึงพอใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่องและดำเนินการโดยบุคลากรในสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัด

6. ขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

วรภัทร ภูเจริญ (2541: 92 - 97) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงานประเมินผลภายใน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลภายใน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาดัชนี และเกณฑ์ที่จะใช้ให้แตกฉาน

ขั้นตอนที่ 4 จัดลำดับความสำคัญของดัชนีที่จะใช้

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ 6 กำหนดโครงการ หรือ แผน

ขั้นตอนที่ 7 ประเมินผลภายใน

ขั้นตอนที่ 8 เปรียบเทียบผลการประเมินภายในกับผลการประเมินภายนอก

กรมวิชาการ (2545: 26) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา
3. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา
6. ประเมินคุณภาพการศึกษา
7. จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีการศึกษา
8. การผดุงระบบประกันคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546: 13) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
  - 1.1 เตรียมความพร้อมของบุคลากร
  - 1.2 แต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ
2. ขั้นการดำเนินงาน
  - 2.1 วางแผนการปฏิบัติงาน (Plan)
  - 2.2 ดำเนินการตามแผน (Do)
  - 2.3 ตรวจสอบการประเมินผล (Check)
  - 2.4 นำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Action)
3. ขั้นการรายงาน
  - จัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552: 4) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
  - 1.1 เตรียมความพร้อมของบุคลากร
  - 1.2 แต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ
2. ขั้นการดำเนินงาน
  - 2.1 วางแผนการปฏิบัติงาน (Plan)
  - 2.2 ดำเนินการตามแผน (Do)
  - 2.3 ตรวจสอบการประเมินผล (Check)
  - 2.4 นำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Action)
3. ขั้นการรายงาน

จัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการของดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ลำดับของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งเริ่มตั้งแต่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การแต่งตั้งคณะกรรมการ การวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบประเมินผล การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน และการจัดทำรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี

จากแนวคิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแสดงให้เห็นถึงมโนทัศน์ของการประกันคุณภาพภายในที่ถูกต้องโดยมีนิยามของการประกันคุณภาพภายในคือ กระบวนการบริหารจัดการ การดำเนินงานของหน่วยงานที่กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดย มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สถานศึกษาจะต้องทำให้เป็นปกติ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพให้เกิดขึ้นตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยทุกสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการประกันคุณภาพภายในเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา และเพื่อให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มีความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานเพื่อผลผลิตที่มีคุณภาพ ส่วนในหลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาคือครอบคลุมถึงกิจกรรมและภารกิจทางวิชาการและทางการบริการจัดการ โดยต้องมีการวางแผนล่วงหน้า และมีการประสานสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ และเป็นการทำงานที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาโดยปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนจะมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ โดยมีหลักการของการประกันคุณภาพภายในเป็นแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการ การ

ดำเนินงานด้านการเรียนการสอน ในการบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาให้คุณภาพการศึกษา ให้เป็นที่พึงพอใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่องและดำเนินการโดยบุคลากรในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องชั้นตอนการของดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีลำดับของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งเริ่มตั้งแต่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การแต่งตั้งคณะกรรมการ การวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบประเมินผล การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน และการจัดทำรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี

ตอนที่ 4 แนวคิดการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบเป็นการจัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่น ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษาของระยะเวลาของการศึกษา การวัดและ ประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของความสำเร็จการศึกษา (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 มาตรา 4) และในพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาใน (3) ให้มีการกำหนด มาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยมี ส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในการประกันคุณภาพการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. กฎหมายและนโยบายการจัดการศึกษาเอกชนนอกระบบ

กฎหมายและนโยบายการจัดการศึกษาเอกชนในปัจจุบันในที่นี้หมายถึง กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเอกชนนอกระบบที่มีปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการ จัดการศึกษาเอกชน ดังนี้

มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่ รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพหรือ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับ การศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน

การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 50 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ การศึกษาอบรม การเรียน การสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่พลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชนนอกระบบ ดังนี้

มาตรา 4 มีคำนิยามที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเอกชนนอกระบบ ได้แก่

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

“มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

“การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้ อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ (เนื้อหาสาระ กิจกรรม การฝึกทักษะ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้)

มาตรา 28 สาระของหลักสูตร ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

มาตรา 43 การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระโดยมีการกำกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ

มาตรา 45 ให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภท การศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนในด้านการศึกษา

มาตรา 46 รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกัน

คุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ
บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

1.3 พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550

ในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนนอกระบบ พ.ศ.2550 ได้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125 เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2551 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 12 มกราคม
2551 มีสาระสำคัญเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนนอกระบบในหมวด 3 ดังนี้

มาตรา 120 การจัดตั้งโรงเรียนนอกระบบ ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต
ประเภทและลักษณะของโรงเรียนนอกระบบ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรของ
โรงเรียนนอกระบบให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 121 การขอรับใบอนุญาต และการออกใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน
นอกระบบให้เป็นไปตามเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยผู้ขอรับใบอนุญาต
จะต้องแนบรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนนอกระบบพร้อมกับคำขอและอย่างน้อยต้องมี
รายการดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อ ประเภท และลักษณะของโรงเรียนนอกระบบ
- (2) ที่ตั้ง และแผนผังแสดงบริเวณและอาคารของโรงเรียนนอกระบบ
- (3) หลักสูตร วิธีการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการศึกษา
- (4) หลักสูตร วิธีการการสอน และการวัดและประเมินผลการศึกษา
- (5) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้รับใบอนุญาตจะเปลี่ยนแปลงรายการตามวรรคหนึ่ง
ไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต ให้ผู้อนุญาตพิจารณาการขออนุญาตให้แล้วเสร็จ
ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำขออนุญาต

มาตรา 122 ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีผู้บริหารคนหนึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการ
บริหารงานของโรงเรียนเอกชนนอกระบบให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทาง
ราชการและรายละเอียดตามมาตรา 121 วรรคหนึ่ง โดยผู้รับใบอนุญาตซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มี
ลักษณะต้องห้ามตามวรรคสองจะเป็นผู้บริหารเองก็ได้ และให้ส่งหลักฐานการแต่งตั้งหรือการเข้า

เป็นผู้บริหารแล้วแต่กรณี ให้ผู้อนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันแต่งตั้งหรือวันเข้าบริหาร คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้บริหาร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 123 ให้โรงเรียนนอกระบบจัดให้มีครูหรือผู้สอนซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมกับหลักสูตรและมีจำนวนที่เหมาะสมกับนักเรียนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 124 คณะกรรมการจะกำหนดให้โรงเรียนนอกระบบบางประเภทหรือบางขนาดที่ผู้บริหารต้องจัดทำรายงานแสดงกิจการและงบการเงินของโรงเรียนนอกระบบเสนอต่อผู้อนุญาตทุกปี ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

มาตรา 125 การเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่นในโรงเรียนนอกระบบ ต้องไม่มีลักษณะเป็นการแสวงกำไรเกินควร เมื่อคำนึงถึงคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา และสิทธิประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ

มาตรา 126 ในกรณีที่โรงเรียนนอกระบบประสงค์จะเลิกกิจการ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตทราบไม่น้อยกว่า สามสิบวันก่อนวันที่ประสงค์จะเลิกกิจการและให้ใบอนุญาตนั้นสิ้นผลเมื่อถึงกำหนดเลิกกิจการเมื่อผู้อนุญาตตรวจพบว่าโรงเรียนนอกระบบแห่งใดหยุดดำเนินกิจการเกินเก้าสิบวันโดยไม่แจ้งเลิกกิจการตามวรรคหนึ่ง ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตโรงเรียนนอกระบบดังกล่าวได้

มาตรา 127 ให้นำบทบัญญัติดังต่อไปนี้ รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับแก่โรงเรียนนอกระบบโดยอนุโลม

(1) มาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 28 มาตรา 29 มาตรา 33 และมาตรา 43 วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา 48 (3) (4) และ (5)

(2) มาตรา 73 มาตรา 74 มาตรา 75 มาตรา 76 มาตรา 77 มาตรา 78 มาตรา 79 มาตรา 80 สำหรับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

(3) บทบัญญัติส่วนที่ 6 ส่วนที่ 7 ส่วนที่ 8 ส่วนที่ 9 และ ส่วนที่ 11 ของหมวด 2 สรุปการจัดการศึกษาตามกฎหมายและนโยบายการจัดการศึกษาเอกชนประกอบไปด้วยหลักบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้มีความเป็นอิสระมีการกำกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ

2. ประเภทของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ

ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552: 1-2) เรื่องการกำหนดประเภทและลักษณะของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550

คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจึงออกประกาศเรื่อง การกำหนดประเภทและลักษณะของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรของโรงเรียนนอกระบบไว้ ดังต่อไปนี้

2.1 ประเภทและลักษณะของโรงเรียนนอกระบบ แบ่งได้ดังนี้

- (1) ประเภทสอนศาสนา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะการสอนศาสนา
- (2) ประเภทศิลปะและกีฬา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษากับดนตรี ศิลปะ และกีฬา
- (3) ประเภทวิชาชีพ เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษากับวิชาชีพเพื่อให้นักเรียนนำไปประกอบอาชีพหรือเพิ่มเติมทักษะในการประกอบอาชีพ
- (4) ประเภททวติวิชา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เสริมความรู้บางรายวิชาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (5) ประเภทสร้างเสริมทักษะชีวิต เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เสริมสร้างความคิด เขาวนปัญญา และทักษะอื่น

2.2 การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนอกระบบ แบ่งได้ดังนี้

- (1) จัดการเรียนการสอนโดยใช้ครูหรือผู้สอน
- (2) จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องมีการจัดการเรียนการสอนต้นแบบที่ใช้ครูหรือผู้สอนเป็นหลัก
- (3) จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยมีครูหรือผู้สอนและสื่อการเรียนการสอน
- (4) การจัดการเรียนการสอนตาม (1) (2) และ (3) อาจจัดร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน หรือกับหน่วยงานอื่นทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพมาตรฐาน

2.3 หลักสูตรของโรงเรียนนอกระบบ มีลักษณะดังนี้

- (1) หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
- (2) หลักสูตรต้นแบบที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจัดทำหรือจัดร่วมกับหน่วยงานอื่น
- (3) หลักสูตรที่นำมาจากหน่วยงานอื่นทั้งในและต่างประเทศ หลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเอง หลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้นร่วมกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ซึ่งได้รับอนุมัติให้ใช้หลักสูตรจากกระทรวงศึกษาธิการ

สรุปได้ว่า ประเภทของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ มี 5 ประเภทคือ ประเภทสอนศาสนา ประเภทศิลปะ ประเภทวิชาชีพ ประเภททวติวิชาและประเภทสร้างเสริมทักษะชีวิต ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนแบบ จัดการเรียนการสอนโดยใช้ครูหรือผู้สอน จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยมีครูหรือผู้สอนและสื่อการเรียนการสอน และการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมและใช้หลักสูตรหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด หรือหลักสูตรต้นแบบที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจัดทำหรือจัดร่วมกับหน่วยงานอื่นและหลักสูตรที่นำมาจากหน่วยงานอื่นทั้งในและต่างประเทศ หลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเอง หลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้นร่วมกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ซึ่งได้รับอนุมัติให้ใช้หลักสูตรจากกระทรวงศึกษาธิการ

3. การขอจัดตั้งโรงเรียนเอกชนนอกระบบ

โรงเรียนเอกชนนอกระบบ ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 หมายความว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษาในการขอจัดตั้งโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ มีรายละเอียดในการขอจัดตั้ง

3.1. **สถานที่และอาคาร** อาคาร เป็นเอกเทศหรือกรณีเป็นอาคารร่วมต้องแยกเป็นสัดส่วน ไม่ปะปนกับกิจการอื่น เป็นอาคารที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างหรือต่อเติมอาคารจากทางราชการ ให้ใช้เป็นอาคารเรียน หรืออาคารนั้นวิศวกรประเภทวุฒิวิศวกร สาขาวิศวกรรมโยธาเป็นผู้ตรวจและรับรองความมั่นคงแข็งแรงของอาคารเพื่อใช้เป็นอาคารเรียนและต้องจัดมาตรการป้องกันอัคคีภัยในโรงเรียนด้วย

สถานที่และบริเวณโรงเรียน ต้องมีลักษณะกว้างขวางพอแก่กิจการของโรงเรียน คือ หลักสูตรที่โรงเรียนเปิดสอนที่มีระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน และไม่เกิน 600 ชั่วโมง ต้องมีพื้นที่ใช้สอยไม่น้อยกว่า 100 ตารางเมตร และหลักสูตรที่โรงเรียนเปิดสอนที่มีระยะเวลาเรียนเกิน 6 เดือน หรือไม่เกิน 1 ปีและไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง ต้องมีพื้นที่ใช้สอยไม่น้อยกว่า 200 ตารางเมตร ทั้งนี้ สถานที่ตั้งของโรงเรียนไม่ขัดต่อสุขภาพลักษณะหรืออนามัยของนักเรียน การคมนาคมสะดวก ตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรม ที่อาจเกิดอันตรายใดๆ หรืออยู่ใกล้สถานที่ซึ่งไม่เหมาะสมแก่กิจการของโรงเรียน

ผู้ขอจัดตั้ง ต้องมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินและอาคาร หรือกรณีเช่าต้องมีสัญญาเช่าอาคารจากผู้มีสิทธิในการให้เช่า มีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยระบุวัตถุประสงค์การเช่าเพื่อใช้

จัดตั้งโรงเรียน ยกเว้นกรณีการเช่าที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ที่ราชพัสดุ ที่ศาสนสมบัติกลาง ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่องค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

อาคารต้องเป็นเอกเทศหรืออาคารร่วมต้องแยกเป็นสัดส่วน ไม่ปะปนกับกิจการอื่น และเป็นอาคารที่มีความมั่นคง แข็งแรงเพียงพอที่จะใช้จัดการเรียนการสอน ต้องเป็นอาคารที่ได้รับอนุญาตก่อสร้าง หรือใบอนุญาตต่อเติมอาคารจากทางราชการให้ใช้เป็นอาคารเรียนเพื่อการศึกษา เว้นแต่ในกรณีที่ไม่สามารถหาเอกสารจากทางราชการได้ ให้วิศวกรที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมเป็นผู้ตรวจสอบและรับรองความมั่นคงแข็งแรงของอาคารยกเว้นอาคารศูนย์การค้าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

ต้องจัดให้มีทางหนีไฟและความปลอดภัยของอาคาร ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 47 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในเรื่องการป้องกันอัคคีภัยและต้องติดตั้งอุปกรณ์ตัดวงจรไฟฟ้าแบบอัตโนมัติ

ห้องเรียนต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 20 ตารางเมตร และมีส่วนกว้างไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร กรณีจำเป็นหากจัดการเรียนการสอนหรือฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล สามารถจัดห้องเรียนได้ตามความเหมาะสมของหลักสูตร ส่วนห้องประกอบต้องมีแสงสว่างพอเพียงและมีระบบถ่ายเทอากาศที่ถูกสุขลักษณะ มีห้องธุรการและหรือห้องพักครูแยกต่างหากจากห้องเรียน จัดให้มีพื้นที่หรือห้องสำหรับพักผ่อนให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ตามสมควร จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดถูกสุขลักษณะให้เพียงพอตามจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ และมีห้องส้วมแยกชาย-หญิง โดยถืออัตราส่วนจำนวนนักเรียน 35 คนต่อ 1 ที่หากเปิดสอนในแต่ละรอบเกิน 20 คนขึ้นไปให้เพิ่มอีก 1 ที่

3.2 ครู ครูใหญ่จะต้องมีความรู้ปริญญาตรีและมีประสบการณ์เคยทำงานในสาขาที่เกี่ยวข้องหรือทำการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี ส่วนครูต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องมีความรู้ปริญญาตรีในสาขาวิชาที่สอน ต้องมีความรู้ปริญญาตรีในสาขาวิชาอื่น และมีประกาศนียบัตรที่แสดงถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอน ต้องมีความรู้ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์เคยประกอบวิชาชีพในสาขาวิชาที่สอนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี สำหรับการสอนในสาขาวิชาที่ขาดแคลนหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ต้องมีความรู้พื้นฐานการศึกษาภาคบังคับหรือเทียบเท่า และมีความรู้ ความชำนาญ และมีประสบการณ์เคยประกอบอาชีพในสาขาวิชาที่สอนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี ครูชาวต่างประเทศ ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ คือ ต้องมีความรู้ปริญญาตรีในสาขาวิชาที่สอน ต้องมีความรู้ปริญญาตรีในสาขาอื่นและมีประกาศนียบัตรที่แสดงถึง ความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา

ที่สอน สำหรับการสอนในสาขาวิชาที่ขาดแคลน ต้องมีประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่สอนและต้องมีความรู้ ความชำนาญ และมีประสบการณ์เคยประกอบอาชีพในสาขาวิชาที่สอนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี และจำนวนครูต่อนักเรียน ห้องเรียนเรียนภาคทฤษฎี จะต้องจัดให้มีครู 1 คน ต่อนักเรียนไม่เกิน 40 คน ส่วนห้องเรียนภาคปฏิบัติ ต้องจัดให้มีครู 1 คน ต่อนักเรียนไม่เกิน 20 คน

3.3 **หลักสูตรและสถานที่ฝึกปฏิบัติพร้อมอุปกรณ์** หลักสูตรที่ใช้ในการสอนต้องเป็นหลักสูตรมีระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี และไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง ทั้งนี้สามารถแบ่งหลักสูตรเป็นระดับต้น ระดับกลาง ระดับสูง หรือเรียนรวมทุกระดับก็ได้ โดยผู้เรียนจบแต่ละระดับหรือเรียนรวมทุกระดับ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ การขอใช้หลักสูตรของโรงเรียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด และจะให้ได้เมื่อกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาอนุญาตให้ใช้เท่านั้น โรงเรียนต้องมีอุปกรณ์การสอน เครื่องมือและสถานที่ฝึกปฏิบัติที่เหมาะสมเพียงพอและสอดคล้องกับหลักสูตร

3.4 **ความจุนักเรียน** ห้องเรียนภาคทฤษฎี ให้คำนวณความจุ 1.5 ตารางเมตร ต่อนักเรียน 1 คน ห้องเรียนภาคปฏิบัติ ให้คำนวณความจุนักเรียนตามจำนวนอุปกรณ์

3.5 **การประเมินผลการเรียนและการออกประกาศนียบัตร** โรงเรียนเป็นผู้ประเมินผลการเรียนและออกประกาศนียบัตรให้แก่นักเรียนตามเงื่อนไขที่กำหนดในหลักสูตรการออกประกาศนียบัตรต้องเป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3.6 **การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน** การขอเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน ให้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สภาพท้องถิ่นและนโยบายของรัฐในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3.7 **การดำเนินกิจการโรงเรียน** ให้ผู้รับใบอนุญาตติดประกาศให้เห็นได้ชัดเจนในเรื่องต่อไปนี้ได้แก่ ใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน ใบอนุญาตให้เป็นผู้จัดการ ใบอนุญาตให้เป็นครูใหญ่และครู ใบอนุญาตให้เก็บค่าธรรมเนียมการเรียนและข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น เช่น รายชื่อครู อาจารย์ หลักสูตร ระเบียบการและรายการวัสดุอุปกรณ์ ผู้อนุญาตอาจจะให้ผู้ยื่นคำขอจัดตั้งโรงเรียนวางเงินประกันตามที่เห็นสมควรเพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด โรงเรียนที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งอยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับให้เปิดทำการต่อไปได้ เว้นแต่มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องใดให้เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนด ให้โรงเรียนส่งรายงานแสดงกิจการของโรงเรียนทุกปี หากขาดส่ง 3 ปีติดต่อกันให้พิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย เว้นแต่โรงเรียนที่ได้รับ

อนุญาตเปิดทำการสอนหลักสูตรที่มีระยะเวลาเรียนเกิน 1 ปีและเกิน 1,200 ชั่วโมง ให้เปิดทำการสอนตามหลักสูตรที่ได้รับอนุญาตต่อไปได้

สรุป การขอจัดตั้งโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ต้องประกอบไปด้วย สถานที่และอาคาร ครู หลักสูตรและสถานที่ฝึกปฏิบัติพร้อมอุปกรณ์ ความจุนักเรียน การประเมินผลการเรียนและการออกประกาศนียบัตร และการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน มีเงื่อนไขสำคัญในการขอจัดตั้งตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

4. การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาโดยมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 มาตรา 4) ในการจัดตั้งโรงเรียนเอกชนนอกระบบจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทนั้น ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดในเรื่องอาคารสถานที่ ผู้บริหาร ครู หรือผู้สอน หลักสูตร และสถานที่ฝึกปฏิบัติพร้อมอุปกรณ์ ความจุนักเรียน การวัดผลและการประเมินผลการเรียน และการออกประกาศนียบัตร เมื่อ พ.ศ. 2550 มาตรา 4) ในการจัดตั้งโรงเรียนเอกชนนอกระบบจะต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับที่จะต้องคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ โดยเฉพาะคุณภาพของผู้เรียน จะต้องเป็นหลักประกันว่าผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและเจตคติที่ดีตามจุดประสงค์ของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนและประชาชนทั่วไปมีความมั่นใจที่จะเลือกเรียนในโรงเรียนแห่งนั้น การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้โรงเรียนเอกชนนอกระบบมีกระบวนการบริหารจัดการที่ดี เป็นระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการได้

ดังนั้นการประกันคุณภาพภายใน เป็นการดำเนินงานตามปกติของโรงเรียนที่บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นระบบและต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร เช่น PDCA ซึ่งประกอบด้วย การร่วมกันวางแผนพัฒนา (Plan) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Do) ร่วมกันตรวจสอบ (Check) และร่วมกันปรับปรุง (Act) (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2552: 1-8) ดังแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552: 6)

5. ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเอกชนนอกระบบ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีหลักการคือ เน้นการมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม ใช้ข้อมูลสารสนเทศใช้แผน ใช้การตรวจสอบและประเมินเพื่อพัฒนาโดยมีลักษณะ ส่วนประกอบของระบบดังนี้ (1) การควบคุมคุณภาพ (การกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพและมีการดำเนินงานสู่มาตรฐานการพัฒนาคุณภาพ) (2) การตรวจสอบคุณภาพ (การประเมินตนเองและการประเมินจากต้นสังกัด)และ(3) การประเมินคุณภาพจากภายนอก

แนวการดำเนินงานและระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ได้แก่ จัดระบบบริหารให้มีผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนรู้/การพัฒนาผู้เรียน ผู้เรียน/ผู้สำเร็จการศึกษาและภาพลักษณ์ความสำเร็จของโรงเรียน

2. ตั้งเป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการ (มาตรฐานตัวชี้วัด)

3. วางแผนการทำงานไปสู่เป้าหมาย (กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด ความสำเร็จ งาน/โครงการ ฯลฯ)

4. ดำเนินงานตามแผน (จัดทำแผนปฏิบัติการ ลงมือดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมตามแผน)

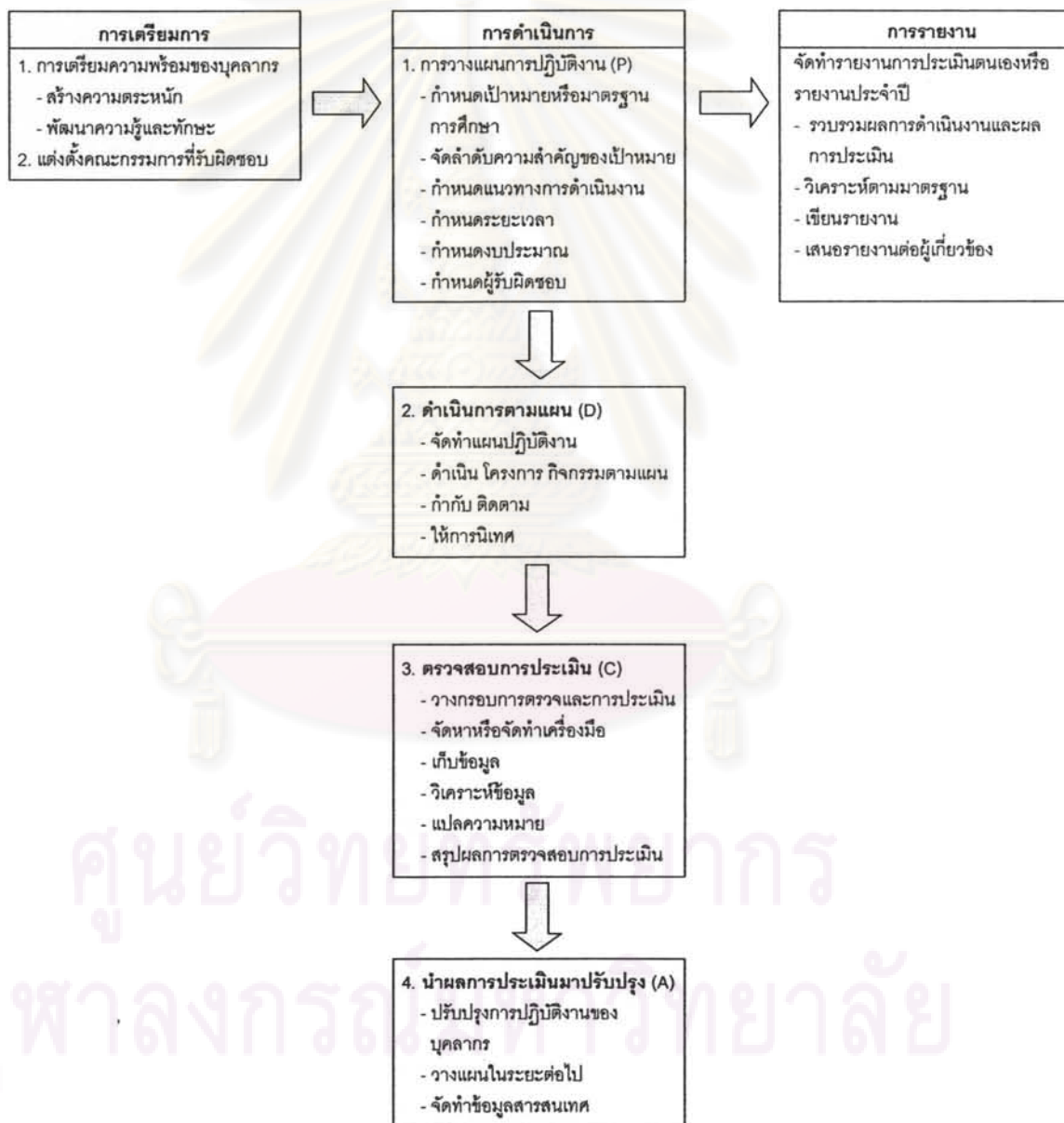
5. ประเมินคุณภาพประจำปี (ประเมินตนเองเปรียบเทียบกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่วางไว้)

6. รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (สรุปผลการประเมินตนเองเพื่อรายงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน)

7. นำผลประโยชน์ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเอกชนนอกระบบ ดังแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเอกชน

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552: 4)

สรุป การประกันคุณภาพภายในเป็นการดำเนินงานตามปกติของโรงเรียนที่บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เป็นระบบและต่อเนื่อง โดยใช้วิธีควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร เช่น PDCA ซึ่งประกอบด้วย การร่วมกันวางแผนพัฒนา (Plan) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Do) ร่วมกันตรวจสอบ (Check) และร่วมกันปรับปรุง (Act) การควบคุมคุณภาพ คือ การที่โรงเรียนต้องร่วมกันวางแผนพัฒนาและร่วมกันปฏิบัติตามแผนเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ คือ การที่โรงเรียนต้องร่วมกันตรวจสอบตนเองอย่างสม่ำเสมอมีความพร้อมที่จะให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาประเมินได้ตลอดเวลา ดังนั้น การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในจึงควรมีการเตรียมการเพื่อสร้างความพร้อมให้แก่บุคลากรทุกคนในการทำงานเป็นทีมและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและดำเนินงานอย่างเหมาะสมและถูกต้อง

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทำวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

วิทย์ชัย ล้อมวงศ์ (2542) ได้ศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดทรัพยากรการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2541 จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านบุคลากรทางการศึกษา ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการจัดการและด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูโดยส่วนรวมและจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีปัญหาการจัดทรัพยากรการศึกษาโดยรวมเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้านโดยเรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากรทางการศึกษา ด้านการจัดการและด้านการเงิน

เมชวิน พุ่มมาลี (2543) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทนอกระบบโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนประเภทนอกระบบโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเกี่ยวกับความพร้อมในปัจจัย 7 ด้านได้แก่ ด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดการ

การบริหารด้านกิจการนักเรียน/นักศึกษา และด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนประเภทนอกระบบโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาจากปัจจัยทั้ง 7 ด้าน แต่ละด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับพร้อมมาก โดยเรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อยได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนด้านกิจการนักเรียน นักศึกษา ด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนและด้านจัดการ การบริหารตามลำดับ (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่มีต่อความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้าน ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านการจัดการ การบริหาร ปัจจัยด้านกิจการนักเรียน/ นักศึกษาและปัจจัยด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ดวงดาว ทองผ่อง (2545) ได้ศึกษาปัญหาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครใน 3 ด้าน คือ การเตรียมการประกันคุณภาพภายใน การดำเนินการประกันคุณภาพภายในและการรายงานการ ประกันคุณภาพภายใน โดยจำแนกตามตัวแปร ตำแหน่ง ขนาดและบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ จากการศึกษาพบว่า

1. สภาพการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านทุกด้านพบว่ามี การปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยรวมและด้าน ทุกด้านพบว่ามีปัญหาในการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับน้อย

3. ผลการเปรียบเทียบ สภาพและปัญหาในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่ง ผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพ และปัญหาในการประกันคุณภาพภายในโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ

4. ผลการเปรียบเทียบ สภาพและปัญหาในการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพในการประกันคุณภาพภายในโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการประกันคุณภาพภายใน จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารและ ครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างๆ กันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การรายงานประกันคุณภาพ ภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ เตรียมการประกันคุณภาพภายในและการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

สมชาย ใจเที่ยง (2545) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย 8 ขั้นตอน (1)การจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ (2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา (3) การจัดทำแผนพัฒนามาตรฐานการศึกษา (4) การดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา (6) การประเมิน คุณภาพการศึกษา (7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (8) การผลัดงระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา ส่วนใหญ่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากและมีปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย

2. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ด้านสภาพการดำเนินงานโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางและเล็ก ด้านปัญหาดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยภาพรวม โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางและเล็กมีปัญหาดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาด ใหญ่พิเศษ

ประทุมทิพย์ ศรีเมือง (2546) ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน และเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และบุคลิกภาพ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านพบว่า มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านพบว่า มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตาม ตำแหน่ง พบว่า มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ พบว่ามีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

สรกมล แจ่มจันทร์ (2547) ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวอย่างประชากรได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 102 คน ครู 102 คน และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 102 คน รวม 306 คน จาก 102 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการดำเนินการในด้านต่างๆ ดังนี้ (1) ด้านการเตรียมการ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพ จัดประชุมบุคลากรเพื่อกำหนดนโยบายและความรับผิดชอบร่วมกัน (2) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีการมอบหมายงานตามความถนัด ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (3) ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ศึกษามาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

กรุงเทพมหานครและใช้มาตรฐานเพื่อการประเมินภายนอกของ สมศ.พัฒนาคุณภาพของโรงเรียน จัดทำแผนปฏิบัติการ กำหนดมาตรฐานของโรงเรียนและใช้เกณฑ์ประเมินมาตรฐานการศึกษาของ สมศ. (4) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการจัดประชุมให้เข้าใจถึงความสำคัญ ของแผน กำหนดวิสัยทัศน์จากปัจจัยภายในใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2544 เป็นข้อมูล ในการจัดทำแผน (5) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการนำแผนไป ปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงานและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ (6) ด้านตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการประเมิน ตนเอง สร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของการประเมิน เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือเก็บ ข้อมูลและใช้ร่องรอยจากการทำงานจริง (7) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ผลการ ประเมินทำให้เห็นคุณภาพและรู้ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ชัดเจน มากขึ้น (8) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการรายงานผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่ง มี การเผยแพร่และรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีให้กับสำนักงานศึกษาบุคลากรและผู้ ที่ เกี่ยวข้อง (9) ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ใช้การกระตุ้นและส่งเสริมให้ ผู้ปฏิบัติงานนำข้อมูลจากสภาพการปฏิบัติงานจริงไปวิเคราะห์และวางแผนในการพัฒนาที่ดีขึ้น และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีหน้าที่ในการรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน (10) ด้านการปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาพบว่าบุคลากรในโรงเรียน ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ มีชั่วโมงสอนมาก บุคลากรที่ทำ หน้าที่จัดทำแผนขาดความรู้และประสบการณ์ เวลาจำกัดทำให้ประเมินไม่ครอบคลุมและขาด ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพที่จะประเมิน งบประมาณไม่เพียงพอ และขาดการรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการเขียนรายงาน ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ได้แก่ เรื่องบุคลากร และกระบวนการทำงาน

กาญจนา ศรีทอง (2547) ได้ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับความพร้อมของผู้บริหารและ ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความพร้อมของผู้บริหารในการประเมินคุณภาพภายในเพื่อการประกัน คุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 24 โรงเรียน จำนวน 336 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณแบบเพิ่มและลดตัวแปรเป็นขั้นๆ ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ตัวแปรระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ทางลบกับความพร้อมของผู้บริหารในการประเมินคุณภาพภายในอย่างมีนัยสำคัญ .01 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมของผู้บริหารในการประเมินคุณภาพภายในเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาส่วนตัวแปรประสบการณ์ในการประเมินผล การเปิดรับข่าวสาร การฝึกอบรม และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมของผู้บริหารในการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาส่วนตัวแปรประสบการณ์ในการประเมินผล การเปิดรับข่าวสาร การฝึกอบรม และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมของผู้บริหารในการประเมินคุณภาพภายในเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ .01

2. ตัวแปรประสบการณ์ในการประเมินผล การเปิดรับข่าวสาร การฝึกอบรมและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถร่วมกันพยากรณ์ความพร้อมของผู้บริหารในการประเมินคุณภาพภายในเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ .01 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายในได้ร้อยละ 73

สุรพล ศุภรตรีทิเทศ (2547) ศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ด้านการใช้อาคารสถานที่และด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ (2) ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ใน ระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 4 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน และด้านที่มีปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ (3) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน แต่ผลการเปรียบเทียบเมื่อจำแนกตามประเภทสถานศึกษาในภาพรวม มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ และด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาเป้าหมายมีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาทั่วไป

ชนม์ชกรณ วรรณทร์ (2549) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประเมินแบบเสริมพลังซึ่งผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสม ประกอบด้วย 3 มิติหลัก ได้แก่ มิติคุณลักษณะหรือเกณฑ์การประเมินมิติลักษณะวิธีการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษาและมิตติการประเมินซึ่งแต่ละมิตติมีส่วนประกอบที่สัมพันธ์กันโดยมียุทธวิธีการดำเนินการ คือ (1) การฝึกอบรม (2) การให้คำปรึกษา และ (3) การอำนวยความสะดวก

ผลการประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าโครงสร้างขององค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน ความง่ายต่อการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด และจากการนำไปใช้ทดลองใช้ พบว่ารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้อ มีความเหมาะสม มีความถูกต้อง และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับมาก

จิรินทร์ แสกระโทก (2551) ได้ศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในกรุงเทพมหานคร 6 คุณลักษณะคือ (1) การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรมในตนเองและระหว่างบุคคล (2) การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ (3) การเป็นผู้นำด้านวิชาการ (4) การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ (5) การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า ทั้งภาพรวมและรายคุณลักษณะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครและ (2) เพื่อศึกษาปัญหาของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร โดยวิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอในบทนี้ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและผู้บริหารการสอนสังกัดโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ที่เข้ารับการประกันคุณภาพภายใน ตามแผนการตรวจเยี่ยมและประเมินโรงเรียนของโครงการประกันคุณภาพภายในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2552 จำนวน 50 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2552: 1-3) โดยกำหนดเป็นผู้ให้ข้อมูลดังนี้ ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต หรือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ผู้จัดการ จำนวน 50 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม ผู้ปฏิบัติการสอน ได้แก่ ครูหรือผู้สอน จำนวน 763 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม รวมประชากรทั้งสิ้น 813 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มประชากรผู้บริหารและผู้บริหารสอนจากทั้ง 50 โรงเรียน โดยเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต หรือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ผู้จัดการ จำนวน 50 คน โดยใช้เป็นประชากรทั้งหมด และ ผู้ปฏิบัติการสอน ได้แก่ ครูหรือผู้สอน โดยผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 763 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังต่อไปนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในตารางของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ใช้ค่าความเชื่อมั่น 95% มีความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน

2. เทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 50 โรงเรียน จำนวน 260 คน จากจำนวนผู้ปฏิบัติการสอนที่มีในแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามผู้บริหารและแบบสอบถามผู้ปฏิบัติการสอน ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2552 มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2552 โดยที่แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert Scale ที่อ้างถึงใน John W. Best (1970: 175) จำนวน 85 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert Scale ที่อ้างถึงใน John W. Best (1970: 175) จำนวน 39 ข้อ

2. แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับผู้ปฏิบัติการสอนของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากครู/ผู้สอนโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2552 โดยที่แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้ปฏิบัติการสอน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert Scale ที่อ้างถึงใน John W. Best (1970: 175) จำนวน 85 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert Scale ที่อ้างถึงใน John W. Best (1970: 175) จำนวน 39 ข้อ

เครื่องมือทั้ง 2 ฉบับ ในตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร สร้างจากการศึกษากรอบแนวคิด ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552) เพื่อเป็นข้อคำถามสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมี 12 มาตรฐาน ดังนี้

- มาตรฐานที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้นำการดำเนินงานของโรงเรียนได้ จำนวน 6 ข้อ
- มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมท้องถิ่นและผู้เรียน จำนวน 6 ข้อ
- มาตรฐานที่ 3 การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 8 ข้อ
- มาตรฐานที่ 4 กระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน ตรงตามสภาพจริง จำนวน 8 ข้อ
- มาตรฐานที่ 5 ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู จำนวน 9 ข้อ
- มาตรฐานที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูง จำนวน 6 ข้อ
- มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 5 ข้อ
- มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ จำนวน 7 ข้อ
- มาตรฐานที่ 9 ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ จำนวน 10 ข้อ
- มาตรฐานที่ 10 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน จำนวน 6 ข้อ
- มาตรฐานที่ 11 บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ และมาตรฐานที่จำนวน 9 ข้อ
- มาตรฐานที่ 12 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 5 ข้อ

เครื่องมือทั้ง 2 ฉบับ ในตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

4	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด	3.50 – 4.00
3	หมายถึง	ปฏิบัติมาก	2.50 – 3.49
2	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย	1.50 – 2.49
1	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยมาก	0.50 – 1.49
0	หมายถึง	ไม่ได้ปฏิบัติเลย	0.00 – 0.49

เครื่องมือทั้ง 2 ฉบับ ในตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ใช้กรอบแนวคิดทรัพยากรของการบริหารการศึกษา 4 M'S ของนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 44-45) ได้แก่

บุคคล (MAN)	จำนวน 14 ข้อ
งบประมาณ (Money)	จำนวน 7 ข้อ
วัสดุอุปกรณ์ (Materials)	จำนวน 5 ข้อ
และการบริหาร (Management)	จำนวน 13 ข้อ

เครื่องมือทั้ง 2 ฉบับ ในตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

4	หมายถึง	เป็นปัญหามากที่สุด	3.50 – 4.00
3	หมายถึง	เป็นปัญหามาก	2.50 – 3.49
2	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อย	1.50 – 2.49
1	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อยมาก	0.50 – 1.49
0	หมายถึง	ไม่เป็นปัญหาเลย	0.00 – 0.49

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552: 2-17) โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือวิจัยโดยคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. สร้างแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือของการวิจัย ตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด
4. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จ เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจและขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขกรอบแนวคิดและขอบข่ายของงานวิจัย
5. นำเครื่องมือเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ความตรงตามเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข
6. วิเคราะห์ผลการตรวจสอบของคำถามในเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจนมีความเหมาะสม

7. นำเครื่องมือที่ปรับปรุง แก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ และขอคำแนะนำเพิ่มเติม

8. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการทำการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและติดต่อผู้บริหารโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ในกรุงเทพมหานคร ทางโทรศัพท์เพื่อขออนุญาตไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยเดินทางไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมนำหนังสือขอความร่วมมือในการทำการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้บริหารโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ในกรุงเทพมหานคร ที่เข้ารับการประกันคุณภาพภายใน ตามแผนการตรวจเยี่ยมและประเมินโรงเรียนเอกชนนอกระบบของโครงการประกันคุณภาพภายในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2552 จำนวน 50 โรงเรียน เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน และนัดวันเก็บเครื่องมือกลับคืน

3. เมื่อถึงกำหนดวันนัด ผู้วิจัยติดต่อผู้บริหารโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ทางโทรศัพท์ขออนุญาตเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการส่งแบบสอบถามไปถึงโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ผู้บริหาร 50 คน ได้รับคืนมา 42 คน ผู้ปฏิบัติการสอน 260 คน ได้รับคืนมา 214 คน รวม 256 คน คิดเป็นร้อยละ 83 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทำการวิเคราะห์ โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อแจกแจงค่าความถี่และหาค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูล สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ในกรุงเทพมหานคร ใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อแจกแจงค่าความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูล ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน
นอกระบบ ในกรุงเทพมหานคร ใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอผลการ
วิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิสถูงสุดทางการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

สัญลักษณ์ที่ใช้เพื่อการสื่อความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูล

n_1 แทนจำนวนกลุ่มประชากรที่เป็นผู้บริหาร

n_2 แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ปฏิบัติการสอน

n_t แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน

$\bar{X}_1$ แทนค่าเฉลี่ยสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

$\bar{X}_2$ แทนค่าเฉลี่ยสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติการสอน

$\bar{X}_t$ แทนค่าเฉลี่ยรวมระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน

S.D.₁ แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

S.D.₂ แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติการสอน

S.D., แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม ระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม		ผู้บริหาร ($n_1 = 42$)		ผู้ปฏิบัติการสอน ($n_2 = 214$)		รวม ($n_1 = 256$)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	18	42.90	86	40.20	104	40.60
	หญิง	24	57.10	128	59.80	152	59.40
รวม		42	100	214	100	256	100

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารเป็นเพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 57.10 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 42.90

ส่วนครูผู้ปฏิบัติการสอน เป็นเพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.80 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.20

เมื่อพิจารณายอดรวมทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนแล้ว พบว่า เป็นเพศหญิงมากกว่า เพศชาย คือเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 59.40 ส่วนเพศชายคิดเป็นร้อยละ 40.60

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้บริหาร ($n_1 = 42$)		ผู้ปฏิบัติการสอน ($n_2 = 214$)		รวม ($n_t = 256$)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
อายุ	ต่ำกว่า 25 ปี	0	0.00	19	8.90	19	7.40
	25-29 ปี	1	2.40	58	27.10	59	23.00
	30-34 ปี	4	9.50	55	25.70	59	23.00
	35-39 ปี	10	23.80	27	12.60	37	14.50
	40-44 ปี	3	7.10	15	7.00	18	7.00
	45 ปีขึ้นไป	24	57.10	40	18.70	64	25.00
รวม	42	100	214	100	256	100	

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารที่มีช่วงอายุ 45 ปีขึ้นไปมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.10 รองลงมาคือช่วงอายุ 35 – 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.80 ส่วนที่มีช่วงอายุ 30 -34 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.50 และที่มีช่วงอายุ 40-44 ปีมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.10 และอายุในช่องต่ำกว่า 25 ปี ไม่มีเลย

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ปฏิบัติการสอน ที่มีช่วงอายุ 25-29 ปีมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.10 รองลงมาคือช่วงอายุ 30-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.70 ส่วนที่มีช่วงอายุ 45 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 18.70 และที่มีช่วงอายุ 35-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.60 และจำนวนน้อยที่สุดในช่วงอายุ 40-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.00

เมื่อพิจารณายอดรวมทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนแล้ว พบว่ามีอายุในช่วง 45 ปีขึ้นไป มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาคืออายุในช่วง 25 -29 ปี และ 30-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.00 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุในช่วง 40-44 ปี มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.00

ตารางที่ 6 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้บริหาร ($n_1 = 42$)		ผู้ปฏิบัติการสอน ($n_2 = 214$)		รวม ($n_1 = 256$)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	4.80	39	18.20	41	16.00
วุฒิ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	22	52.40	148	69.20	170	66.40
การศึกษา ปริญญาโท	15	35.70	27	12.60	42	16.40
ปริญญาเอก	3	7.10	0	0.00	3	1.20
รวม	42	100	214	100	256	100

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารมีวุฒิ การศึกษาระดับ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.40 รองลงมามีวุฒิ ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 35.70 และ ปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 7.10 น้อยที่สุดคือ ต่ำกว่า ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 4.80

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ปฏิบัติการสอนมีวุฒิการศึกษาระดับ ปริญญาตรีหรือ เทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.20 รองลงมามีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 18.20 และ วุฒิปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 12.60 วุฒิปริญญาเอกไม่มีเลย

เมื่อพิจารณายอดรวมทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนแล้ว พบว่ามีวุฒิปริญญาตรีหรือ เทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.40 รองลงมามีวุฒิปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 16.40 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอก มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้บริหาร ($n_1 = 42$)		ผู้ปฏิบัติการสอน ($n_2 = 214$)		รวม ($n_t = 256$)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ประสบการณ์ การงาน	น้อยกว่า 5 ปี	8	19.00	94	43.90	102	39.80
	5-10 ปี	13	31.00	62	29.00	75	29.30
	11-15 ปี	10	23.80	35	16.40	45	17.60
	16-20 ปี	5	11.90	11	5.10	16	6.30
	21-25 ปี	2	4.80	4	1.90	6	2.30
	26 ปีขึ้นไป	4	9.50	8	3.70	12	4.70
รวม	42	100	214	100	256	100	

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหาร มีประสบการณ์ในการทำงานในช่วง 5-10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.00 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานในช่วง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.80 ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.00 ประสบการณ์การทำงานในช่วง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.90 ประสบการณ์ในการทำงาน 26 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.50 น้อยที่สุดคือ ช่วงประสบการณ์การทำงาน 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.80

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ปฏิบัติการสอน มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.90 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานในช่วง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.00 ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.40 ประสบการณ์การทำงาน ในช่วง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.10 ประสบการณ์ในการทำงาน 26 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.70 น้อยที่สุดคือ ช่วงประสบการณ์การทำงาน 21-25 ปี มีน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 1.90

เมื่อพิจารณายอดรวมทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนแล้ว พบว่ามีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.80 รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงานในช่วง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.60 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงานในช่วง 21-25 ปี มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 1

ข้อ	มาตรฐานที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของ โรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้การ ดำเนินงานของโรงเรียนได้	ผู้บริหาร (n ₁ =42)		ผู้ปฏิบัติการสอน (n ₂ =214)		รวม (n _t = 256)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_t$	S.D. _t
1	โรงเรียนกำหนดปรัชญาหรือวิสัยทัศน์ของ โรงเรียนโดยการศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้อง หรือ พ.ร.บ.การศึกษาของชาติ	3.10	0.88	3.36	0.65	3.32	0.69
2	โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกัน กำหนดปรัชญาวิสัยทัศน์และเป้าหมายของ โรงเรียน	3.05	1.10	3.27	0.73	3.23	0.81
3	โรงเรียนกำหนดปรัชญาวิสัยทัศน์และ เป้าหมายของโรงเรียนโดยคำนึงถึงความ ต้องการของ สังคม ชุมชนและท้องถิ่น	3.55	0.55	3.40	0.64	3.42	0.63
4	โรงเรียนจัดประชุมบุคลากรเพื่อร่วมกัน กำหนด/ทบทวนปรัชญาวิสัยทัศน์ และ เป้าหมายของโรงเรียนให้ทันสมัย	3.12	0.89	3.21	0.81	3.19	0.82
5	โรงเรียนจัดทำปรัชญาวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ไว้เป็นลาย ลักษณ์อักษร	3.43	0.89	3.38	0.70	3.39	0.73
6	โรงเรียนประชาสัมพันธ์ให้ ผู้เรียน บุคลากร และสังคม เข้าใจปรัชญา วิสัยทัศน์ และ เป้าหมายของโรงเรียน	3.24	1.03	3.36	0.75	3.34	0.80
รวม		3.25	0.67	3.33	0.59	3.32	0.60

จากตารางที่ 8 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ สภาพการ
บริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร
มาตรฐานที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้การดำเนินงานของ
โรงเรียนได้ ปรากฏผลดังนี้

สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน กรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็น เครื่องชี้การดำเนินงานของโรงเรียนได้ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}_1$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

ข้อ 3 โรงเรียนกำหนดปรัชญาวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียนโดยคำนึงถึงความต้องการของ สังคม ชุมชนและท้องถิ่น ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.42 ($\bar{X}_1 = 3.55, \bar{X}_2 = 3.40$)

ข้อ 5 โรงเรียนจัดทำปรัชญาวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ได้ เป็นลายลักษณ์อักษร ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.39 ($\bar{X}_1 = 3.43, \bar{X}_2 = 3.38$)

ข้อ 6 โรงเรียนประชาสัมพันธ์ให้ ผู้เรียน บุคลากร และสังคม เข้าใจปรัชญา วิสัยทัศน์ และเป้าหมายของโรงเรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.34 ($\bar{X}_1 = 3.24, \bar{X}_2 = 3.36$)

ข้อ 1 โรงเรียนได้กำหนดปรัชญาหรือวิสัยทัศน์ของโรงเรียนโดยการศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้อง หรือ พ.ร.บ.การศึกษาของชาติ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.32 ($\bar{X}_1 = 3.10, \bar{X}_2 = 3.36$)

ข้อ 2 โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดปรัชญาวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.23 ($\bar{X}_1 = 3.05, \bar{X}_2 = 3.27$)

ข้อ 4 โรงเรียนจัดประชุมบุคลากรเพื่อร่วมกันกำหนด/ทบทวนปรัชญาวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของโรงเรียนให้ทันสมัย ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.19 ($\bar{X}_1 = 3.12, \bar{X}_2 = 3.21$)

มีข้อที่น่าสังเกตเพียงข้อเดียวคือข้อที่ 3 ผู้บริหารเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้การดำเนินงานของโรงเรียนได้ ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}_1 = 3.32$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 1 อยู่ในระดับมากเหมือนกัน ($\bar{X}_1 = 3.25, \bar{X}_2 = 3.33$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 2

ข้อ	มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม / ท้องถิ่นและผู้เรียน	ผู้บริหาร ($n_1=42$)		ผู้ปฏิบัติการสอน ($n_2=214$)		รวม ($n_1 = 256$)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
7	โรงเรียนจัดให้มีการวิเคราะห์ และประเมินผล การใช้หลักสูตร	3.50	0.74	3.28	0.67	3.31	0.69
8	โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น และสังคม	3.57	0.59	3.35	0.64	3.38	0.63
9	โรงเรียนจัดทำเอกสารหลักสูตรที่ได้รับการ พัฒนาแล้ว ไว้เป็นแนวทางการปฏิบัติ	3.64	0.49	3.23	0.64	3.30	0.64
10	โรงเรียนจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อ วางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้เรียน ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	3.02	0.90	3.11	0.78	3.09	0.80
11	โรงเรียนจัดทำเอกสารแบบประเมินกิจกรรมที่ กำหนดไว้เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง หลักสูตร	3.14	0.87	3.19	0.72	3.18	0.75
12	โรงเรียนสรุปผลและเขียนรายงานผลการจัด กิจกรรม ทุกกิจกรรมไว้อย่างเป็นระบบ	3.00	0.86	3.13	0.72	3.11	0.75
รวม		3.31	0.59	3.21	0.57	3.22	0.57

จากตารางที่ 9 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ สภาพการ
บริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร
มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม / ท้องถิ่นและ
ผู้เรียน ปรากฏผลดังนี้

สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน
กรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของสังคม/ท้องถิ่นและผู้เรียน ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่า
ปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 8 โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น และ
สังคม ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.38 ($\bar{X}_1 = 3.57, \bar{X}_2 = 3.35$)

ข้อ 7 โรงเรียนจัดให้มีการวิเคราะห์ และประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.31 ($\bar{X}_1 = 3.50, \bar{X}_2 = 3.28$)

ข้อ 9 โรงเรียนจัดทำเอกสารหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ไว้เป็นแนวทางการปฏิบัติ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.30 ($\bar{X}_1 = 3.64, \bar{X}_2 = 3.23$)

ข้อ 11 โรงเรียนจัดทำเอกสารแบบประเมินกิจกรรมที่กำหนดไว้เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.18 ($\bar{X}_1 = 3.14, \bar{X}_2 = 3.19$)

ข้อ 12 โรงเรียนสรุปผลและเขียนรายงานผลการจัดกิจกรรม ทุกกิจกรรมไว้อย่างเป็นระบบ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.11 ($\bar{X}_1 = 3.00, \bar{X}_2 = 3.13$)

ข้อ 10 โรงเรียนจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อวางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.09 ($\bar{X}_1 = 3.02, \bar{X}_2 = 3.11$)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในข้อที่ 8,7 และ 9 ผู้บริหารเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม / ท้องถิ่นและผู้เรียน ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}_1 = 3.22$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 2 อยู่ในระดับมากเหมือนกัน ($\bar{X}_1 = 3.31, \bar{X}_2 = 3.21$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 3

ข้อ	มาตรฐานที่ 3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ	ผู้บริหาร (n ₁ =42)		ผู้ปฏิบัติการสอน (n ₂ =214)		รวม (n ₁ = 256)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
13	โรงเรียนมีการทำแผนการเรียนรู้โดยระบุ วัตถุประสงค์ วิธีสอน กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์และ การวัดผลประเมินผลไว้ชัดเจน	3.33	0.69	3.23	0.67	3.25	0.67
14	โรงเรียนจัดให้มีวิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับสภาพ ลักษณะของวิชาและ ผู้เรียน	3.62	0.54	3.33	0.61	3.38	0.61
15	โรงเรียนมีการทดลองใช้กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ ก่อนดำเนินการสอน	3.40	0.70	3.24	0.63	3.27	0.65
16	โรงเรียนจัดหาสื่อ/ผลิตสื่อ/เอกสารการเรียนรู้/ อุปกรณ์ที่ให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้จริงตามแผนการ เรียนรู้	3.50	0.60	3.24	0.70	3.28	0.69
17	โรงเรียนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนและจัดทำข้อมูล พื้นฐานของผู้เรียน	3.19	0.71	3.12	0.73	3.13	0.73
18	โรงเรียนจัด สื่อ อุปกรณ์ เอกสาร ตามแผนการ เรียนรู้และมีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียนและอยู่ ในสภาพที่ใช้การได้	3.40	0.54	3.14	0.67	3.18	0.66
19	โรงเรียนจัดประสบการณ์การเรียนรู้/การ ฝึกงาน เสริมสร้าง ความรู้ ทักษะ เจตคติ และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน	3.31	0.78	3.19	0.77	3.21	0.77
20	โรงเรียนกำหนดให้มีการสอนซ่อม/เสริมตาม ความจำเป็นของผู้เรียนแต่ละคน	3.02	0.78	3.06	0.84	3.05	0.83
	รวม	3.35	0.46	3.19	0.54	3.22	0.53

จากตารางที่ 10 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ สภาพการ
บริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร
มาตรฐานที่ 3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ปรากฏผลดังนี้

สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน กรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 14 โรงเรียนจัดให้มีวิธีการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพ ลักษณะของวิชา และผู้เรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.38 ($\bar{X}_1 = 3.62, \bar{X}_2 = 3.33$)

ข้อ 16 โรงเรียนจัดหาสื่อ/ผลิตสื่อ/เอกสารการเรียนรู้/อุปกรณ์ที่ให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้จริง ตามแผนการเรียนรู้ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.28 ($\bar{X}_1 = 3.50, \bar{X}_2 = 3.24$)

ข้อ 15 โรงเรียนมีการทดลองใช้กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ก่อนดำเนินการสอน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.27 ($\bar{X}_1 = 3.40, \bar{X}_2 = 3.24$)

ข้อ 13 โรงเรียน มีการทำแผนการเรียนรู้โดยระบุวัตถุประสงค์ วิธีสอน กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์และการวัดผลประเมินผลไว้ชัดเจน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.25 ($\bar{X}_1 = 3.33, \bar{X}_2 = 3.23$)

ข้อ 19 โรงเรียนจัดประสบการณ์การเรียนรู้/การฝึกงาน เสริมสร้าง ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.21 ($\bar{X}_1 = 3.31, \bar{X}_2 = 3.19$)

ข้อ 18 โรงเรียนจัด สื่อ อุปกรณ์ เอกสาร ตามแผนการเรียนรู้และมีจำนวนเพียงพอ กับผู้เรียนและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.18 ($\bar{X}_1 = 3.40, \bar{X}_2 = 3.13$)

ข้อ 17 โรงเรียนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนและจัดทำข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.13 ($\bar{X}_1 = 3.19, \bar{X}_2 = 3.12$)

ข้อ 20 โรงเรียนกำหนดให้มีการสอนซ่อม/เสริมตามความจำเป็นของผู้เรียนแต่ละคน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.05 ($\bar{X}_1 = 3.02, \bar{X}_2 = 3.06$)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในข้อที่ 14 และข้อ 16 ผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}_1 = 3.22$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่า มีสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 3 อยู่ในระดับ มาก เหมือนกัน ($\bar{X}_1 = 3.35, \bar{X}_2 = 3.19$)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 4

ข้อ	มาตรฐานที่ 4 กระบวนการวัดผลและ ประเมินผลผู้เรียน ตรงตามสภาพจริง	ผู้บริหาร ($n_1=42$)		ผู้ปฏิบัติการสอน ($n_2=214$)		รวม ($n_1 = 256$)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
21	โรงเรียนมีการประชุมผู้ปฏิบัติการสอน ให้จัดทำแนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การวัดผล และประเมินผล	3.31	0.72	3.21	0.67	3.23	0.67
22	โรงเรียนทำความเข้าใจเกี่ยวกับ การวัดผลและประเมินผล	3.24	0.8	3.18	0.67	3.19	0.69
23	โรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ที่หลากหลายไว้ใช้	3.21	0.68	3.04	0.71	3.07	0.71
24	โรงเรียนดำเนินการวัดผลและประเมินผลก่อน เรียน/ระหว่างเรียนและหลังเรียนตามความ เหมาะสม	3.38	0.70	3.23	0.71	3.25	0.70
25	โรงเรียนจัดทำข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับการ วัดผลและประเมินผลให้เป็นปัจจุบันและ ต่อเนื่อง	3.31	0.64	3.29	0.64	3.29	0.64
26	โรงเรียนมีการแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียน รับทราบและแนะนำให้ปรับปรุงตนในส่วนที่ บกพร่อง	3.24	1.10	3.25	0.71	3.25	0.79
27	โรงเรียนจัดทำเอกสารสรุปผลการเรียนใน ภาพรวมไว้เป็นหลักฐาน	3.21	0.90	3.33	0.63	3.31	0.68
28	โรงเรียนประชุมผู้ปฏิบัติการสอน เพื่อวิเคราะห์ สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขและ ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการปรับปรุง/พัฒนา ผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติการสอน และการพัฒนาหลักสูตร	3.38	0.58	3.22	0.65	3.25	0.64
	รวม	3.29	0.60	3.22	0.53	3.23	0.54

จากตารางที่ 11 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 4 กระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน ตรงตามสภาพจริง ปรากฏผลดังนี้

สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 4 กระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตามสภาพจริง ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}_1$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

ข้อ 27 โรงเรียนจัดทำเอกสารสรุปผลการเรียนในภาพรวมไว้เป็นหลักฐาน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.31 ($\bar{X}_1 = 3.21, \bar{X}_2 = 3.33$)

ข้อ 25 โรงเรียนจัดทำข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลให้เป็นปัจจุบัน และต่อเนื่อง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.29 ($\bar{X}_1 = 3.31, \bar{X}_2 = 3.29$)

ข้อ 24 โรงเรียนดำเนินการวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน/ระหว่างเรียนและหลังเรียน ตามความเหมาะสม ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.25 ($\bar{X}_1 = 3.38, \bar{X}_2 = 3.23$)

ข้อ 26 โรงเรียนมีการแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนรับทราบและแนะนำให้ปรับปรุงตนในส่วนที่บกพร่อง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.25 ($\bar{X}_1 = 3.24, \bar{X}_2 = 3.25$)

ข้อ 28 โรงเรียนประชุมผู้ปฏิบัติการสอน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการปรับปรุง/พัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนรู้อของผู้ปฏิบัติการสอนและการพัฒนาหลักสูตร ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.25 ($\bar{X}_1 = 3.38, \bar{X}_2 = 3.22$)

ข้อ 21 โรงเรียนประชุมผู้ปฏิบัติการสอน ให้จัดทำแนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.23 ($\bar{X}_1 = 3.31, \bar{X}_2 = 3.21$)

ข้อ 22 โรงเรียนของท่านทำความตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.19 ($\bar{X}_1 = 3.24, \bar{X}_2 = 3.18$)

ข้อ 23 โรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายไว้ใช้ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.07 ($\bar{X}_1 = 3.21, \bar{X}_2 = 3.04$)

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ใน มาตรฐานที่ 4 กระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน ตรงตามสภาพจริง ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}_1 = 3.23$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 4 อยู่ในระดับ มาก เหมือนกัน ($\bar{X}_1 = 3.29, \bar{X}_2 = 3.22$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 5

ข้อ	มาตรฐานที่ 5 ครู/ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ ในวิชาที่สอนและประพฤติตน เหมาะสมกับวิชาชีพครู	ผู้บริหาร (n ₁ =42)		ผู้ปฏิบัติการสอน (n ₂ =214)		รวม (n ₁ = 256)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_t$	S.D. _t
29	ผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสอนตรงกับ สาขาวิชาที่สำเร็จมา	3.52	0.59	3.29	0.81	3.33	0.78
30	โรงเรียนมีการจัดทำสถิติระดับการศึกษาของ ครู และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนไว้เป็นหลักฐาน	3.38	0.66	3.28	0.71	3.29	0.71
31	โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการคัดเลือก ผู้ปฏิบัติการสอน และบุคลากร เข้าปฏิบัติงาน ให้เป็นลายลักษณ์อักษร	3.40	0.589	3.23	0.78	3.26	0.75
32	โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ทุนด้านการศึกษา อบรม ของผู้ปฏิบัติการสอนและบุคลากร	2.86	1.05	2.85	1.11	2.85	1.10
33	โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรม ผู้ปฏิบัติการสอน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาและ ให้รางวัลใจ	3.31	0.68	2.89	0.97	2.96	0.94
34	โรงเรียนสนับสนุนให้จัดกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู	3.29	0.64	2.98	0.91	3.03	0.88
35	โรงเรียนกำหนดให้ผู้ปฏิบัติการสอนมีการ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริง	3.52	0.59	3.26	0.68	3.30	0.67
36	โรงเรียนกำหนดให้ผู้ปฏิบัติการสอนมีการ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ อยู่เสมอ	3.45	0.50	3.25	0.74	3.28	0.71
37	โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสอบข้อบกพร่องของ ผู้ปฏิบัติการสอนและได้มีการดักเตือนลงโทษ ตามความเหมาะสม	3.21	0.78	3.16	0.68	3.17	0.70
	รวม	3.33	0.45	3.13	0.60	3.16	0.58

จากตารางที่ 12 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 5 ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนและประพฤตินเหมาะสมกับวิชาชีพครู ปรากฏผลดังนี้

สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 5 ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ ในวิชาที่สอนและประพฤตินเหมาะสมกับวิชาชีพครู ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}_1$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

ข้อ 29 ผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสอนตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จมา ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.33 ($\bar{X}_1 = 3.52, \bar{X}_2 = 3.29$)

ข้อ 35 โรงเรียนกำหนดให้ผู้ปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.30 ($\bar{X}_1 = 3.52, \bar{X}_2 = 3.26$)

ข้อ 30 โรงเรียนมีการจัดทำสถิติระดับการศึกษาของครู และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนไว้เป็นหลักฐาน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.29 ($\bar{X}_1 = 3.38, \bar{X}_2 = 3.28$)

ข้อ 36 โรงเรียนกำหนดให้ผู้ปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.28 ($\bar{X}_1 = 3.45, \bar{X}_2 = 3.25$)

ข้อ 31 โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการคัดเลือก ผู้ปฏิบัติการสอน และบุคลากร เข้าปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.26 ($\bar{X}_1 = 3.40, \bar{X}_2 = 3.23$)

ข้อ 37 โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้ปฏิบัติการสอนและได้มีการตั้งเตือนลงโทษตามความเหมาะสม ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.17 ($\bar{X}_1 = 3.21, \bar{X}_2 = 3.16$)

ข้อ 34 โรงเรียนสนับสนุนให้จัดกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.03 ($\bar{X}_1 = 3.29, \bar{X}_2 = 2.98$)

ข้อ 33 โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรม ผู้ปฏิบัติการสอน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาและให้รางวัลจูงใจ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 2.96 ($\bar{X}_1 = 3.31, \bar{X}_2 = 2.89$)

ข้อ 32 โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ทุนด้านการศึกษา อบรม ของผู้ปฏิบัติการสอนและบุคลากร ได้ค่าเฉลี่ยรวม 2.85 ($\bar{X}_1 = 2.86, \bar{X}_2 = 2.85$)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในข้อที่ 29 และข้อ 35 ผู้บริหารเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 5 ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ ในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}_1 = 3.16$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 5 อยู่ในระดับมากเหมือนกัน ($\bar{X}_1 = 3.33$, $\bar{X}_2 = 3.13$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 6

ข้อ	มาตรฐานที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูง	ผู้บริหาร ($n_1=42$)		ผู้ปฏิบัติการสอน ($n_2=214$)		รวม ($n_1 = 256$)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
38	โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาไว้ เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง	3.48	0.80	3.37	0.62	3.39	0.65
39	โรงเรียนมีการจัดทำสถิติเปรียบเทียบผู้สำเร็จ การศึกษาไว้เป็นประจำทุกปีการศึกษาตาม หลักสูตร	3.24	0.93	3.18	0.74	3.19	0.78
40	โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นต่อ ปีการศึกษาทุกหลักสูตร	3.00	0.88	3.03	0.69	3.03	0.72
41	โรงเรียนจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบความสำเร็จ ของผู้เรียนไว้เป็นประจำเพื่อหาทางปรับปรุงให้ ดีขึ้น	3.10	0.82	3.11	0.82	3.11	0.82
42	โรงเรียนมีการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษา จากสถาบันที่ออกไปปฏิบัติงานหรือศึกษาต่อ	2.67	1.07	2.83	0.85	2.80	0.89
43	โรงเรียนมีการติดตามศิษย์เก่าที่ไปปฏิบัติงาน ประสบความสำเร็จแล้วนำมาให้รางวัลเพื่อเป็น ตัวอย่างกับรุ่นต่อไป	2.43	1.06	2.66	1.07	2.63	1.07
	รวม	2.98	0.64	3.03	0.61	3.02	0.61

จากตารางที่ 13 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการ
บริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร
มาตรฐานที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูง ปรากฏผลดังนี้

สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน
กรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ใน
ระดับสูง ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดย
มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

ข้อ 38 โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.39 ($\bar{X}_1 = 3.48, \bar{X}_2 = 3.37$)

ข้อ 39 โรงเรียนมีการจัดทำสถิติเปรียบเทียบผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นประจำทุกปีการศึกษา ตามหลักสูตร ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.19 ($\bar{X}_1 = 3.24, \bar{X}_2 = 3.18$)

ข้อ 41 โรงเรียนจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบความสำเร็จของผู้เรียนไว้เป็นประจำเพื่อหาทางปรับปรุงให้ดีขึ้น ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.11 ($\bar{X}_1 = 3.10, \bar{X}_2 = 3.11$)

ข้อ 40 โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นต่อ ปีการศึกษาทุกหลักสูตร ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.03 ($\bar{X}_1 = 3.00, \bar{X}_2 = 3.03$)

ข้อ 42 โรงเรียนจัดให้มีการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่ออกไปปฏิบัติงานหรือศึกษาต่อ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 2.80 ($\bar{X}_1 = 2.67, \bar{X}_2 = 2.83$)

ข้อ 43 โรงเรียนมีการติดตามศิษย์เก่าที่ไปปฏิบัติงานประสบความสำเร็จแล้วนำมาให้รางวัลเพื่อเป็นตัวอย่างกับรุ่นต่อไป ได้ค่าเฉลี่ยรวม 2.63 ($\bar{X}_1 = 2.43, \bar{X}_2 = 2.66$)

มีข้อที่น่าสังเกตเพียงข้อเดียวคือข้อที่ 43 ผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยแต่ ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูง ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}_1 = 3.02$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 6 อยู่ในระดับ มากเหมือนกัน ($\bar{X}_1 = 2.98, \bar{X}_2 = 3.03$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 7

ข้อ	มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	ผู้บริหาร ($n_1=42$)		ผู้ปฏิบัติการสอน ($n_2=214$)		รวม ($n_1 = 256$)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
44	โรงเรียน บันทึกลงเวลาเรียนของผู้เรียน และพฤติกรรมของผู้เรียนได้เป็นประจำและต่อเนื่อง	3.40	0.86	3.40	0.66	3.40	0.69
45	โรงเรียนจัดทำแบบประเมิน และ/หรือ แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนเกี่ยวกับการเข้าเรียนตรงเวลา ความรับผิดชอบและการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอื่นๆ	3.21	0.93	3.26	0.73	3.25	0.76
46	โรงเรียนส่งเสริมให้เกิดการสร้างบรรยากาศ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้เกิดพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์กับผู้เรียน	3.24	0.93	3.31	0.64	3.30	0.70
47	โรงเรียนมีการประเมินผู้เรียนว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปรัชญา วิสัยทัศน์	3.26	0.83	3.11	0.83	3.13	0.83
48	โรงเรียนจัดให้คณะ ผู้ปฏิบัติการสอน ทบทวน และปรับปรุงแบบประเมิน/สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนและวิเคราะห์สรุปผลให้ทันสมัย	3.29	0.81	3.12	0.78	3.15	0.78
รวม		3.28	0.79	3.24	0.60	3.25	0.63

จากตารางที่ 14 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปรากฏผลดังนี้

สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}_1$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

ข้อ 44 โรงเรียน บันทึกเวลาเรียนของผู้เรียน และพฤติกรรมของผู้เรียนไว้เป็นประจำและต่อเนื่อง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.40 ($\bar{X}_1 = 3.40$, $\bar{X}_2 = 3.40$)

ข้อ 46 โรงเรียนส่งเสริมให้เกิดการสร้างบรรยากาศและสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้เกิดพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์กับผู้เรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.30 ($\bar{X}_1 = 3.24$, $\bar{X}_2 = 3.31$)

ข้อ 45 โรงเรียนจัดทำแบบประเมิน และ/หรือ แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนเกี่ยวกับการเข้าเรียนตรงเวลา ความรับผิดชอบและการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอื่นๆ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.25 ($\bar{X}_1 = 3.21$, $\bar{X}_2 = 3.26$)

ข้อ 48 โรงเรียนจัดให้คณะ ผู้ปฏิบัติการสอน ทบทวน และปรับปรุงแบบประเมิน/สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนและวิเคราะห์สรุปผลให้ทันสมัย ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.15 ($\bar{X}_1 = 3.29$, $\bar{X}_2 = 3.12$)

ข้อ 47 โรงเรียนจัดให้มีการประเมินผู้เรียนว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปรัชญา วิสัยทัศน์ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.13 ($\bar{X}_1 = 3.26$, $\bar{X}_2 = 3.11$)

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}_1 = 3.25$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 7 อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกัน ($\bar{X}_1 = 3.28$, $\bar{X}_2 = 3.24$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 8

ข้อ	มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ	ผู้บริหาร (n ₁ =42)		ผู้ปฏิบัติการสอน (n ₂ =214)		รวม (n ₁ = 256)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
49	ผู้บริหารเข้าร่วม อบรม หรือสัมมนา ทางด้านวิชาการบริหารอย่างต่อเนื่อง	3.21	0.75	3.19	0.75	3.20	0.75
50	ผู้บริหารเอาใจใส่ บริหารงานและอุทิศเวลาให้กับโรงเรียน	3.60	0.50	3.43	0.66	3.45	0.64
51	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรม หรือตามหลักธรรมทางศาสนาที่นับถือ	3.83	0.38	3.49	0.66	3.55	0.63
52	ผู้บริหารเป็นวิทยากรหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ/วิชาชีพกับหน่วยงานอื่น	3.26	0.80	3.31	0.64	3.30	0.66
53	โรงเรียนจัดให้มีระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารงานโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ	3.31	0.56	3.25	0.67	3.26	0.66
54	โรงเรียนได้นำแนวปฏิรูปการศึกษามาพัฒนาครูให้เกิดการเรียนรู้การสอน ตรงตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา	3.07	0.75	3.32	0.65	3.28	0.67
55	ผู้บริหารเป็นผู้ให้การเปลี่ยนแปลง และวางแผนกลยุทธ์ให้บุคลากรได้ปฏิบัติ	3.50	0.60	3.31	0.64	3.34	0.64
รวม		3.40	0.42	3.33	0.55	3.34	0.53

จากตารางที่ 15 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ในมาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ ปรากฏผลดังนี้

สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}_1$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

ข้อ 51 ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรม หรือตามหลักธรรมทางศาสนาที่นับถือ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.55 ($\bar{X}_1 = 3.83, \bar{X}_2 = 3.49$)

ข้อ 50 ผู้บริหารเอาใจใส่ บริหารงานและอุทิศเวลาให้กับโรงเรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.45 ($\bar{X}_1 = 3.60, \bar{X}_2 = 3.43$)

ข้อ 55 ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และวางแผนกลยุทธ์ให้บุคลากรได้ปฏิบัติ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.34 ($\bar{X}_1 = 3.50, \bar{X}_2 = 3.31$)

ข้อ 52 ผู้บริหารเป็นวิทยากรหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ/วิชาชีพกับหน่วยงานอื่น ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.30 ($\bar{X}_1 = 3.26, \bar{X}_2 = 3.31$)

ข้อ 54 ผู้บริหารได้นำแนวปฏิรูปการศึกษามาพัฒนาครูให้เกิดการเรียนการสอน ตรงตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.28 ($\bar{X}_1 = 3.07, \bar{X}_2 = 3.32$)

ข้อ 53 โรงเรียนจัดให้มีระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารงานโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.26 ($\bar{X}_1 = 3.31, \bar{X}_2 = 3.25$)

ข้อ 49 ผู้บริหารได้เข้าร่วม อบรม หรือสัมมนา ทางด้านวิชาการบริหารอย่างต่อเนื่อง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.20 ($\bar{X}_1 = 3.21, \bar{X}_2 = 3.19$)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในข้อที่ 51, 50 และข้อ 55 ผู้บริหารเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}_1 = 3.34$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอน เห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 8 อยู่ในระดับมากเหมือนกัน ($\bar{X}_1 = 3.40, \bar{X}_2 = 3.33$)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 9

ข้อ	มาตรฐานที่ 9 ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ	ผู้บริหาร (n ₁ =42)		ผู้ปฏิบัติการสอน (n ₂ =214)		รวม (n ₁ = 256)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
56	โรงเรียนจัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร	3.48	0.83	3.36	0.87	3.38	0.86
57	โรงเรียนจัดบุคลากรให้มีบทบาทหน้าที่ครบตามโครงสร้างและภาระงานของโรงเรียนอย่างเหมาะสม	3.55	0.50	3.46	0.70	3.48	0.67
58	โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้บุคลากรใช้เป็นแนวปฏิบัติ	3.33	0.69	3.14	0.91	3.17	0.88
59	โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานประจำปี	3.38	0.80	3.28	0.72	3.30	0.73
60	โรงเรียนมีการ กำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผน	3.38	0.66	3.27	0.69	3.29	0.69
61	โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ	3.21	0.65	3.05	0.82	3.08	0.80
62	โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการไว้เพียงพอกับความต้องการตามสภาพของโรงเรียน	3.60	0.50	3.15	0.76	3.23	0.74
63	โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อเหตุการณ์และทันสมัย	3.40	0.54	3.07	0.84	3.12	0.81
64	โรงเรียนได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาได้เติบโตเจริญยิ่งขึ้น	3.36	0.66	3.14	0.82	3.18	0.80
65	โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีตามแผนพัฒนาคุณภาพ	3.36	0.66	3.18	0.72	3.21	0.71
	รวม	3.40	0.48	3.21	0.63	3.24	0.61

จากตารางที่ 16 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 9 ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ปรากฏผลดังนี้

สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 9 ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

ข้อ 57 โรงเรียนจัดบุคลากรให้มีบทบาทหน้าที่ที่ครบตามโครงสร้างและภาระงานของโรงเรียนอย่างเหมาะสม ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.48 ($\bar{X}_1 = 3.55, \bar{X}_2 = 3.46$)

ข้อ 56 โรงเรียนได้จัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.38 ($\bar{X}_1 = 3.48, \bar{X}_2 = 3.36$)

ข้อ 59 โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานประจำปี ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.30 ($\bar{X}_1 = 3.38, \bar{X}_2 = 3.28$)

ข้อ 60 โรงเรียนมีการ กำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.29 ($\bar{X}_1 = 3.38, \bar{X}_2 = 3.27$)

ข้อ 62 โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการไว้เพียงพอกับความต้องการตามสภาพของโรงเรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.23 ($\bar{X}_1 = 3.60, \bar{X}_2 = 3.15$)

ข้อ 65 โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีตามแผนพัฒนาคุณภาพ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.21 ($\bar{X}_1 = 3.36, \bar{X}_2 = 3.18$)

ข้อ 64 โรงเรียนได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาได้เติบโตเจริญยิ่งขึ้น ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.18 ($\bar{X}_1 = 3.36, \bar{X}_2 = 3.14$)

ข้อ 58 โรงเรียนจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้บุคลากรใช้เป็นแนวปฏิบัติได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.17 ($\bar{X}_1 = 3.33, \bar{X}_2 = 3.14$)

ข้อ 63 โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อเหตุการณ์และทันสมัยได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.12 ($\bar{X}_1 = 3.40, \bar{X}_2 = 3.07$)

ข้อ 61 โรงเรียนมีการสำรวจความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.08 ($\bar{X}_1 = 3.21, \bar{X}_2 = 3.05$)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในข้อที่ 57 และข้อ 62 ผู้บริหารเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ในมาตรฐานที่ 9 ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}_1 = 3.24$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอน เห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 9 อยู่ในระดับ มากเหมือนกัน ($\bar{X}_1 = 3.40$, $\bar{X}_2 = 3.21$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 10

ข้อ	มาตรฐานที่ 10 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน	ผู้บริหาร (n ₁ =42)		ผู้ปฏิบัติการสอน (n ₂ =214)		รวม (n ₁ = 256)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
66	โรงเรียนกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบด้าน อาคาร สถานที่ ห้องเรียน ห้องประกอบการ สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อม	3.60	0.63	3.49	0.62	3.51	0.62
67	โรงเรียนมีการตรวจสอบดูแล บำรุงรักษา อาคาร สถานที่ ปรับปรุง ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้ได้	3.67	0.48	3.48	0.63	3.51	0.61
68	โรงเรียนมีการตรวจสอบความปลอดภัยในการใช้ อาคารเครื่องมือและอุปกรณ์ไว้เสมอ	3.60	0.54	3.39	0.69	3.42	0.67
69	โรงเรียน บันทึกรายการครุภัณฑ์ อุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวกไว้เป็นข้อมูลหลักฐาน	3.55	0.59	3.34	0.80	3.37	0.78
70	โรงเรียนมีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ด้านห้องเรียน อาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมเพื่อการปรับปรุง	3.48	0.83	3.33	0.87	3.36	0.86
71	โรงเรียนมีการจัด อาคาร ห้องเรียน ตลอดจน ห้องฝึกปฏิบัติ เพียงพอ ไม่หนาแน่น เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละห้อง	3.67	0.47	3.43	0.72	3.47	0.69
	รวม	3.59	0.45	3.41	0.58	3.44	0.57

จากตารางที่ 17 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 10 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน ปรากฏผลดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน กรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 10 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติ และสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}_1$) เรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อยดังนี้

ข้อ 66 โรงเรียนกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบด้าน อาคาร สถานที่ ห้องเรียน ห้องประกอบการ สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อม ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.51 ($\bar{X}_1 = 3.60, \bar{X}_2 = 3.49$)

ข้อ 67 โรงเรียนมีการตรวจสอบ ดูแล บำรุงรักษาอาคาร สถานที่ ปรับปรุง ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้ได้ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.51 ($\bar{X}_1 = 3.67, \bar{X}_2 = 3.48$)

ข้อ 71 โรงเรียนมีการจัด อาคาร ห้องเรียน ตลอดจนห้องฝึกปฏิบัติ เพียงพอ ไม่หนาแน่น เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละห้อง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.47 ($\bar{X}_1 = 3.67, \bar{X}_2 = 3.43$)

ข้อ 68 โรงเรียนมีการตรวจสอบความปลอดภัยในการใช้ อาคารเครื่องมือและอุปกรณ์ไว้เสมอ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.42 ($\bar{X}_1 = 3.60, \bar{X}_2 = 3.39$)

ข้อ 69 โรงเรียนบันทึกรายการครุภัณฑ์ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกไว้เป็นข้อมูลหลักฐาน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.37 ($\bar{X}_1 = 3.55, \bar{X}_2 = 3.34$)

ข้อ 70 โรงเรียนมีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ด้านห้องเรียน อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมเพื่อการปรับปรุง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.36 ($\bar{X}_1 = 3.48, \bar{X}_2 = 3.33$)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนแตกต่างกันอยู่หลายข้อ คือข้อที่ 66, 67, 68, 69 และ 71 ที่ผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าอยู่ในระดับมาก

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 10 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}_1 = 3.44$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอน เห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 10 แตกต่างกันถึง 5 ใน 6 ข้อ โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าอยู่ในระดับมาก มีเพียงข้อเดียวคือข้อที่ 70 ที่ว่าโรงเรียนมีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ด้านห้องเรียน อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเพื่อการปรับปรุงที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 11

ข้อ	มาตรฐานที่ 11 บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ	ผู้บริหาร (n ₁ =42)		ผู้ปฏิบัติการสอน (n ₂ =214)		รวม (n ₁ = 256)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
72	โรงเรียนจัดหาน้ำดื่มและภาชนะที่สะอาดไว้บริการกับนักเรียนอย่างเพียงพอ	3.76	0.43	3.61	0.62	3.63	0.59
73	โรงเรียนมีการดูแลและตรวจสอบเครื่องสาธารณูปโภคให้ถูกสุขลักษณะ	3.71	0.51	3.54	0.66	3.57	0.64
74	โรงเรียนจัดทำแนวปฏิบัติการดูแลรักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน	3.62	0.58	3.49	0.63	3.51	0.63
75	โรงเรียนติดตั้งเครื่องดับเพลิงชนิดมือถือและมีสภาพพร้อมใช้งานได้อย่างน้อยชั้นละ 1 เครื่อง	3.69	0.90	3.60	0.63	3.61	0.68
76	โรงเรียนมีทางหนีไฟ/บันไดหนีไฟ และมีป้ายบอกทางหนีไฟไว้ชัดเจน	3.64	0.79	3.52	0.84	3.54	0.84
77	โรงเรียนมีไฟส่องสว่างสำรอง สามารถมองเห็นช่องทางเดินได้ขณะเพลิงไหม้หรือไฟดับ	3.43	1.04	3.34	0.92	3.36	0.94
78	โรงเรียนมีสัญญาณเตือนเพื่อให้หนีไฟที่สามารถส่งเสียงสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคารได้ยินหรือทราบทั่วถึง	3.31	1.24	3.44	0.98	3.42	1.03
79	โรงเรียนมีลูกกรงเหล็กดัด สามารถเปิดออกสู่ภายนอกได้ตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอน	2.57	1.63	2.79	1.28	2.75	1.34
80	โรงเรียนให้ความรู้/อบรมบุคลากรเกี่ยวกับความปลอดภัยเพื่อป้องกันอัคคีภัย/อุบัติเหตุอุบัติภัยในโรงเรียน/ชุมชน	3.19	1.07	3.15	0.96	3.16	0.98
	รวม	3.44	0.59	3.39	0.61	3.40	0.61

จากตารางที่ 18 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 11 บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ ปรากฏผลดังนี้

สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน กรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 11 บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}_1$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

ข้อ 72 โรงเรียนจัดหาน้ำดื่มและภาชนะที่สะอาดไว้บริการกับนักเรียนอย่างเพียงพอ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.63 ($\bar{X}_1 = 3.76, \bar{X}_2 = 3.61$)

ข้อ 75 โรงเรียนติดตั้งเครื่องดับเพลิงชนิดมือถือและมีสภาพพร้อมใช้งานได้อย่างน้อยชั้นละ 1 เครื่อง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.61 ($\bar{X}_1 = 3.69, \bar{X}_2 = 3.60$)

ข้อ 73 โรงเรียนมีการดูแลและตรวจสอบเครื่องสาธารณูปโภคให้ถูกสุขลักษณะ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.57 ($\bar{X}_1 = 3.71, \bar{X}_2 = 3.54$)

ข้อ 76 โรงเรียนมีทางหนีไฟ/บันไดหนีไฟ และมีป้ายบอกทางหนีไฟไว้ชัดเจน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.54 ($\bar{X}_1 = 3.64, \bar{X}_2 = 3.52$)

ข้อ 74 โรงเรียนจัดทำแนวปฏิบัติการดูแลรักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.51 ($\bar{X}_1 = 3.62, \bar{X}_2 = 3.49$)

ข้อ 78 โรงเรียนมีสัญญาณเตือนเพื่อให้หนีไฟที่สามารถส่งเสียงสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคารได้ยินหรือทราบทั่วถึง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.42 ($\bar{X}_1 = 3.31, \bar{X}_2 = 3.44$)

ข้อ 77 โรงเรียนมีไฟส่องสว่างสำรอง สามารถมองเห็นช่องทางเดินได้ขณะเพลิงไหม้หรือไฟดับ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.36 ($\bar{X}_1 = 3.43, \bar{X}_2 = 3.34$)

ข้อ 80 โรงเรียนให้ความรู้/อบรมบุคลากรเกี่ยวกับความปลอดภัยเพื่อป้องกันอัคคีภัย/อุบัติเหตุ อุบัติภัยในโรงเรียน/ชุมชน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.16 ($\bar{X}_1 = 3.19, \bar{X}_2 = 3.15$)

ข้อ 79 โรงเรียนมีลูกกรงเหล็กตัด สามารถเปิดออกสู่ภายนอกได้ตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 2.75 ($\bar{X}_1 = 2.57, \bar{X}_2 = 2.79$)

มีข้อที่น่าสังเกตเพียงข้อเดียวคือข้อที่ 74 ผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดแต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 11 บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}_1 = 3.40$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่า มีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 11 อยู่ในระดับมากเหมือนกัน ($\bar{X}_1 = 3.44, \bar{X}_2 = 3.39$)

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 12

ข้อ	มาตรฐานที่ 12 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	ผู้บริหาร (n ₁ =42)		ผู้ปฏิบัติการสอน (n ₂ =214)		รวม (n ₁ = 256)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
81	โรงเรียนสนับสนุนให้สมาคม/ศิษย์เก่า/แหล่งวิทยาการ/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน	2.67	1.26	2.91	1.00	2.87	1.05
82	โรงเรียนมีการจัดให้คณะครูและนักเรียนไปร่วมงานหรือปฏิบัติงานในการพัฒนาชุมชน	2.81	1.22	2.93	0.94	2.91	0.99
83	โรงเรียนให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในงาน/กิจกรรมต่างๆ ของชุมชน/สังคม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.24	0.73	3.11	0.83	3.13	0.81
84	โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้หรือให้บริการด้านอื่นๆ แก่ประชาชน/ชุมชน/หน่วยงานอื่นตามโอกาสที่เหมาะสม	3.14	0.95	2.90	0.97	2.94	0.97
85	โรงเรียนมีการส่งคณะครู ไปบริการความรู้แก่ชุมชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย	2.90	1.28	2.72	1.19	2.75	1.20
รวม		2.95	0.89	2.92	0.88	2.92	0.88

จากตารางที่ 19 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 12 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปรากฏผลดังนี้

สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 12 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}_1$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

ข้อ 81 โรงเรียนสนับสนุนให้สมาคม/ศิษย์เก่า/แหล่งวิทยาการ/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 2.87 ($\bar{X}_1 = 2.67$, $\bar{X}_2 = 2.91$)

ข้อ 82 โรงเรียนมีการจัดให้คณะครูและนักเรียนไปร่วมงานหรือปฏิบัติงานในการพัฒนาชุมชน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 2.91 ($\bar{X}_1 = 2.81$, $\bar{X}_2 = 2.93$)

ข้อ 83 โรงเรียนให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในงาน/กิจกรรมต่างๆ ของชุมชน/สังคม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 3.13 ($\bar{X}_1 = 3.24$, $\bar{X}_2 = 3.11$)

ข้อ 84 โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้หรือให้บริการด้านอื่นๆ แก่ประชาชน/ชุมชน/หน่วยงานอื่น ตามโอกาสที่เหมาะสม ได้ค่าเฉลี่ยรวม 2.94 ($\bar{X}_1 = 3.14$, $\bar{X}_2 = 2.90$)

ข้อ 85 โรงเรียนมีการส่งคณะครู ไปบริการความรู้แก่ชุมชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ได้ค่าเฉลี่ยรวม 2.75 ($\bar{X}_1 = 2.90$, $\bar{X}_2 = 2.72$)

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 12 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}_1 = 2.92$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 12 อยู่ในระดับมากเหมือนกัน ($\bar{X}_1 = 2.95$, $\bar{X}_2 = 2.92$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานตาม
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาด้านบุคคล ของการบริหารงานตาม
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

ข้อ	ปัญหา ด้านบุคคล	ผู้บริหาร (n ₁ =42)		ผู้ปฏิบัติการสอน (n ₂ =214)		รวม (n ₁ = 256)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
1	ผู้ปฏิบัติการสอน มีความรู้ ความสามารถ ไม่สอดคล้องกับวิชาที่ตนเองสอน	0.62	0.94	0.86	0.97	0.82	0.97
2	ผู้ปฏิบัติการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอกับ จำนวนผู้เรียน	0.55	0.94	0.80	0.97	0.76	0.97
3	บุคลากรมีไม่เพียงพอในการให้บริการ ดูแล ความเรียบร้อยของอาคาร สถานที่และอุปกรณ์	0.55	0.71	0.81	0.95	0.77	0.92
4	ขาดการจัดทำข้อมูลหรือสถิติผู้สำเร็จ การศึกษาไว้เป็นข้อมูลในการพัฒนา	0.71	0.77	0.80	0.96	0.79	0.93
5	ผู้เรียนขาดความสนใจ กระตือรือร้นต่อการ เรียน	0.88	0.74	1.01	0.95	0.99	0.92
6	ผู้เรียนขาดสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อน และครู/ ผู้สอน	0.79	0.78	0.82	0.88	0.81	0.87
7	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไป ตามที่คาดหวัง	0.95	0.70	0.96	0.93	0.96	0.90
8	ผู้บริหารไม่มีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการ คัดเลือกบุคลากรเพื่อเข้าทำงาน	0.48	0.74	0.82	1.05	0.76	1.01
9	ขาดการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแสวงหา ความรู้ใหม่ๆ จากผู้บริหาร	0.60	0.70	0.90	1.10	0.85	1.05
10	บุคลากรขาดความสนใจในการแสวงหาความรู้ ใหม่ๆ	1.02	0.95	0.93	0.99	0.95	0.98
11	บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง	0.67	0.79	0.83	0.99	0.80	0.96
12	ผู้บริหารไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเองให้เป็น มืออาชีพ	0.60	0.86	0.72	0.98	0.70	0.96

จากตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหา ด้านบุคคล	ผู้บริหาร ($n_1=42$)		ผู้ปฏิบัติการสอน ($n_2=214$)		รวม ($n_1 = 256$)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
13	โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในองค์กร ในการประชุมระดมความคิดเพื่อพัฒนาความรู้	0.60	0.73	0.76	0.96	0.73	0.93
14	ผู้ปฏิบัติการสอนขาดอุดมการณ์ในการทำงาน	0.62	0.73	0.74	0.87	0.72	0.86
	รวม	0.69	0.54	0.84	0.81	0.82	0.77

จากตารางที่ 21 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ด้านบุคคล ปรากฏผลดังนี้

ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ด้านบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าเป็นปัญหาอยู่ในระดับ น้อยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

ข้อ 5 ผู้เรียนขาดความสนใจ กระตือรือร้นต่อการเรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.99 ($\bar{X}_1 = 0.88$, $\bar{X}_2 = 1.01$)

ข้อ 7 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.96 ($\bar{X}_1 = 0.95$, $\bar{X}_2 = 0.96$)

ข้อ 10 บุคลากรขาดความสนใจในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.95 ($\bar{X}_1 = 1.02$, $\bar{X}_2 = 0.93$)

ข้อ 9 ขาดการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ จากผู้บริหาร ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.85 ($\bar{X}_1 = 0.60$, $\bar{X}_2 = 0.90$)

ข้อ 1 ผู้ปฏิบัติการสอน มีความรู้ ความสามารถไม่สอดคล้องกับวิชาที่ตนเองสอน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.82 ($\bar{X}_1 = 0.62$, $\bar{X}_2 = 0.86$)

ข้อ 6 ผู้เรียนขาดสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อน และครู/ผู้สอน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.81 ($\bar{X}_1 = 0.79$, $\bar{X}_2 = 0.82$)

ข้อ 11 บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.80 ($\bar{X}_1 = 0.67$, $\bar{X}_2 = 0.83$)

ข้อ 4 ขาดการจัดทำข้อมูลหรือสถิติผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นข้อมูลในการพัฒนา
ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.79 ($\bar{X}_1 = 0.71, \bar{X}_2 = 0.80$)

ข้อ 3 บุคลากรมีไม่เพียงพอในการให้บริการ ดูแลความเรียบร้อยของอาคาร สถานที่และ
อุปกรณ์ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.77 ($\bar{X}_1 = 0.55, \bar{X}_2 = 0.81$)

ข้อ 2 ผู้ปฏิบัติการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.76
($\bar{X}_1 = 0.55, \bar{X}_2 = 0.80$)

ข้อ 8 ผู้บริหารไม่มีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อเข้าทำงาน
ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.76 ($\bar{X}_1 = 0.48, \bar{X}_2 = 0.82$)

ข้อ 13 โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในองค์กร ในการประชุมระดม
ความคิดเพื่อพัฒนาความรู้ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.73 ($\bar{X}_1 = 0.60, \bar{X}_2 = 0.76$)

ข้อ 14 ผู้ปฏิบัติการสอนขาดอุดมการณ์ในการทำงาน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.72 ($\bar{X}_1 = 0.62,$
 $\bar{X}_2 = 0.74$)

ข้อ 12 ผู้บริหารไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเองให้เป็นมืออาชีพ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.70
($\bar{X}_1 = 0.60, \bar{X}_2 = 0.72$)

มีข้อที่น่าสังเกตเพียงข้อเดียวคือข้อที่ 8 ผู้บริหารเห็นว่าไม่เป็นปัญหาเลยแต่ผู้ปฏิบัติการ
สอนเห็นว่าเป็นปัญหาน้อยมาก

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับปัญหาการ
บริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร
ด้านบุคคล ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ น้อยมาก ($\bar{X}_1 = 0.82$) และเมื่อพิจารณา
จำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาการบริหารงานด้าน
บุคคล อยู่ในระดับ เป็นปัญหาน้อยมากเหมือนกัน ($\bar{X}_1 = 0.69, \bar{X}_2 = 0.84$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาด้านงบประมาณของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

ข้อ	ปัญหาด้าน งบประมาณ	ผู้บริหาร ($n_1=42$)		ผู้ปฏิบัติการสอน ($n_2=214$)		รวม ($n_1 = 256$)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
15	งบประมาณในการพัฒนา ฝึกอบรม สัมมนา เพื่อให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ มีไม่เพียงพอ	1.21	1.20	1.20	1.17	1.20	1.17
16	งบประมาณสำหรับการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ	1.05	1.10	1.19	1.12	1.17	1.12
17	การจัดทำระบบบัญชีรับจ่ายไม่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน	0.60	.798	0.79	0.98	0.76	0.95
18	ขาดการกำหนดนโยบายและแผนการใช้จ่าย งบประมาณ ที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร	0.76	1.01	0.87	1.05	0.85	1.05
19	การจ่ายค่าตอบแทนไม่ได้ยึดหลักความรู้ ความสามารถของบุคคลกับผลของการปฏิบัติงาน	0.43	0.70	1.04	1.17	0.94	1.13
20	ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมด้านงบประมาณ จากภาครัฐ	2.64	1.58	1.91	1.53	2.03	1.56
21	ขาดการจัดทำงบประมาณให้เป็นหมวดหมู่ ชี้ให้เห็นการพัฒนาได้ง่าย	1.12	1.19	1.25	1.23	1.23	1.23
	รวม	1.12	0.69	1.19	0.98	1.17	0.94

จากตารางที่ 21 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ด้านงบประมาณ ปรากฏผลดังนี้

ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ด้านงบประมาณ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าเป็นปัญหาอยู่ในระดับ น้อยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}_1$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

ข้อ 20 ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมด้านงบประมาณจากภาครัฐ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 2.03 ($\bar{X}_1 = 2.64, \bar{X}_2 = 1.91$)

ข้อ 21 ขาดการจัดทำงบประมาณให้เป็นหมวดหมู่ชี้ให้เห็นการพัฒนาได้ง่าย ได้ค่าเฉลี่ยรวม 1.23 ($\bar{X}_1 = 1.12, \bar{X}_2 = 1.25$)

ข้อ 15 งบประมาณในการพัฒนา ฝึกอบรม สัมมนาเพื่อให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ใหม่ ๆ มีไม่เพียงพอ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 1.20 ($\bar{X}_1 = 1.21, \bar{X}_2 = 1.21$)

ข้อ 16 งบประมาณสำหรับการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 1.17 ($\bar{X}_1 = 1.05, \bar{X}_2 = 1.19$)

ข้อ 19 การจ่ายค่าตอบแทนไม่ได้ยึดหลักความรู้ ความสามารถของบุคคลกับผลของการทำงาน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.94 ($\bar{X}_1 = 0.43, \bar{X}_2 = 1.04$)

ข้อ 18 ขาดการกำหนดนโยบายและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.85 ($\bar{X}_1 = 0.76, \bar{X}_2 = 0.87$)

ข้อ 17 การจัดทำระบบบัญชีรับจ่ายไม่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.76 ($\bar{X}_1 = 0.60, \bar{X}_2 = 0.79$)

เป็นที่น่าสังเกต ในข้อ 20 ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ากลุ่มผู้บริหารเห็นว่า มีปัญหา อยู่ในระดับ เป็นปัญหามากแต่กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับ น้อย และเป็นที่น่าสังเกต ในข้อ 19 ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ากลุ่มผู้บริหารเห็นว่า มีปัญหาด้านงบประมาณ อยู่ในระดับไม่เป็นปัญหาเลยแต่กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาด้านงบประมาณ อยู่ในระดับ น้อยมาก

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ในด้านงบประมาณ ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ น้อยมาก ($\bar{X}_1 = 1.17$) และเมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาการบริหารงาน ในด้านงบประมาณ อยู่ในระดับว่าเป็นปัญหาน้อยมากเหมือนกัน ($\bar{X}_1 = 1.12, \bar{X}_2 = 1.19$)

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

ข้อ	ปัญหาด้าน วัสดุ อุปกรณ์	ผู้บริหาร (n ₁ =42)		ผู้ปฏิบัติการสอน (n ₂ =214)		รวม (n ₁ = 256)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
22	สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	0.60	0.83	0.89	1.06	0.84	1.03
23	อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบการสอนไม่เพียงพอต่อการใช้งาน	0.31	0.68	0.69	1.02	0.63	0.98
24	สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้	0.29	0.60	0.69	0.92	0.63	0.89
25	วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอน ไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย	0.48	0.77	0.91	1.06	0.84	1.03
26	วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนไม่ได้รับการบำรุงรักษาปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี	0.38	0.66	0.90	1.06	0.82	1.02
	รวม	0.41	0.58	0.82	0.93	0.75	0.89

จากตารางที่ 22 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร **ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์** ปรากฏผลดังนี้

ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร **ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์** ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าเป็นปัญหาอยู่ในระดับ น้อยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ข้อ 22 สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.84 ($\bar{X}_1 = 0.60, \bar{X}_2 = 0.89$)

ข้อ 25 วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอน ไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.84 ($\bar{X}_1 = 0.48, \bar{X}_2 = 0.91$)

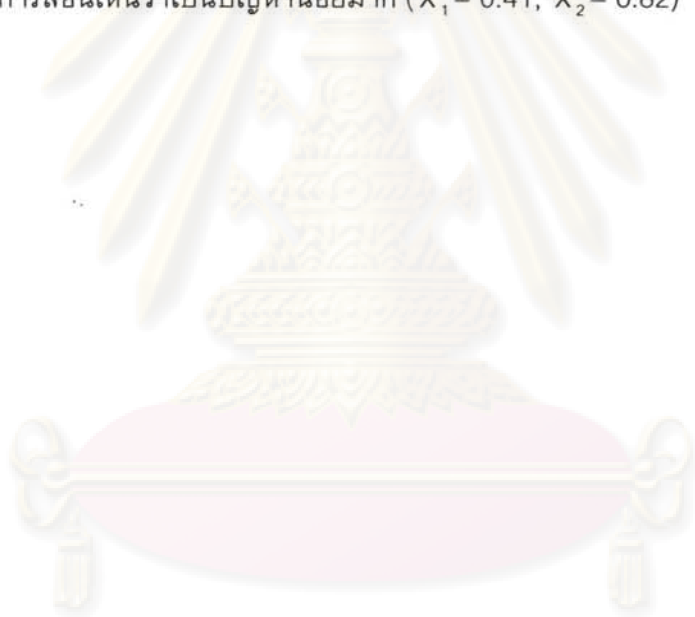
ข้อ 26 วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนไม่ได้รับการบำรุงรักษาปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.82 ($\bar{X}_1 = 0.38, \bar{X}_2 = 0.90$)

ข้อ 23 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบการสอน ไม่เพียงพอต่อการใช้งานได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.63 ($\bar{X}_1 = 0.31$, $\bar{X}_2 = 0.69$)

ข้อ 24 สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.63 ($\bar{X}_1 = 0.29$, $\bar{X}_2 = 0.69$)

เป็นที่น่าสังเกตว่าในข้อที่ 25, 26, 23 และ 24 ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับไม่เป็นปัญหาเลยแต่กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยมาก

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร **ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์** ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ น้อยมาก ($\bar{X}_1 = 0.75$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาการบริหารงานใน **ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์**ไม่เหมือนกัน กลุ่มผู้บริหารเห็นว่าไม่เป็นปัญหาเลย ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าเป็นปัญหาน้อยมาก ($\bar{X}_1 = 0.41$, $\bar{X}_2 = 0.82$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาด้านการบริหารของการบริหารงานตาม
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

ข้อ	ปัญหา ด้านการบริหาร	ผู้บริหาร (n ₁ =42)		ผู้ปฏิบัติการสอน (n ₂ =214)		รวม (n ₁ = 256)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
27	โรงเรียนไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการกำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมาย ของการจัด การศึกษา	0.17	0.44	0.68	0.93	0.60	0.89
28	ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดความเข้าใจในการ ปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ทันต่อ วิทยาการ เทคโนโลยีและสอดคล้องกับ ความต้องการของสังคม/ท้องถิ่น และผู้เรียน	0.43	0.67	0.71	0.90	0.66	0.87
29	โรงเรียนไม่มีกิจกรรมการส่งเสริมด้าน คุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้เรียน	0.48	0.86	0.73	0.99	0.69	0.98
30	ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดการวางแผนการสอน ให้ สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดไว้	0.55	0.67	0.82	0.96	0.77	0.93
31	วิธีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนขาดความ หลากหลายและต่อเนื่อง	0.64	0.82	0.83	0.93	0.80	0.92
32	ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดการนำผลการประเมินไป ใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน	0.57	0.83	0.82	0.95	0.78	0.94
33	โรงเรียนไม่มีการบันทึกสรุปผลและเขียน รายงานผลการจัดกิจกรรม เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นในโรงเรียน	0.55	0.80	0.70	0.97	0.68	0.94
34	โรงเรียนไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการกำหนด สิ่งที่บุคลากรต้องเรียนรู้และเสริมความรู้ของ ตนเอง	0.69	0.90	0.92	1.03	0.88	1.01
35	ผู้บริหารไม่มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ ปฏิบัติการสอน แสวงหาความรู้ใหม่ๆ	0.50	0.86	0.79	1.03	0.74	1.01
36	โรงเรียนไม่มีการจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศ ในด้านต่างๆ ไว้ให้พร้อมสำหรับการบริหาร	0.60	0.77	0.87	1.08	0.82	1.04

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหา ด้านการบริหาร	ผู้บริหาร (n ₁ =42)		ผู้ปฏิบัติการสอน (n ₂ =214)		รวม (n ₁ = 256)	
		$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	$\bar{X}_1$	S.D. ₁
37	การบริหารอาคารสถานที่ อุปกรณ์และเครื่อง อำนวยความสะดวกขาดการดูแลให้ใช้การได้ อย่างดียิ่งอยู่เสมอ	0.40	0.67	0.74	0.98	0.68	0.94
38	ระบบการสื่อสารและการประสานงานภายใน โรงเรียนระหว่าง ฝ่ายบริหาร และครูกับ นักเรียนขาดความคล่องตัว และเกิด ข้อผิดพลาดอยู่เสมอ	0.67	0.72	0.94	0.97	0.89	0.94
39	ผู้บริหารมักประสบปัญหาในการตัดสินใจหรือ ในการแก้ไขสถานการณ์เร่งด่วนที่เกิดขึ้น	0.48	0.71	0.80	1.00	0.75	0.96
	รวม	0.52	0.55	0.80	0.85	0.75	0.81

จากตารางที่ 23 แสดงความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร **ปัญหาด้านการบริหาร** ปรากฏผลดังนี้

ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร **ปัญหาด้านการบริหาร** ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม เห็นว่าเป็นปัญหาอยู่ในระดับ น้อยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}_1$) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

ข้อ 38 ระบบการสื่อสารและการประสานงานภายในโรงเรียนระหว่าง ฝ่ายบริหาร และครูกับนักเรียนขาดความคล่องตัว และเกิดข้อผิดพลาดอยู่เสมอ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.89 ($\bar{X}_1 = 0.67$, $\bar{X}_2 = 0.94$)

ข้อ 34 โรงเรียนไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการกำหนดสิ่งที่บุคลากรต้องเรียนรู้และเสริมความรู้ของตนเอง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.88 ($\bar{X}_1 = 0.69$, $\bar{X}_2 = 0.92$)

ข้อ 36 โรงเรียนไม่มีการจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศในด้านต่างๆ ไว้ให้พร้อมสำหรับการบริหาร ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.82 ($\bar{X}_1 = 0.60$, $\bar{X}_2 = 0.87$)

ข้อ 31 วิธีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนขาดความหลากหลายและต่อเนื่อง ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.80 ($\bar{X}_1 = 0.64$, $\bar{X}_2 = 0.83$)

ข้อ 32 ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.78 ($\bar{X}_1 = 0.57$, $\bar{X}_2 = 0.82$)

ข้อ 30 ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดการวางแผนการสอน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดไว้ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.77 ($\bar{X}_1 = 0.55$, $\bar{X}_2 = 0.82$)

ข้อ 39 ผู้บริหารมักประสบปัญหาในการตัดสินใจหรือในการแก้ไขสถานการณ์เร่งด่วนที่เกิดขึ้น ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.75 ($\bar{X}_1 = 0.48$, $\bar{X}_2 = 0.80$)

ข้อ 35 ผู้บริหารไม่มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติการสอน แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.74 ($\bar{X}_1 = 0.50$, $\bar{X}_2 = 0.79$)

ข้อ 29 โรงเรียนไม่มีกิจกรรมการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้เรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.69 ($\bar{X}_1 = 0.48$, $\bar{X}_2 = 0.73$)

ข้อ 33 โรงเรียนไม่มีการบันทึกสรุปผลและเขียนรายงานผลการจัดกิจกรรม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.68 ($\bar{X}_1 = 0.55$, $\bar{X}_2 = 0.70$)

ข้อ 37 การบริหารอาคารสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกขาดการดูแลให้ใช้การได้อย่างดีอยู่เสมอ ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.68 ($\bar{X}_1 = 0.40$, $\bar{X}_2 = 0.74$)

ข้อ 28 ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดความเข้าใจในการปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ทันต่อวิทยาการ เทคโนโลยีและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม/ท้องถิ่น และผู้เรียน ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.66 ($\bar{X}_1 = 0.43$, $\bar{X}_2 = 0.71$)

ข้อ 27 โรงเรียนไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ได้ค่าเฉลี่ยรวม 0.60 ($\bar{X}_1 = 0.17$, $\bar{X}_2 = 0.68$)

เป็นที่น่าสังเกตว่าในข้อที่ 27, 28, 29, 37 และ 39 ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับไม่เป็นปัญหาเลยแต่กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยมาก

สรุป เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ปัญหาด้านการบริหาร ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ น้อยมาก ($\bar{X}_1 = 0.75$) และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพปัญหาการบริหารงาน ปัญหาด้านการบริหารโดยส่วนรวมอยู่ในระดับ เป็นปัญหาน้อยมาก เหมือนกัน ($\bar{X}_1 = 0.52$, $\bar{X}_2 = 0.80$)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ในบทนี้จะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาของการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนสังกัดโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ที่เข้ารับการประกันคุณภาพภายใน ตามแผนการตรวจเยี่ยมและประเมินโรงเรียนเอกชนนอกระบบของโครงการประกันคุณภาพภายในเขตกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2552 จำนวน 50 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มประชากรผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนจากทั้ง 50 โรงเรียน โดยเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต หรือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ผู้จัดการ จำนวน 50 คน โดยให้เป็นประชากรทั้งหมด ส่วนผู้ปฏิบัติการสอน ได้แก่ ครูหรือผู้สอน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในตารางของ เครซีและมอร์แกน ใช้ค่าความเชื่อมั่น 95% มีความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน จากประชากรผู้ปฏิบัติการสอน 763 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 310 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการส่งแบบสอบถามไปถึงโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติการสอน ได้รับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 83 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ทำการวิเคราะห์ โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อแจกแจงค่าความถี่ และหาค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูล สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูล ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุในช่วง 45 ปีขึ้นไปมากที่สุด มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังนี้

สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร สร้างจากการศึกษากรอบแนวคิดตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2552) ซึ่งมี 12 มาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้นำการดำเนินงานของโรงเรียนได้ มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมท้องถิ่นและผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐานที่ 4 กระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน ตรงตามสภาพจริง มาตรฐานที่ 5 ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูง มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ มาตรฐานที่ 9 ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ มาตรฐานที่ 10 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติ และสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน มาตรฐานที่ 11 บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ และมาตรฐานที่และมาตรฐานที่ 12 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผลของการวิจัยปรากฏดังนี้

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 1 **ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้การดำเนินงานของโรงเรียนได้** ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก เหมือนกันทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ โรงเรียนกำหนดปรัชญาวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียนโดยคำนึงถึงความต้องการของ สังคม ชุมชนและท้องถิ่น โรงเรียนจัดทำปรัชญาวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โรงเรียนประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียน บุคลากรและสังคมเข้าใจปรัชญาวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนได้กำหนดปรัชญาหรือวิสัยทัศน์ของโรงเรียนโดยการศึกษาขบถโยบายที่เกี่ยวข้อง หรือ พ.ร.บ. การศึกษาของชาติ โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดปรัชญาวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียนและโรงเรียนจัดประชุมบุคลากรเพื่อร่วมกันกำหนด/ทบทวนปรัชญาวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียนให้ทันสมัย

แต่มีข้อที่น่าสังเกตเพียงข้อเดียวที่ว่า โรงเรียนกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียนโดยคำนึงถึงความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่นที่ผู้บริหารเห็นว่ามี การปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุดแต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 2 **หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมท้องถิ่นและผู้เรียน** ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก เหมือนกันทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่นและสังคม โรงเรียนจัดให้มีการวิเคราะห์และประเมินผลการใช้หลักสูตร โรงเรียนได้จัดทำเอกสารหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ไว้เป็นแนวทางการปฏิบัติ โรงเรียนจัดทำเอกสารแบบประเมินกิจกรรมที่กำหนดไว้เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร โรงเรียนสรุปผลและเขียนรายงานผลการจัดกิจกรรม ทุกกิจกรรมไว้อย่างเป็นระบบและโรงเรียนจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อวางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในข้อที่ผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดแต่ผู้ปฏิบัติการสอน เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน ท้องถิ่นและสังคม โรงเรียนจัดให้มีการวิเคราะห์และประเมินผลการใช้หลักสูตร โรงเรียน จัดทำเอกสารหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาแล้วไว้เป็นแนวทางการปฏิบัติ

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก เหมือนกันทุกข้อ เรียงลำดับจาก มากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนจัดให้มีวิธีการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพ ลักษณะของวิชา และผู้เรียนโรงเรียนจัดหาสื่อ/ผลิตสื่อ/เอกสารการเรียนรู้/อุปกรณ์ที่ให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้จริงตาม แผนการเรียนรู้ โรงเรียนมีการทดลองใช้กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ก่อนดำเนินการสอน โรงเรียนมีการทำ แผนการเรียนรู้โดยระบุวัตถุประสงค์ วิธีสอน กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์และการวัดผลประเมินผลไว้ ชัดเจน โรงเรียนจัดประสบการณ์การเรียนรู้/การฝึกงาน เสริมสร้าง ความรู้ ทักษะ เจตคติและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนจัด สื่อ อุปกรณ์ เอกสาร ตามแผนการเรียนรู้และมีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียนและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ โรงเรียนจัดให้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนและ จัดทำข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน และโรงเรียนกำหนดให้มีการสอนซ่อม/เสริมตามความจำเป็นของ ผู้เรียนแต่ละคน

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในข้อที่ผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดแต่ผู้ปฏิบัติการสอน เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีวิธีการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับ สภาพ ลักษณะของวิชาและผู้เรียนและโรงเรียนจัดหาสื่อ/ผลิตสื่อ/เอกสารการเรียนรู้/อุปกรณ์ที่ใ้ ผู้เรียน เรียนรู้ได้จริงตามแผนการเรียนรู้

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 4 กระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตามสภาพจริง ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก เหมือนกันทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนจัดทำเอกสารสรุปผลการเรียนในภาพรวมไว้เป็นหลักฐาน โรงเรียนจัดทำข้อมูลหลักฐาน เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลให้เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง โรงเรียนดำเนินการวัดผลและประเมินผล ก่อนเรียน/ระหว่างเรียนและหลังเรียนตามความเหมาะสม โรงเรียนมีการแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียน รับทราบและแนะนำให้ปรับปรุงตนในส่วนที่บกพร่อง โรงเรียนประชุมผู้ปฏิบัติการสอน เพื่อวิเคราะห์ สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการปรับปรุง/พัฒนาผู้เรียน การจัดการ เรียนรู้ของผู้ปฏิบัติการสอนและการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนมีการประชุมผู้ปฏิบัติการสอน ให้จัดทำ

แนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล โรงเรียนทำความตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลและโรงเรียนจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายไว้ใช้

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 5 ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกันทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสอนตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จมา โรงเรียนกำหนดให้ผู้ปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริง โรงเรียนมีการจัดทำสถิติระดับการศึกษาของครู และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนไว้เป็นหลักฐาน โรงเรียนกำหนดให้ผู้ปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการคัดเลือกผู้ปฏิบัติการสอนและบุคลากรเข้าปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้ปฏิบัติการสอนและได้มีการตักเตือนลงโทษตามความเหมาะสม โรงเรียนสนับสนุนให้จัดกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู โรงเรียนของท่านมีหลักเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรม ผู้ปฏิบัติการสอนและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาและให้รางวัลชื่นใจและโรงเรียนมีการสนับสนุนให้ทุนด้านการศึกษา อบรม ของผู้ปฏิบัติการสอนและบุคลากร

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในข้อที่ผู้บริหารเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดแต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสอนตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จมา และโรงเรียนกำหนดให้ผู้ปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริง

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูงในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก เหมือนกันทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการจัดทำสถิติเปรียบเทียบผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นประจำทุกปีการศึกษาตามหลักสูตร โรงเรียนจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบความสำเร็จของผู้เรียนไว้เป็นประจำเพื่อหาทางปรับปรุงให้ดีขึ้น โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นต่อปีการศึกษาทุกหลักสูตร โรงเรียนจัดให้มีการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่ออกไปปฏิบัติงานหรือศึกษาต่อและโรงเรียนมีการติดตามศิษย์เก่าที่ไปปฏิบัติงานประสบความสำเร็จแล้วนำมาให้รางวัลเพื่อเป็นตัวอย่างกับรุ่นต่อไป

มีข้อที่น่าสังเกตเพียงข้อเดียว ที่ผู้บริหารเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย แต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียนมีการติดตามศิษย์เก่าที่ไปปฏิบัติงานประสบความสำเร็จแล้วนำมาให้รางวัลเพื่อเป็นตัวอย่างกับรุ่นต่อไป

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก เหมือนกันทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนบันทึกเวลาเรียนของผู้เรียน และพฤติกรรมของผู้เรียนไว้เป็นประจำและต่อเนื่อง โรงเรียนมีการส่งเสริมให้เกิดการสร้างบรรยากาศและสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้เกิดพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์กับผู้เรียน โรงเรียนจัดทำแบบประเมิน และ/หรือ แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน เกี่ยวกับการเข้าเรียนตรงเวลา ความรับผิดชอบและการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอื่นๆ โรงเรียนจัดให้คณะผู้ปฏิบัติการสอน ทบทวน และปรับปรุงแบบประเมินสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนและวิเคราะห์สรุปผลให้ทันสมัยและโรงเรียนจัดให้มีการประเมินผู้เรียนว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปรัชญา วิสัยทัศน์

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็น อยู่ในระดับ มาก เหมือนกันทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี ในการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรม หรือตามหลักธรรมทางศาสนาที่นับถือ ผู้บริหารเอาใจใส่ บริหารงานและอุทิศเวลาให้กับโรงเรียน ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และวางแผนกลยุทธ์ให้บุคลากรได้ปฏิบัติ ผู้บริหารเป็นวิทยากรหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ/วิชาชีพกับหน่วยงานอื่น ผู้บริหารได้นำแนวปฏิรูปการศึกษามาพัฒนาครูให้เกิดการเรียนการสอน ตรงตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารจัดให้มีระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารงาน โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและผู้บริหารได้เข้าร่วม อบรม หรือสัมมนา ทางด้านวิชาการบริหาร อย่างต่อเนื่อง

แต่มีข้อที่น่าสังเกตอยู่ 3 ข้อที่ผู้บริหารเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดแต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรม หรือตามหลักธรรมทางศาสนาที่นับถือ ผู้บริหารเอาใจใส่ บริหารงานและอุทิศเวลาให้กับโรงเรียน ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และวางแผนกลยุทธ์ให้บุคลากรได้ปฏิบัติ

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 9

ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก เหมือนกันทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ โรงเรียนจัดบุคลากรให้มีบทบาทหน้าที่ครบตามโครงสร้างและภาระงานของโรงเรียนอย่างเหมาะสม โรงเรียนจัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานประจำปี โรงเรียนมีการ กำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผน โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการไว้เพียงพอกับความ ต้องการตามสภาพของโรงเรียน โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีตามแผนพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาได้เติบโตเจริญยิ่งขึ้น โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้บุคลากรใช้เป็นแนวปฏิบัติ โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อเหตุการณ์และทันสมัยและโรงเรียนมีการสำรวจความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ

มีข้อที่น่าสังเกตว่า มี 2 ข้อ ที่ผู้บริหารเห็นว่ามี การปฏิบัติมากที่สุด แต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามี การปฏิบัติมาก คือ โรงเรียนจัดบุคลากรให้มีบทบาทหน้าที่ครบตามโครงสร้างและภาระงานของโรงเรียนอย่างเหมาะสม โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการไว้เพียงพอกับความ ต้องการตามสภาพของโรงเรียน

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 10 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทั้งสองกลุ่มเห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติไม่เหมือนกันอยู่ถึง 5 ข้อใน 6 ข้อ ที่ผู้บริหารเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดแต่ครูเห็นว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้าน อาคาร สถานที่ ห้องเรียน ห้องประกอบการ สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อม โรงเรียนมีการตรวจสอบ ดูแล บำรุงรักษาอาคาร สถานที่ปรับปรุง ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้ได้ โรงเรียนของมีการจัด อาคาร ห้องเรียน ตลอดจนห้องฝึกปฏิบัติ เพียงพอไม่หนาแน่น เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละห้อง โรงเรียนมีการตรวจสอบความปลอดภัยในการใช้ อาคารเครื่องมือและอุปกรณ์ไว้เสมอ ผู้บริหารได้บันทึกรายการครุภัณฑ์ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกไว้เป็นข้อมูลหลักฐานแต่มีข้อที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียนมีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ด้านห้องเรียน อาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมเพื่อการปรับปรุง

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 11

บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก เหมือนกัน เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ทั้งสองกลุ่มเห็นว่ามีสภาพการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด อยู่ 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ โรงเรียนจัดหาน้ำดื่มและภาชนะที่สะอาดไว้บริการกับนักเรียนอย่างเพียงพอ โรงเรียนติดตั้งเครื่องดับเพลิงชนิดมือถือและมีสภาพพร้อมใช้งานได้อย่างน้อยชั้นละ 1 เครื่อง โรงเรียนมีการดูแลและตรวจสอบเครื่องสาธารณูปโภคให้ถูกสุขลักษณะ โรงเรียนมีทางหนีไฟ/บันไดหนีไฟ และมีป้ายบอกทางหนีไฟไว้ชัดเจน โรงเรียนจัดทำแนวปฏิบัติการดูแลรักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน

ส่วนที่ทั้งสองกลุ่มเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากเหมือนกัน มี 4 ข้อคือ โรงเรียนมีสัญญาณเตือนเพื่อให้นักเรียนหนีไฟที่สามารถส่งเสียงสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคารได้ยินหรือทราบทั่วถึง โรงเรียนมีไฟส่องสว่างสำรอง สามารถมองเห็นช่องทางเดินได้ขณะเพลิงไหม้หรือไฟดับ โรงเรียนให้ความรู้/อบรมบุคลากรเกี่ยวกับความปลอดภัยเพื่อป้องกันอัคคีภัย/อุบัติเหตุ อุบัติภัยในโรงเรียน/ชุมชน และโรงเรียนมีลูกกรงเหล็กตัด สามารถเปิดออกสู่ภายนอกได้ตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอน และมีข้อที่น่าสังเกต คือ ผู้บริหารเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดแต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนจัดทำแนวปฏิบัติการดูแลรักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 12 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก เหมือนกันทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ โรงเรียนสนับสนุนให้สมาคม/ศิษย์เก่า/แหล่งวิทยากร/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนมีการจัดให้คณะครูและนักเรียนไปร่วมงานหรือปฏิบัติงานในการพัฒนาชุมชน โรงเรียนให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในงานกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน/สังคม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้หรือให้บริการด้านอื่นๆ แก่ประชาชน/ชุมชน/หน่วยงานอื่น ตามโอกาสที่เหมาะสมและโรงเรียนมีการส่งคณะครูไปบริการความรู้แก่ชุมชน โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

ในตอนที 3 ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ได้แก่ บุคคล (MAN) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการบริหาร (Management) ผลปรากฏดังนี้

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร **ปัญหาด้านบุคคล** ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อยมาก เหมือนกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้เรียนขาดความสนใจ กระตือรือร้นต่อการเรียน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง บุคลากรขาดความสนใจในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ขาดการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ จากผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการสอนมีความรู้ ความสามารถไม่สอดคล้องกับวิชาที่ตนเองสอน ผู้เรียนขาดสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อนและครู/ผู้สอน บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ขาดการจัดทำข้อมูลหรือสถิติผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นข้อมูลในการ บุคลากรมีไม่เพียงพอในการให้บริการ ดูแลความเรียบร้อยของอาคาร สถานที่และอุปกรณ์ ผู้ปฏิบัติการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ผู้บริหารไม่มีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อเข้าทำงาน โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในองค์กร ในการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อพัฒนาความรู้ ผู้ปฏิบัติการสอนขาดอุดมการณ์ในการทำงานและผู้บริหารไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเองให้เป็นมืออาชีพ

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร **ปัญหาด้านงบประมาณ** ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อยมาก เหมือนกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมด้านงบประมาณจากภาครัฐ ขาดการจัดทำงบประมาณให้เป็นหมวดหมู่ชี้ให้เห็นการพัฒนาได้ง่าย งบประมาณในการพัฒนาฝึกอบรม สัมมนาเพื่อให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ มีไม่เพียงพอ งบประมาณสำหรับการจัดหาสื่อ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ การจ่ายค่าตอบแทนไม่ได้ยึดหลักความรู้ความสามารถของบุคคลกับผลของการปฏิบัติงาน ขาดการกำหนดนโยบายและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร การจัดทำระบบบัญชีรับจ่ายไม่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน

เป็นที่น่าสังเกตที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ากลุ่มผู้บริหารเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับเป็นปัญหา มากแต่กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับ น้อย คือ ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมด้านงบประมาณจากภาครัฐ และเป็นที่น่าสังเกต ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ากลุ่มผู้บริหารเห็นว่า มีปัญหาด้านงบประมาณ อยู่ในระดับ ไม่เป็นปัญหาเลย แต่กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่า มีปัญหาด้าน

งบประมาณอยู่ในระดับ น้อยมาก คือการจ่ายค่าตอบแทนไม่ได้ยึดหลักความรู้ ความสามารถของ บุคคลกับผลของการปฏิบัติงาน

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงาน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ปัญหาด้าน **วัสดุ อุปกรณ์** ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อยมาก เหมือนกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เพียงพอกับ จำนวนผู้เรียน วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอนไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการ สอนไม่ได้รับการบำรุงรักษาปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบการสอน ไม่เพียงพอต่อการใช้งานและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้

เป็นที่น่าสังเกตอยู่ 4 ข้อ ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับไม่ปัญหาเลยแต่ กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยมาก คือ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน ไม่ได้รับ การพัฒนาให้ทันสมัย วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนไม่ได้รับการบำรุงรักษาปรับปรุงให้อยู่ใน สภาพที่ใช้การได้ดี อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบการสอน ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้

จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงาน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ปัญหาด้าน **การบริหาร** ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อยมาก เหมือนกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ระบบการสื่อสารและการประสานงานภายใน โรงเรียนระหว่าง ฝ่ายบริหารและครูกับนักเรียนขาดความคล่องตัวและเกิดข้อผิดพลาดอยู่เสมอ โรงเรียนไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการกำหนดสิ่งที่บุคลากรต้องเรียนรู้และเสริมความรู้ของตนเอง โรงเรียนไม่มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศในด้านต่างๆ ไว้ให้พร้อมสำหรับการบริหาร วิธีการ วัตถุประสงค์และประเมินผลผู้เรียนขาดความหลากหลายและต่อเนื่อง ผู้ปฏิบัติการสอนขาดการนำผลการ ประเมินไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดการวางแผนการสอน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดไว้ ผู้บริหารมักประสบปัญหาในการตัดสินใจหรือในการแก้ไข สถานการณ์เร่งด่วนที่เกิดขึ้น ผู้บริหารไม่มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติการสอน แสวงหา ความรู้ใหม่ๆ โรงเรียนไม่มีกิจกรรมการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้เรียน โรงเรียนไม่มีการบันทึกสรุปผลและเขียนรายงานผลการจัดกิจกรรม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นในโรงเรียน การบริหารอาคารสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกขาดการดูแลให้ใช้การได้อย่างดี อยู่เสมอ ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดความเข้าใจในการปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ทันต่อ

วิทยาการ เทคโนโลยีและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม/ท้องถิ่น และผู้เรียนและโรงเรียนไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา

เป็นที่น่าสังเกตอยู่ 5 ข้อ ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีความเป็นปัญหาอยู่ในระดับไม่เป็นปัญหาเลยแต่กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีความเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อยมาก คือ โรงเรียนไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา การบริหารอาคารสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกทางการดูแลให้ใช้การได้อย่างดีอยู่เสมอ ผู้ปฏิบัติการสอนขาดความเข้าใจในการปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ทันต่อวิทยาการ เทคโนโลยีและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม/ท้องถิ่น และผู้เรียน โรงเรียนไม่มีกิจกรรมการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้เรียน ผู้บริหารมักประสบปัญหาในการตัดสินใจหรือในการแก้ไขสถานการณ์เร่งด่วนที่เกิดขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครโดยการวิเคราะห์ให้เห็นถึงสภาพและปัญหา การบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร จะอภิปรายผลโดยแบ่งเป็น 12 มาตรฐาน ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้การดำเนินงานของโรงเรียนได้ ในภาพรวม พบว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 1 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีความสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 1 ในระดับมากเหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครมีความเข้าใจถึงความสำคัญของปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อใช้เป็นเครื่องชี้การดำเนินงานของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ฤทธิอรทัย (2544: 17 – 18) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกลสามารถมองเห็นภาพในอนาคตและแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครจึงมีการกำหนดปรัชญาวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียนโดยคำนึงถึงความต้องการของ สังคม ชุมชนและท้องถิ่น จัดทำปรัชญาวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียน บุคลากรและสังคม เข้าใจปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน กำหนดปรัชญาหรือวิสัยทัศน์ของโรงเรียนโดยการศึกษา นโยบายที่เกี่ยวข้อง หรือ พ.ร.บ. การศึกษาของชาติ จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดปรัชญาวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน จัดประชุมบุคลากรเพื่อร่วมกันกำหนด/ทบทวนปรัชญาวิสัยทัศน์และ

เป้าหมายของโรงเรียนให้ทันสมัยซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับ วิชา กวียสมบุรณ์ (2547: 18) ที่กล่าวว่า ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน คือ การค้นหาความเข้าใจในเรื่องการศึกษาทั้งหมด การตีความหมายโดยการใช้ความคิดรวบยอดทั่วไปที่จะช่วยแนะแนวทางในการเลือกจุดมุ่งหมาย และนโยบายของการศึกษารวมถึงการวางแผนขององค์การให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมว่าสังคมคาดหวังให้โรงเรียนตอบสนองในด้านใดบ้างและปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนยังเป็น ความเชื่อที่ผ่านการพัฒนาและตรวจสอบ จนกลายเป็นความเชื่อที่มีความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างเป็นระบบซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษา

จะมีเพียงข้อเดียวที่ว่า โรงเรียนกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียนโดยคำนึงถึงความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่นที่ผู้บริหารเห็นว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดและผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหารเป็นผู้ลงทุน ดังนั้น ต้องศึกษาความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่นอย่างมาก จึงจะคิดตั้งโรงเรียนขึ้นมาได้

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมท้องถิ่นและผู้เรียน ในภาพรวมพบว่า มีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่า มีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 2 ในระดับมากเหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมท้องถิ่นและผู้เรียนจึงมีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่นและสังคม นอกจากนี้โรงเรียนจัดให้มีการวิเคราะห์และประเมินผลการใช้หลักสูตรจัดทำเอกสารหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาแล้วไว้เป็นแนวทางการปฏิบัติ จัดทำเอกสารแบบประเมินกิจกรรมที่กำหนดไว้เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร สรุปผลและเขียนรายงานผลการจัดกิจกรรม ทุกกิจกรรมไว้อย่างเป็นระบบและจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อวางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเหตุเพราะการพัฒนาหลักสูตร แนวปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับ เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์ (2549: 17) ที่กล่าวไว้ว่า หลักสูตรเป็นเรื่องสำคัญในอันดับต้นๆ ที่ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาหรือครูผู้สอนจะต้องสนใจที่จะศึกษาและเรียนรู้ในรายละเอียดต่างๆ อาทิ ความหมาย ความสำคัญของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร ลักษณะของหลักสูตรที่ดี กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตลอดจนรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตร นอกจากนี้ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เหล่านี้แล้วยังจะต้องรู้จักที่จะนำไปใช้จริงในการปฏิบัติงานด้วยจึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้หลักสูตรเปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นของการจัดการศึกษาที่มีผลกระทบและโดยตรงต่อผู้เรียนและคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้น การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรของสถานศึกษาควรจะต้องมีความละเอียดอ่อนและ

ครอบคลุมให้มากที่สุด นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมโยงกับแนวคิดของ รุ่งรัชดาพร เวระชาติ (2551: 41) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ส่วนความสำคัญ และความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตร คือ การจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากชีวิตจริงของตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็น สมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมประเทศชาติและพลโลกและดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขและแนว ปฏิบัติดังกล่าวของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 27 วรรค 2 กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา ในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

จะมีเพียงข้อสังเกตใน 3 ข้อแรก คือการวิเคราะห์และประเมินผลหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่นและสังคม ตลอดจนการจัดทำเอกสารหลักสูตรที่ได้พัฒนาแล้วไว้เป็น แนวทางปฏิบัติที่ผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดแต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ลงทุนจะต้องคำนึงถึงเรื่องเหล่านี้มากเพราะต้องการสนองความต้องการของ ผู้เรียน ชุมชนและสังคม จึงต้องคำนึงอยู่เป็นประจำ มิฉะนั้นจะได้ลูกค้าน้อยลง

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน นอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 3 การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตร อย่างมีประสิทธิภาพ ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาจำแนก รายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐาน ที่ 3 อยู่ในระดับ มาก เหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มีการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพโดยการจัดให้มีวิธีการสอนที่ หลากหลายเหมาะสมกับสภาพ ลักษณะของวิชาและผู้เรียน การจัดหาสื่อ/ผลิตสื่อ/เอกสาร การเรียนรู้/อุปกรณ์ที่ให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้จริงตามแผนการเรียนรู้ การทดลองใช้กิจกรรมสื่ออุปกรณ์ ก่อนดำเนินการสอน การทำแผนการเรียนรู้โดยระบุวัตถุประสงค์ วิธีสอน กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์และ การวัดผลประเมินผลไว้ชัดเจน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้/การฝึกงาน เสริมสร้าง ความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน การจัดสื่อ อุปกรณ์ เอกสาร ตามแผน การเรียนรู้และมีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียนและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ การวิเคราะห์ผู้เรียนและจัดทำ ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนและการกำหนดให้มีการสอนซ่อม/เสริมตามความจำเป็นของผู้เรียน แต่ละคนซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ความว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน

มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 4 กระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตามสภาพจริง พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 4 อยู่ในระดับมาก เหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มีกระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตามสภาพจริงจึงดำเนินการวัดผลประเมินผลผู้เรียนโดยการจัดทำเอกสารสรุปผลการเรียนในภาพรวมไว้เป็นหลักฐาน จัดทำข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลให้เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง ดำเนินการวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน/ระหว่างเรียนและหลังเรียนตามความเหมาะสม มีการแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนรับทราบและแนะนำให้ปรับปรุงตนในส่วนที่บกพร่อง มีการประชุมผู้ปฏิบัติการสอนเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการปรับปรุง/พัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติการสอนและการพัฒนาหลักสูตร มีการประชุมผู้ปฏิบัติการสอนให้จัดทำแนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล มีการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลและการจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายไว้ใช้ซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับ เบญจวรรณ กิสุขพันธ์ (2549: 37) ที่กล่าวว่า การการวัดและประเมินผลเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผู้สอน ด้วยเหตุผลที่ว่า การวัดและการประเมินผลจะเป็นวิธีการที่ประเมินความรู้ ความสามารถของผู้เรียนตลอดจนใช้เป็นวิธีการในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้สอนได้ว่าได้ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้โรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครควรตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของกระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตรงตามสภาพจริงว่าผู้เรียนมี ประโยชน์มากสำหรับการบริหารการศึกษา คือ เป็นการตรวจสอบความสามารถของผู้เรียนว่าบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนที่วางไว้หรือไม่และเป็นการตรวจสอบผู้ปฏิบัติการสอนว่าได้สอนตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนหรือไม่ซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2000, 166) กล่าวถึงประโยชน์ว่าเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู อาจารย์ ทำให้ครูอาจารย์ทราบว่าผลการสอนของตนเป็นอย่างไร และจะได้แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของนักเรียนนักศึกษาจะได้ทราบว่าตนมีความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนหรือไม่เพียงใดซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงตนเอง เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานในสถานศึกษา ทำให้ทราบสภาพที่แท้จริงของหลักสูตร โครงการสอน บันทึกการสอนที่นำมาสู่การปฏิบัติว่าประสบปัญหาอย่างไร จะได้แก้ไขปรับปรุงอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลทางการศึกษาทั่วไป เช่น ผลการเรียนการศึกษาสำเร็จตามหลักสูตร เป็นแนวทางในการ

ทำงานและศึกษาต่อ เป็นหลักฐานด้านการศึกษาของสถานศึกษาในด้านการรับนักศึกษา ผลการเรียนรู้และการสำเร็จตามหลักสูตร และเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาในด้านผลการเรียนและการสำเร็จการเรียนของนักศึกษาสำหรับข้อที่นำสังเกต การตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 4 อยู่ในระดับ มากที่สุด แต่กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนมีความเห็นแตกต่างกันในค่าเฉลี่ย คือเห็นว่าสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 4 อยู่ในระดับ มาก อาจเป็นเพราะว่าการวัดและประเมินผลเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผู้ปฏิบัติการสอนส่วนผู้บริหารเป็นผู้มีหน้าที่ระดับการออกนโยบาย จากข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าระดับการปฏิบัติตามสภาพจริงอาจไม่ตรงกับแนวนโยบายที่ผู้บริหารกำหนดหรือคาดหวังไว้ ดังนั้นในประเด็นการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครควรมีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโดยให้ทีมงานมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบ และผู้บริหารควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ การประชุม การตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกันทั้งนโยบายและการปฏิบัติ

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 5 ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 5 อยู่ในระดับมากเหมือนกันแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู โดยพิจารณาจากผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสอนตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จมา โรงเรียนมีการกำหนดให้ผู้ปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริง โรงเรียนมีการจัดทำสถิติระดับการศึกษาของครู และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนไว้เป็นหลักฐาน โรงเรียนกำหนดให้ผู้ปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่ โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการคัดเลือกผู้ปฏิบัติการสอนและบุคลากรเข้าปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้ปฏิบัติการสอนและได้มีการดักเตือนลงโทษตามความเหมาะสม โรงเรียนสนับสนุนให้จัดกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรม ผู้ปฏิบัติการสอนและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาและให้รางวัลสูงใจและโรงเรียนมีการสนับสนุนให้ทุนด้านการศึกษา อบรม ของผู้ปฏิบัติการสอนและบุคลากร ซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับ พุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (ม.ป.ป) ที่กล่าวไว้ว่า จรรยาบรรณวิชาชีพครู คือกฎแห่งความประพฤติสำหรับสมาชิกวิชาชีพครู ซึ่งองค์วิชาชีพครูเป็นผู้กำหนด และสมาชิกในวิชาชีพทุกคนต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด หากมีการละเมิดจะมีการ

ลงโทษ ส่วนความสำคัญจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีความสำคัญต่อวิชาชีพครูเช่นเดียวกับที่จรรยาบรรณวิชาชีพ มีความสำคัญต่อวิชาชีพอื่นๆ ซึ่งมี เป็นคำมั่นสัญญาหรือพันธะผูกพันต่อผู้เรียน เป็นคำมั่นสัญญาหรือพันธะผูกพันต่อสังคม เป็นคำมั่นสัญญาหรือพันธะผูกพันต่อวิชาชีพ เป็นคำมั่นสัญญาหรือพันธะผูกพันต่อสถานปฏิบัติงาน ในความคิดเห็นของผู้วิจัยคิดว่า ควรพัฒนาสภาพการบริหารงานตาม มาตรฐานที่ 5 ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู ให้อยู่ในสภาพมากที่สุด เพราะจรรยาบรรณวิชาชีพครู คือ กฎแห่งความประพฤติสำหรับสมาชิกวิชาชีพครู สมาชิกในวิชาชีพทุกคนควรต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดเพราะวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงและมีความสำคัญต่อวิชาชีพอื่นๆ ดังนั้นผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ควรปฏิบัติอย่างเคร่งครัดซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ วิจิตร ศรีสอาน (2535: 823 - 824) ที่กล่าวว่า สมาชิกของวิชาชีพชั้นสูงจะต้องใช้วิธีการแห่งปัญญาในการให้บริการและจะต้องมีจรรยาบรรณเพื่อเป็นแนวทางของการปฏิบัติวิชาชีพ ผู้ที่ละเมิดจรรยาบรรณจะต้องได้รับการลงโทษ ในกรณีร้ายแรงอาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้เพราะในทุกสังคมจะมีกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพโดยเฉพาะวิชาชีพหลักๆ ซึ่งการให้บริการอันอาจมีผลกระทบต่อสวัสดิการ สวัสดิภาพและความมั่นคงปลอดภัยของสังคม

เป็นที่น่าสังเกตอยู่ 2 ข้อ ที่ผู้บริหารเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสอนได้ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จนั้นคือผู้บริหารเป็นผู้บรรจุครูเข้ามาจึงมีข้อมูลมากกว่าและโรงเรียนกำหนดให้ผู้ปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาแผนการสอน ให้สามารถปฏิบัติได้จริง เพราะผู้บริหารมีหน้าที่ตรวจตราดูแลและนิเทศครูให้ปฏิบัติการสอน จึงคิดว่าตนเองปฏิบัติมากที่สุด ส่วนผู้ปฏิบัติการสอนอาจจะไม่เห็นมากก็ได้

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูง พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่า มีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 6 อยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการจัดทำสถิติเปรียบเทียบผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นประจำทุกปีการศึกษาตามหลักสูตร โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบความสำเร็จของผู้เรียนไว้เป็นประจำเพื่อหาทางปรับปรุงให้ดีขึ้น โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นต่อปีการศึกษาทุกหลักสูตร โรงเรียนจัดให้มีการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่ออกไปปฏิบัติงานหรือศึกษาต่อ โรงเรียนมีการติดตามศิษย์เก่าที่ไปปฏิบัติงานประสบความสำเร็จแล้วนำมาให้รางวัลเพื่อเป็นตัวอย่างกับรุ่นต่อไป จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูงซึ่งในแนวปฏิบัติ

ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ อัจฉรา สุขารมณี และ อรพินทร์ ชูชม (2530: 10) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถทางการเรียนรู้ของบุคคลที่เกิดขึ้น เป็นการสะสมความรู้ที่เกิดขึ้นเมื่อจบกระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้จากการทดสอบด้วยวิธีต่างๆ โดยทั่วไปนอกจากนี้ใน กาญจนา มากพูน (2548: 35) กล่าวว่า ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนโดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล

มีข้อที่น่าสังเกตว่า ผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยแต่ผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการติดตามศิษย์เก่าที่ออกไปปฏิบัติงานแล้วประสบความสำเร็จแล้วนำมาให้รางวัลเพื่อเป็นตัวอย่งกับรุ่นต่อไป อาจเป็นเพราะผู้ปฏิบัติการสอนมีความใกล้ชิดกับศิษย์ที่ตนเองสอนไป จึงอาจเป็นผู้ให้เพราะรางวัลบางครั้งไม่จำเป็นต้องเป็นวัตถุเสมอไป การให้กำลังใจ ชมเชยก็เป็นรางวัลแล้ว และผู้ปฏิบัติการสอนอาจนำมายกตัวอย่างเล่าขานในขณะสอน ดังนั้น น่าที่จะเตือนให้ผู้บริหารคิดทำให้เป็นทางการในการมอบรางวัลให้ศิษย์เก่าในโอกาสพิเศษของโรงเรียน

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 7 อยู่ในระดับมากเหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเอกชนนอกระบบมีการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยการส่งเสริมให้เกิดการสร้างบรรยากาศและสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้เกิดพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์กับผู้เรียน การจัดให้มีการประเมินผู้เรียนว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปรัชญาวิสัยทัศน์ การบันทึกเวลาเรียนของผู้เรียนและพฤติกรรมของผู้เรียนไว้เป็นประจำและต่อเนื่อง การจัดทำแบบประเมินและ/หรือ แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนเกี่ยวกับการเข้าเรียนตรงเวลา ความรับผิดชอบและการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอื่นๆและการจัดให้คณะ ผู้ปฏิบัติการสอน ทบทวน และปรับปรุงแบบประเมิน/สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนและวิเคราะห์สรุปผลให้ทันสมัย การปฏิบัติดังกล่าวของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจนา มากพูน (2548: 42) ที่กล่าวว่า เจตคติคือ ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งของหรือบุคคล สถานการณ์แล้วแสดงออกมาในรูปของความชอบ ฟังพอใจ หรือไม่ชอบ ไม่ฟังพอใจและทำที่ ความรู้สึกนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากประสบการณ์ คือ สภาพการศึกษาสิ่งแวดล้อมเจตคติไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงแต่สามารถอ้างอิงได้จากพฤติกรรมภายนอกพฤติกรรมที่แสดงออก

หรือการตอบสนองออกมาเป็นถ้อยคำภาษาของบุคคลนั้นๆ นอกจากนี้การปฏิบัติดังกล่าวของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการซึ่งมีสาระที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ มาตรา 6 ลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ คือ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ มาตรา 7 เป้าหมายกระบวนการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักส่งเสริม สิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษามรดกประเพณีของส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องซึ่งสรุปได้ว่า ลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

ผลการศึกษาศาภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 8 อยู่ในระดับมาก เหมือนกัน และผลการศึกษาระดับปัญหาด้าน บุคคล ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ น้อยมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาการบริหารงานด้านบุคคล อยู่ในระดับ เป็นปัญหาน้อยมากสอดคล้องกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ มีผู้บริหารที่เป็นผู้นำระดับมืออาชีพโดยพิจารณาความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารได้จากการผู้เป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรมหรือตามหลักธรรมทางศาสนาที่นับถือ การเอาใจใส่การบริหารงานและอุทิศเวลาให้กับโรงเรียน การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และวางแผนกลยุทธ์ให้บุคลากรได้ปฏิบัติ การเป็นวิทยากรหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการวิชาชีพกับหน่วยงานอื่น การนำแนวปฏิรูปการศึกษามาพัฒนาครูให้เกิดการเรียนการสอน ตรงตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาและโรงเรียนจัดให้มีระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารงานโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารได้เข้าร่วม อบรมหรือสัมมนาทางด้านวิชาการบริหารอย่างต่อเนื่องซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับ ธีระ รุญเจริญ (2548: 20) ที่กล่าวว่า ในยุคการปฏิรูปการศึกษา

จำเป็นต้องใช้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจึงจะนำโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะนำโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน การเป็นผู้บริหารมืออาชีพจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่เอื้อโดยเฉพาะ และอาศัยกระบวนการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและทุกฝ่าย ทุกสถาบัน ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษาและจากการศึกษาวิจัยของ จิรินทร์ แสกระโทก (2551) พบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวยังสอดคล้องกับผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครเช่นกัน

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 9 ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ พบว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอน เห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 9 อยู่ในระดับ มาก เหมือนกัน แสดงให้เห็นว่า ระบบการบริหารจัดการของโรงเรียนเอกชนนอกระบบมีประสิทธิภาพโดยพิจารณาจากโรงเรียนจัดบุคลากรให้มีบทบาทหน้าที่ครบตามโครงสร้างและภาระงานของโรงเรียนอย่างเหมาะสม โรงเรียนได้จัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานประจำปี โรงเรียนมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผน โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการไว้เพียงพอกับความต้องการตามสภาพของโรงเรียน โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีตามแผนพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาได้เติบโตเจริญยิ่งขึ้น โรงเรียนจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้บุคลากรใช้เป็นแนวปฏิบัติ โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อเหตุการณ์และทันสมัยและโรงเรียนมีการสำรวจความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ จากข้อมูลเชิงประจักษ์ดังกล่าว หากพิจารณาตามทัศนะของ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (ม.ป.ป. : 2-3) แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเอกชนนอกระบบเป็นองค์กรที่มีโครงสร้างการบริหาร มีระบบและระเบียบการปฏิบัติงาน สายงานการบังคับบัญชา มีผู้รับผิดชอบชัดเจน การติดต่อสื่อสาร การประสานงานของส่วนงานหรือหน่วยงานต่างๆ เป็นไปตามโครงสร้างองค์กร ซึ่งจัดอยู่ในประเภท องค์กรทางธุรกิจ (Business Concerns) มุ่งกำไรและผลประโยชน์ของเจ้าของธุรกิจเป็นหลักและในขณะเดียวกันก็เป็นองค์กรเพื่อบริการ (Service Organization) เป็นหน่วยงานที่มุ่งในด้านบริการต่อลูกค้าหรือบริการประชาชน อีกประการหนึ่งและใน นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 63-65) กล่าวว่า การบริหารองค์กรผู้บริหารจะต้องมีการวิเคราะห์ถึงทฤษฎีพฤติกรรมทางสังคมขององค์กรทั้งด้านสถาบันมิติและบุคคลมิติเพราะผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงาน จะต้องสังเกตหรือประเมินพฤติกรรมขององค์กรหรือหน่วยงาน

ผลจึงปรากฏออกมาว่าประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ และเกิดประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กร จึงเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าระบบการบริหารจัดการ ตามมาตรฐานที่ 9 ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครมีประสิทธิภาพเนื่องจาก ไม่ก่อให้เกิดองค์การเงาหรือองค์การอุปถัมภ์ซ้อนอยู่และพฤติกรรมของคนในองค์กรก็เข้ากันได้ดี ทั้งด้านสถาบันมิติและบุคลามิติ สำหรับข้อที่น่าสังเกต โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการไว้เพียงพอกับความต้องการตามสภาพของโรงเรียน กลุ่มผู้บริหารเห็นว่า มีสภาพการบริหารงาน ตามมาตรฐานที่ 9 อยู่ในระดับ มากที่สุด แต่กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนมีความเห็นแตกต่างกันในค่าเฉลี่ย คือเห็นว่า มีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 9 อยู่ในระดับ มาก และปัญหาวัสดุอุปกรณ์ ในภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยมาก เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารเห็นว่า มีปัญหาการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับไม่เป็นปัญหาเลย ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่า มีปัญหาการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับน้อยมาก นอกจากนี้ สำหรับข้อที่น่าสังเกต ขาดการสนับสนุนส่งเสริมด้านงบประมาณจากภาครัฐ พิจารณาในภาพรวมอยู่ในระดับ เป็นปัญหาน้อย เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารเห็นว่า มีปัญหาการขาดการสนับสนุน ส่งเสริมด้าน งบประมาณจากภาครัฐ อยู่ในระดับเป็นปัญหามากแต่กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนมีความเห็นแตกต่างกันในค่าเฉลี่ย คือเห็นว่า มีปัญหาด้านงบประมาณ อยู่ในระดับ น้อย อาจเป็นเพราะว่านโยบาย การบริหารเป็นของผู้บริหารและการปฏิบัติตามนโยบายเป็นของผู้ปฏิบัติการสอนจึงทำให้เกิดพื้นที่ไม่ ทราบ ซึ่งสอดคล้องกับหน้าต่างโจฮารี ได้จัดคุณลักษณะของแต่ละบุคคลออกเป็น 4 ส่วน หรือ หน้าต่าง 4 บาน คือ (1) พื้นที่สาธารณะ คือ เป็นพื้นที่ที่ตนเองและผู้อื่นรู้ซึ่งจะเรียกว่าเป็น พื้นที่เปิด พฤติกรรมที่แสดงออกในพื้นที่นี้ไม่จำเป็นต้องมีการปกป้องตนเอง ซึ่งจะรู้จักคุ้นเคยทั้งตนเองและ ผู้อื่นรอบข้าง (2) พื้นที่ลับ ได้แก่ พื้นที่ที่คนนั้นรู้จักตนเองแต่ผู้อื่นไม่รู้ (3) พื้นที่บอดได้แก่ พื้นที่ของ คนๆ นั้น ที่คนอื่นรู้จักแต่ตนเองไม่รู้ ซึ่งเป็นพื้นที่บอดสำหรับตนเอง และ (4) พื้นที่มืดซึ่งเป็นพื้นที่ที่ ตนเองไม่รู้และผู้อื่นก็ไม่รู้แต่เป็นที่บรรจุขีดความสามารถและความถนัดต่างๆ ที่ยังไม่ค้นพบและยัง ไม่เป็นที่รู้จัก ซึ่งเรียกพื้นที่นี้ว่า อนาคต หรือ ไม่ค้นพบ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีการให้การสื่อสาร ภายในองค์กรเพื่อไม่ให้เกิดพื้นที่ลับ คือ ผู้บริหารรู้แต่ผู้ปฏิบัติการสอนไม่รู้ แต่ผู้บริหารควรสื่อสาร ภายในองค์กรเพื่อให้เกิดพื้นที่สาธารณะซึ่งทำให้ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความสบายใจ และทราบถึงนโยบายต่างๆ ของโรงเรียนรวมถึงปัญหาด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน นอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 10 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึก ปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน พบว่า ค่าเฉลี่ย รวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอน เห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 10 อยู่ในระดับมากเหมือนกัน แสดงให้เห็นว่า

อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร เพียงพอต่อการใช้งานโดยพิจารณาจากโรงเรียนกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบด้าน อาคารสถานที่ ห้องเรียนห้องประกอบการ สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อม โรงเรียนมีการตรวจสอบ ดูแล บำรุงรักษาอาคารสถานที่ ปรับปรุงซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้ได้ โรงเรียนมีการจัดอาคาร ห้องเรียนตลอดจนห้องฝึกปฏิบัติเพียงพอไม่หนาแน่นเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละห้อง โรงเรียนมีการตรวจสอบความปลอดภัยในการใช้ อาคาร เครื่องมือและอุปกรณ์ไว้เสมอ โรงเรียนบันทึกรายการครุภัณฑ์อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกไว้เป็นข้อมูลหลักฐานและโรงเรียนมีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนด้านห้องเรียน อาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมเพื่อการปรับปรุงซึ่งแนวการปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยของ สุรพล ศุภรตรีทิเทศ (2547) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับน้อย โรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครจึงเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ได้ด้วยคุณภาพของตนเองโดยภาครัฐมีส่วนสนับสนุนค่อนข้างน้อยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญประภา วัฒนาเจริญโกศา (2552) ที่กล่าวว่าในยุคนี้ โรงเรียนเอกชนนอกระบบจะมีการก่อสร้างอาคารที่น่าเชื่อถือ มีมาตรฐานและคุณภาพซึ่งโรงเรียนจะมีการจัดการบำรุงรักษาเพื่อให้อาคารและสถานที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลาและมีการบริหารอาคารสถานที่อย่างเกิดประโยชน์คุ้มค่าต่อการลงทุน

เป็นที่น่าสังเกตว่า สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารเห็นว่ามีปฏิบัติมากที่สุดถึง 5 ใน 6 ข้อด้วยกัน ส่วนผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ ไม่เหมือนกับความคิดเห็นของผู้บริหาร ทั้งนี้อันเนื่องมาจากมาตรฐานที่ 10 เกี่ยวกับอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบสถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมและเพียงพอต่อการใช้งาน ตามความคิดเห็นที่ต่างกัน เนื่องจากการลงทุนเกี่ยวกับอาคารสถานที่และบริเวณในกรุงเทพมหานคร เป็นเรื่องยากต่อการลงทุนมาก ถ้าใช้สถานที่กว้างขวางผู้บริหารจะต้องใช้ทุนมาก จนไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ ส่วนผู้ปฏิบัติการสอนก็คงเป็นธรรมชาติที่ต้องการสถานที่กว้างขวาง สะดวกต่อการดำเนินงานและกิจกรรมจึงทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตราฐานที่ 11 บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 10 อยู่ในระดับมากเหมือนกัน โดยพิจารณาจาก โรงเรียนจัดหาน้ำดื่มและภาชนะที่สะอาดไว้บริการกับนักเรียนอย่าง

เพียงพอ มีการดูแลและตรวจสอบเครื่องสาธารณูปโภคให้ถูกสุขลักษณะ มีการจัดทำแนวปฏิบัติการดูแลรักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน ติดตั้งเครื่องดับเพลิงชนิดมือถือและมีสภาพพร้อมใช้งานได้ มีทางหนีไฟ/บันไดหนีไฟและมีป้ายบอกทางหนีไฟไว้ชัดเจน มีไฟส่องสว่างสำรองสามารถมองเห็นช่องทางเดินได้ขณะเพลิงไหม้หรือไฟดับ มีสัญญาณเตือนเพื่อให้หนีไฟที่สามารถส่งเสียงสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคารได้ยินหรือทราบทั่วถึง มีลูกกรงเหล็กติด สามารถเปิดออกสู่ภายนอกได้ตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอน มีการให้ความรู้/อบรมบุคลากรเกี่ยวกับความปลอดภัยเพื่อป้องกันอัคคีภัย/อุบัติเหตุและอุบัติภัยในโรงเรียน/ชุมชน จากแนวปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับ ขวสิทธิ์ โพธิ์ขุน (2538: 15) ที่กล่าวว่า สวัสดิการเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการจูงใจให้คนทำงาน สวัสดิการอาจใช้ในรูปแบบอื่น เช่น สิ่งตอบแทนทางอ้อมนอกเหนือจากเงินเดือนและค่าจ้างหรือประโยชน์และบริการ หรือ ประโยชน์เกื้อกูลซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นความหมายถึงการที่องค์กรจัดแสวงหาเพื่อบริการหรือให้ประโยชน์แก่บุคลากรเพื่อตอบแทนในการปฏิบัติงานหรือเพื่อเอื้ออำนวยแก่การปฏิบัติงาน โรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครจึงมีผลสะท้อนการบริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ อยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มาตรฐานที่ 12 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่ากลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานที่ 12 อยู่ในระดับมากเหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเอกชนมีการสนับสนุนให้สมาคม/ศิษย์เก่า/แหล่งวิทยากร/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน การจัดให้คณะครูและนักเรียนไปร่วมงานหรือปฏิบัติงานในการพัฒนาชุมชน การให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในงานกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน/สังคม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องการจัดแหล่งเรียนรู้หรือให้บริการด้านอื่นๆ แก่ประชาชน/ชุมชน/หน่วยงานอื่น ตามโอกาสที่เหมาะสม และการส่งคณะครู ไปบริการความรู้แก่ชุมชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 30) ที่กล่าวว่า การที่โรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนจะส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นกระบวนการสองทาง คือ โรงเรียนมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน ขณะเดียวกันชุมชนก็มีส่วนร่วมในการสนับสนุนโรงเรียน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นการเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อกันและกัน ในขณะที่โรงเรียนช่วยพัฒนาคุณภาพของบุคคลในชุมชนและช่วยบำเพ็ญประโยชน์ในด้านอื่นๆ ต่อชุมชน ชุมชนก็เป็นผู้ร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งด้านความปัจจัยและทรัพย์สิน ภูมิปัญญา และการรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของกันและกันคือ ในระหว่างโรงเรียนและชุมชน และ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 38 - 39) ได้เสนอว่าการสร้าง

ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนและชุมชน ควรมีการเพิ่มกิจกรรม เช่น การจัดการแข่งขันและการประกวด การแข่งขันกีฬา กรีฑา ได้ว่าที่ ฯลฯ ที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมด้วย การแสดงละครและดนตรี งานสังคม การจัดงานโอกาสต่างๆ โดยเชิญผู้ปกครองและแขกผู้มีเกียรติมาร่วมด้วย การออกวารสารของนักเรียนทั้งวารสารประจำและโอกาสพิเศษของโรงเรียน การประชุมนักเรียน อาจเชิญผู้ปกครองมาช่วยให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ บ้าง การทัศนศึกษา ช่วยให้บุคคลต่างถิ่นได้รู้จักโรงเรียนและพิธีรับประกาศนียบัตร ควรจัดทำต้นทุกปีการศึกษาเพื่อแจกรางวัลเรียนดี ความประพฤติดี ฯลฯ เพื่อเป็นการพบปะกับผู้ปกครองและเชิญแขกผู้มีเกียรติตลอดจนศิษย์เก่ามาร่วมงาน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวน่าจะส่งผลดีกับโรงเรียนเอกชนนอกระบบต่อไป

ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับปัญหาด้านบุคคล ในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ น้อยมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาการบริหารงานด้านบุคคล อยู่ในระดับเป็นปัญหาน้อยมากเหมือนกัน ทั้งนี้อาจสะท้อนได้ว่าโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มีผู้บริหารที่เป็นผู้นำระดับมืออาชีพ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและมีการวางแผนกลยุทธ์ที่ดีให้บุคลากรได้ปฏิบัติ จึงส่งผลให้ปัญหาด้านบุคคลอยู่ในระดับน้อยมาก

ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับปัญหาด้านงบประมาณ ในภาพรวมพบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ น้อยมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับ น้อยมากเหมือนกัน

มีข้อที่น่าสังเกต ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ากลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีปัญหา อยู่ในระดับเป็นปัญหามาก แต่กลุ่มครูผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับ น้อย คือ ขาดการสนับสนุนส่งเสริมด้านงบประมาณจากภาครัฐ

และมีข้อที่น่าสังเกต ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ากลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีปัญหา อยู่ในระดับไม่เป็นปัญหาเลย แต่กลุ่มครูผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับ น้อยมาก คือ การจ่ายค่าตอบแทนไม่ได้ยึดหลักความรู้ ความสามารถของบุคคลกับผลของการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร จะต้องเข้าใจความต้องการตามลำดับขั้นของบุคคลว่า ต้องเริ่มจากความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการทางสังคม ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงและความต้องการความสมหวังของชีวิต การที่ไม่ตระหนักถึงความแตกต่างทางความต้องการของบุคคลในองค์การจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลในแต่ละคนขององค์การได้ ความไม่เสมอภาคจากการจ่ายค่าตอบแทน อาจ

ก่อให้เกิดระบบอุปถัมภ์ขึ้นภายในโรงเรียนเอกชนนอกระบบของกรุงเทพมหานครซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการเกิดปัญหาขึ้น ดังนั้นผู้บริหารควรยึดหลักการจ่ายค่าตอบแทนตามหลักความรู้ความสามารถของบุคคลกับผลของการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยเสนอหลักการจ่ายค่าตอบแทนของ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551: 24) ที่กล่าวไว้ว่า การตอบแทนของโรงเรียนอาจใช้หลักการตอบ คือ สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงิน สิ่งของ หรือสภาวะทางกาย โอกาสของบุคคลซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุ เช่น เกียรติยศ อำนาจพิเศษส่วนตัว ได้รับตำแหน่งทรงอำนาจ สภาพทางกายอันเป็นที่พึงปรารถนา เช่น ปรับปรุงสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับสถานที่ทำงาน เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงานที่ทันสมัย แก้อัปเดตพิเศษ โต๊ะทำงานที่หรูหรา ห้องทำงานส่วนตัว ผลประโยชน์ทางอุดมคติ เป็นผลประโยชน์ที่มีอำนาจมาก เช่น การให้บุคลากรสนองอุดมการณ์ของตนเอง ความตั้งใจในทางสังคม ให้ความรู้สึกเป็นกันเองไม่แบ่งพวก การปรับสภาพการทำงานให้ตรงกับวิธีการที่บุคลากรเคยทำเป็นนิสัยและตรงกับทัศนคติของบุคลากร โอกาสที่จะมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง ให้มีโอกาสร่วมงานทุกชนิดอย่างกว้างขวาง ช่วยให้รู้สึกว่าคุณมีความสำคัญต่อหน่วยงานและ สภาพการทำงานการอยู่ร่วมกันในหมู่บุคลากร ให้รู้สึกเป็นมิตร รู้จักกันอย่างกว้างขวาง สนับสนุนกลมเกลียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้การตอบแทนตรงกับความต้องการของบุคคลในองค์การ นอกจากนี้รัฐควรมีนโยบายและการปฏิบัติที่ชัดเจนในด้านการสนับสนุนงบประมาณและสวัสดิการต่างๆ ให้กับบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบต่อไป

ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์ ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ น้อยมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่า มีปัญหาการบริหารงานด้านวัสดุอุปกรณ์ ไม่เหมือนกัน กลุ่มผู้บริหารเห็นว่าไม่เป็นปัญหาเลย ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่า เป็นปัญหาน้อยมาก

เป็นที่น่าสังเกตว่าอยู่ 4 ข้อที่ ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับไม่เป็นปัญหาเลย แต่กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยมาก คือ วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอน ไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนไม่ได้รับการบำรุงรักษาปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบการสอนไม่เพียงพอต่อการใช้งานและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ อาจเป็นเพราะว่าองค์การเป็นที่รวมของคนและเป็นที่รวมของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้พนักงานขององค์การปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ จึงจำเป็นต้องจัดแบ่งหน้าที่การงานกันทำและมอบอำนาจให้รับผิดชอบตามความสามารถและความถนัด ถ้าเป็นองค์การขนาดใหญ่และมีคนมากตลอดจนงานที่ต้องทำมีมากก็จะต้องจัดหมวดหมู่ของงานที่เป็นอย่างเดียวกันหรือมีลักษณะใกล้เคียงกันมารวมเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดพื้นที่เพียงพอ สำหรับอาคารเรียนห้องเรียนห้องประกอบการสอน

ในโรงเรียนเอกชนนอกระบบเองซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ สมคิด บางโม (2538 อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นาวิ, 2552: 39) ที่กล่าวว่า การจัดการองค์การมีความจำเป็นและก่อให้เกิดประโยชน์หลาย ด้าน คือ ประโยชน์ต่อองค์การ ประโยชน์ต่อผู้บริหาร ทำให้การบริหารงานง่าย สะดวก รู้ว่าใคร รับผิดชอบอะไรมีหน้าที่อะไร การแก้ปัญหาการทำงานซ้ำซ้อนได้ง่ายทำให้งานไม่คั่งค้าง ณ จุดใด สามารถติดตามแก้ไขได้ง่าย มีการมอบอำนาจทำได้ง่าย จัดปัญหาการเกี่ยวกันทำงานหรือปิด ความรับผิดชอบและประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน กรุงเทพมหานคร ควรจะจัดหมวดหมู่ของงานที่เป็นอย่างเดียวกันหรือมีลักษณะใกล้เคียงกัน มารวมเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดพื้นที่เพียงพอ สำหรับอาคารเรียน ห้องเรียนห้องประกอบการสอนใน โรงเรียนเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารทำให้การบริหารงานง่ายและจัดปัญหาการเกี่ยวกัน ทำงานหรือปิดความรับผิดชอบและประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานเพราะผู้บริหารสามารถกำกับ ติดตาม สนับสนุนและส่งเสริมการทำงานของบุคลากรได้สะดวกขึ้น นอกจากนี้ ปัญหาของวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอน ไม่ได้ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัยและอุปกรณ์และสื่อการสอนไม่ได้มีการบำรุงรักษา ปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี ผู้วิจัยคิดว่าอาจเป็นเพราะโรงเรียนมีปัญหาการขาดผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการซ่อมบำรุง ไม่มีเวลาในการรับผิดชอบในการดูแลรักษาสื่อและวัสดุ อุปกรณ์ดังกล่าวนอกจากนี้อาจเกิดจาก ตัวสื่อไม่ทนทาน ไม่ได้มาตรฐานซึ่งแนวคิดดังกล่าว สอดคล้องกับ วิทย์ชัย ล้อมวงศ์ (2542) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัดการทรัพยากรการศึกษาและ พบว่า ปัญหาการจัดการทรัพยากรการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านเทคโนโลยี ด้านวัสดุอุปกรณ์ แต่เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญในการ บริหารการศึกษาผู้วิจัยคิดว่า วัสดุอุปกรณ์เหล่านี้มีความจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เพราะบางส่วนเป็นสื่อของครูและบางส่วนเป็นสื่อของนักเรียน บางส่วนเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการ ผลิตสื่อ วัสดุอุปกรณ์จึงมีความจำเป็นต่อภารกิจของการบริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร จึงควรสรรหาบุคลากรหรือส่งบุคลากรไปฝึกอบรม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการรับผิดชอบในด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ควรจัดหาสื่อที่ทันสมัย ให้เพียงพอกับความต้องการ ตลอดจนพัฒนาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ มีการบำรุงรักษาปรับปรุงให้อยู่ ในสภาพที่ใช้การได้ดี มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง จัดหาสื่อและอุปกรณ์ให้ตรงกับกิจกรรม การเรียนการสอนและสอดคล้องกับเนื้อหา

ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน นอกระบบในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน เกี่ยวกับ ปัญหาด้านการบริหาร ในภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ น้อยมาก และเมื่อพิจารณา จำแนกรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่าปัญหาอยู่ในระดับ น้อยมาก เหมือนกัน

เป็นที่น่าสังเกตว่าในข้ออยู่ 5 ข้อ ที่กลุ่มผู้บริหารเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับ ไม่เป็น ปัญหาเลย แต่กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยมาก คือ โรงเรียนไม่มีนโยบาย ที่แน่นอนในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดความเข้าใจในการปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ทันต่อวิทยาการ เทคโนโลยีและ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม/ท้องถิ่น และผู้เรียน โรงเรียนไม่มีกิจกรรมการส่งเสริมด้าน คุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้เรียน การบริหารอาคารสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก ขาดการดูแลให้ใช้การได้อย่างดีอยู่เสมอและผู้บริหารมักประสบปัญหาในการตัดสินใจหรือในการ แก้ไขสถานการณ์เร่งด่วนที่เกิดขึ้น ซึ่งในประเด็นที่น่าสังเกตต่างๆ เหล่านี้โรงเรียนเอกชนนอกระบบ ควรมีการ ให้การสื่อสารภายในองค์กรเพื่อไม่ให้เกิดพื้นที่ลับ คือ ผู้บริหารรู้แต่ผู้ปฏิบัติการสอน ไม่รู้หรือผู้ปฏิบัติการสอนรู้แต่ผู้บริหารไม่รู้ การบริหารควรสื่อสารภายในองค์กรเพื่อให้เกิดพื้นที่ สาธารณะซึ่งทำให้ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความสบายใจและทราบถึงนโยบายต่างๆ ของ โรงเรียนรวมถึงปัญหาด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนและร่วมมือกันดำเนินงานปรับปรุงใน ประเด็นต่างๆ ที่ความคิดเห็นยังไม่สอดคล้องกัน เพื่อให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายของการจัด การศึกษาที่ได้ตั้งไว้และบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาของชาติต่อไป

สรุป ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน ในภาพรวมพบว่า มีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก ทุกมาตรฐาน และเมื่อพิจารณาจำแนก รายกลุ่มพบว่า อยู่ในระดับ มาก เหมือนกัน และการศึกษาปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้ บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนในภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับ น้อยมาก ทุกด้านและเมื่อ พิจารณาจำแนกรายกลุ่มพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับ น้อยมาก โดยส่วนใหญ่ ซึ่งจากผลการวิจัย ดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงดาว ทองผ่อง (2545) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหา การประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่ามีการปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับ มาก และปัญหาอยู่ในระดับ น้อย เช่นกัน ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเอกชนนอกระบบ มีคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานของรัฐที่กำหนดอันเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการและสังคมอุปกับ สะท้อนให้เห็นถึงภาวะผู้นำของผู้บริหาร ได้มีการบริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาได้เป็น อย่างดี นำพาโรงเรียนไปสู่ระบบคุณภาพและมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546) ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในกลุ่มปัจจัย

ภายใน ได้แก่ การที่ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ทุ่มเท สนใจใฝ่เรียนรู้ ใช้ทั้งการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการบริหารแบบเข้มงวด การมีวัฒนธรรมองค์การที่ดี คือมีความสัมพันธ์ที่ดี มีแบบแผนการทำงานเป็นทีม มีตัวแบบการเป็นครูที่ดี ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและเห็นคุณค่าของการประเมิน รวมทั้งการที่ครูมีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ต่อการสอน สนใจใฝ่เรียนรู้และเชื่อว่าการประกันคุณภาพการศึกษานำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

อย่างไรก็ตามมีเพียงปัญหาการบริหารตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านเดียว คือ ปัญหาด้าน วัสดุอุปกรณ์ ที่กลุ่มผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนมีความเห็นไม่ตรงกัน คือ ในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ น้อยมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่า มีปัญหาการบริหารงานด้านวัสดุอุปกรณ์ ไม่เหมือนกัน คือ กลุ่มผู้บริหารเห็นว่าไม่เป็นปัญหาเลย ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่า เป็นปัญหาน้อยมาก สะท้อนให้เห็นช่องว่างในการสื่อสารระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน นอกจากนี้ผู้วิจัยคิดว่า ที่ยังคงมีปัญหาในเรื่องนี้อยู่ อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีปัญหาการขาดผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการซ่อมบำรุง ไม่มีเวลาในการรับผิดชอบในการดูแลรักษาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าว นอกจากนี้อาจเกิดจากตัวสื่อไม่ทนทานไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ วิทย์ชัย ล้อมวงศ์ (2542) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัดทรัพยากรการศึกษาและพบว่า ปัญหาการจัดทรัพยากร การศึกษาด้านวัสดุอุปกรณ์การขาดผู้ที่มีความรู้ในการซ่อมบำรุง แต่เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเพราะบางส่วนเป็นสื่อของครูและบางส่วนเป็นสื่อของนักเรียน จึงมีความจำเป็นต่อภารกิจของการบริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร จึงควรสรรหาบุคลากรหรือส่งบุคคลากรไปฝึกอบรม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการรับผิดชอบในด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ควรจัดหาสื่อที่ทันสมัย ให้เพียงพอกับความต้องการ ตลอดจนพัฒนาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ มีการบำรุงรักษาปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี จัดหาสื่อและอุปกรณ์ให้ตรงกับกิจกรรมการเรียนการสอนและสอดคล้องกับเนื้อหาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. จากผลวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ส่วนผลการวิจัย ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับ น้อยมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน โรงเรียนเอกชน

นอกระบบควรนำผลการวิจัยไปแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาในด้าน การประพฤตินเหมาะสมกับวิชาชีพครู และสื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อการบริหารตามมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. จากผลวิจัย พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ควรยกระดับสภาพการบริหารงานตาม มาตรฐานที่ 5 โรงเรียนเอกชนนอกระบบควรนำผลการวิจัยไปแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการบริหาร ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ให้อยู่ในการปฏิบัติระดับ สภาพการปฏิบัติมากที่สุด เพราะ จรรยาบรรณวิชาชีพครู คือ กฎแห่งความประพฤติสำหรับสมาชิกวิชาชีพครู ซึ่งองค์กรวิชาชีพครู เป็นผู้กำหนดและสมาชิกในวิชาชีพทุกคนต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

3. โรงเรียนเอกชนนอกระบบสามารถนำผลจากการวิจัยไปใช้ในการบริหารงานตาม มาตรฐานคุณภาพการศึกษาสำหรับเป็นแนวทางเข้ารับการประเมินคุณภาพภายในจากสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเพื่อสร้างคุณภาพภายในให้เกิดขึ้นกับโรงเรียนและนำพา โรงเรียนไปสู่ระบบคุณภาพและมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในจังหวัดและภาคอื่นๆ ของประเทศไทย

2. ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนเอกชนนอกระบบโดยเฉพาะโรงเรียนที่ ได้รับรางวัลดีเด่นจากกระทรวงศึกษาธิการและที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทานเพื่อประโยชน์ใน การเตรียมตัวและในการพัฒนาโรงเรียนนอกระบบที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบมาตรฐานคุณภาพต่อไป

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาสภาพและแก้ไขปัญหาต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรรณิการ์ พรจิตรสวรรณ. 2543. การจัดอันดับคุณภาพการศึกษาในสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสถิติการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา ศรีทอง. 2547. ตัวแปรที่สัมพันธ์กับความพร้อมของผู้บริหารในการประเมินคุณภาพภายในเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจนา มากพูน. 2548. ผลการเรียนรู้การสอนด้วยวิธีสตอรี่ไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและเจตคติต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิติมา ปรีดีดีลก. 2532. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: อักษราพิพัฒน์.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. 2546. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษม วัฒนชัย. 2545. การผลิตและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา. สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 173/2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์ดี.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. 2549. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2546. การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: วิ.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2543. **คู่มือการประเมินผลภายใน
ของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา:การออกแบบระบบการประเมินผล
ภายใน.** เอกสารประกอบการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายใน
ของสถานศึกษา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2546. **แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2551. **ข้อมูล-สถิติ.** [online]. กรุงเทพฯ:
แหล่งที่มา <http://www.opec.go.th/> [เข้าถึงเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2552]
- คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2552. **คู่มือการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค.
- คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2552. **มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนเอกชนนอกระบบ.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค.
- คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2552. **ประกาศคณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชน.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. (อัดสำเนา)
- คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2552. **โครงการพัฒนาประเทศไทยให้เป็น
ศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาคเอเชีย (Education Hub).** กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ. (อัดสำเนา)
- คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2552. **โครงการเพิ่มศักยภาพผู้ว่าจ้างเพื่อ
สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
(อัดสำเนา)
- คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2552. **แผนการตรวจเยี่ยมและประเมิน
โรงเรียนเอกชนนอกระบบโครงการประกันคุณภาพภายในเขต
กรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. (อัดสำเนา)
- คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2552. **ข้อมูล-สถิติ.** กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ. (อัดสำเนา)
- คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. 2551. **พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน
พ.ศ. 2550.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2549. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-10.** [online]. กรุงเทพฯ: แหล่งที่มา
<http://www.nesdb.go.th/> [เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2552]

- จรัญญา พรหมเกษา. 2547. แนวทางการดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ด้อยโอกาส ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จำรัส นองมาก. 2544. ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ชันปรีณัตติง.
- จิรินทร์ แสงกระโทก. 2551. การศึกษาคณะลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมชัย หาญกล้า. 2545. การพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนม์ชกรณ วรอินทร์. 2549. การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานการประเมินแบบเสริมพลัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการทดสอบและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชวลิต โพธิ์ขุน. 2538. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. 2542. วิวัฒนาการของแนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. เอกสารหมายเลข 2 ประกอบการสอน. วิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงใจ กฤดากร. 2545. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา หลังได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงดาว ทองผ่อง. 2545. สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ตุลา มหาพสุธานนท์. 2545. **หลักการจัดการหลักการบริหาร**. สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา
 ถวิล อรัญเวศ. 2544. **นักบริหารมืออาชีพในยุคเขตพื้นที่การศึกษา**. วารสารวิชาการ 2
 (กุมภาพันธ์); 15-19.
- ทองใบ สุดซารี. 2543. **ทฤษฎีองค์การ: วิเคราะห์แนวความคิด ทฤษฎี และการประยุกต์**.
 พิมพ์ครั้งที่ 2. อุดรราชธานี: คณะวิทยาการจัดการ. สถาบันราชภัฏอุดรราชธานี.
 ติศนา เขมณี. 2548. **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
 ประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย.
 ธงชัย สันติวงษ์. 2540. **องค์การและการจัดการ: ทันสมัยยุคโลกาภิวัตน์**. กรุงเทพฯ:
 ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2545. **การจัดการ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 ธีระ รุญเจริญ. 2545. **สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
 สถานศึกษาในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: จี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น, 2545.
 ธีระ รุญเจริญ. 2548. **สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
 ข้าวฟ่าง.
- ธีระ รุญเจริญ, 2550. **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูป
 การศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2549. **นิตยย่อการบริหาร**. เชียงใหม่: Orange Group Tactics
 Design.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2551. **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร:
 สำนักพิมพ์เทียมฟ้า.
- นิชาภา ประสพอารยา. 2543. **การศึกษากิจการงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโทบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์. 2551. **หลักสูตรกับการจัดการเรียนรู้**. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัย
 ราชภัฏสวนดุสิต.
- ประทุมทิพย์ ศรีเมือง. 2546. **การศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหาการประกัน
 คุณภาพภายในสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร**.
 สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2000. **การบริหารงานวิชาการ**. ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2544. จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พงศ์เทพ จิระโร. 2546. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสำหรับการศึกษาเฉพาะทางของกองทัพเรือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต. สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนัส หันนาคินทร์. 2524. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. 2538. การวัดและประเมินผลผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. ม.ป.ป. จรรยาบรรณวิชาชีพครู. [online]. กรุงเทพฯ: แหล่งที่มา <http://www.edu.chula.ac.th/knowledge/rule/adm-rule.htm> [เข้าถึงเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552]
- เพ็ญประภา วัฒนาเจริญโกคา. 30 กรกฎาคม 2552. นักวิชาการศึกษา กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ. สัมภาษณ์.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ. 2548. เอกสารประกอบการสอน วิชา 2701699 หลักและพื้นฐานการศึกษาไทย. ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)
- ภารดี อนันต์นาวิ. 2552. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. ชลบุรี: สำนักพิมพ์มนตรี.
- มนัสวาสน์ โกวิทยา. 2547. การศึกษานอกระบบโรงเรียน: แนวทางการศึกษาและกิจกรรมที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมชวิน พุ่มมาลี. 2543. การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทนอกระบบโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่ง แก้วแดง. 2544. ประกันคุณภาพการศึกษา: ทุกคนทำได้ไม่ยาก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- รุ่ง แก้วแดง. 2546. โรงเรียนนิติบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. 2551. การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา: นำศิลป์.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2551. รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: เพลินสตูดิโอ.

- วนรัตน์ เขียวโพรี. 2542. **องค์การและการจัดการ. สถาบันราชภัฏธนบุรี.**
- วรภัทร์ ภูเจริญ. 2541. **แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.**
- วิจิตร ศรีสอ้าน. 2545. **หลักและระบบบริหารการศึกษา. เอกสารการสอนชุดวิชา. พิมพ์ครั้งที่ 16. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.**
- วิจิตร ศรีสอ้าน. 2535. **การพัฒนาวิชาชีพศึกษาศาสตร์และบริหารการศึกษา: ประสพการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.**
- วิชัย ต้นศิริ. 2543. **คำอธิบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: สายธาร.**
- วิชาการ, กรม. **สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2545. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**
- วิชาการ, กรม. **สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2545. เอกสารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา: กรอบและแนวทางการดำเนินงาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**
- วิทย์ชัย ล้อมวงค์. 2542. **ปัญหาการจัดทรัพยากรการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานีจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2552. **เทคนิคการสร้างและการผสมผสานกรอบแนวคิดทางวิชาการ. [online]. กรุงเทพฯ: แหล่งที่มา <http://www.wiruch.com> [เข้าถึงเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2552]**
- วีณา กวีสมนบูรณ์. 2547. **การพัฒนากระบวนการชี้แนะทางปัญญาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาปรัชญาการศึกษาส่วนบุคคลของครูประจำการระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2546. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).**

- สนานจิต สุคนธ์ทรัพย์. 2546. ระบบบริหารและการจัดการศึกษาของไทย. หน่วยที่ 3.
เอกสารประกอบการสอน วิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา. 52-59. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)
- สมคิด พรหมจ้อย และ สุพักตร์ พิบูลย์. 2544. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. นนทบุรี:
จตุพรดีไซน์.
- สมชาย ใจเที่ยง. 2545. ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สมยศ นาวิการ. การบริหารและพฤติกรรมองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. 2542. มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สรกมล แจ่มจันทร์. 2547. การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.
สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักการศึกษา. 2543. การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักการศึกษา. 2551. มาตรฐานการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ตลอดชีวิตใน
ศตวรรษที่ 21: สหราชอาณาจักร. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547. พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟฟิค.
- สุชีรา ภัทรายุตวรรตน์. 2545. คู่มือการวัดทางจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: เมติคัล มีเดีย.
- สุนทร โคตรบรรเทา. 2551. หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ:
ปัญญาชน.
- สุภาวรรณ โชติผล. 2547. การศึกษาการบริหารงานโรงเรียนในเครือภคินีคณะธิดาแม่
พระองค์อุปถัมภ์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต.
สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี สังข์ศรี. 2545. การจัดการศึกษานอกระบบด้วยวิธีการศึกษาทางไกล
เพื่อการศึกษาตลอดชีวิต. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุรพล ศุภรตรีทิเพศ. 2547. ศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สุวิมล ว่องวานิช. 2543. รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา. สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.

หวน พิณรุฬห์. 2549. นักบริหารมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัจฉรา สุขารมณ, อรพิณทร์ ชูชม. 2530. การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. 2544. 100 คำถาม-คำตอบ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับพื้นฐาน และอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พันธ์.

อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์. 2540. แนวคิดในการประกันคุณภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วารสารวิชาการ APHEIT JOURNAL. 4 (พฤศจิกายน 2540)

เอกชัย กี่สุขพันธ์. ม.ป.ป. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและทฤษฎีการบริหาร. หน่วยที่ 1. เอกสารประกอบการสอน. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)

ภาษาอังกฤษ

Harris, Ben M. 1985. *Supervisory behavior in education*. Third Edition. New Jersey: Prentice Hall.

JOHN W. BEST. 1970. *RESEARCH IN EDUCATION*. 2nd Edition. PRENTICE-HALL, INC., ENGLEWOOD CLIFFS, NEWJERSEY.

Krejcie, R. V. and Morgan D. W. 1970. "Determining sample size for research Activities".

Journal of Educational and Psychology Measurement. Vol 30, No.3 Autumn: 607-610.

Simon Herbert A. 1996. *Administrative behavior: A study of decision making process in administrative organization*. Toronto: The Free Press.

Whatmough, R. 1994. The listening school: Sixth formers and staff as customers of each other. In C. Parsons (ed.), *Quality improvement in education: Casestudies in schools, colleges and universities*. pp. 19-103. London: David Fulton.

Weber, M. 1947. *The Theory of Social and Economic Organization*. In T. Parson. (Ed.), A.M. Henderson and T. Parsons (Trans.), New York: Free Press.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ และรายชื่อโรงเรียนผู้ให้ข้อมูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ อดีตหัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษากิจกรรมสภามหาวิทยาลัยราชธานี ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาธิตฝ่ายมัธยม
2. นายบัณฑิต ศรีพุทธางกูร อดีตเลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร. วิไพภูฏี วัฒนานามิตกุล คณบดี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. ดร. สมนึก ทองเยี่ยม หัวหน้างานส่งเสริมการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา
5. นายเจษฎา แซ่มประเสริฐ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 กรุงเทพมหานคร
6. นางเพ็ญประภา วัฒนาเจริญโกคา นักวิชาการศึกษา กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อโรงเรียนผู้ให้ข้อมูล

1.	โรงเรียนสอนขับรถยนต์
2.	โรงเรียนสุรนารีวิทยามหาวิทยาลัย
3.	โรงเรียนภาษาสายสัมพันธ์
4.	โรงเรียนสอนดนตรีเอื้ออารีย์
5.	โรงเรียนสยามสิรินวดีไทย
6.	โรงเรียนการเรือไทย
7.	โรงเรียนฝึกสอนวิชาการผสมเครื่องตีมค็อกเทล
8.	โรงเรียนรามบริรักษ์
9.	โรงเรียนภาษาพงศ์พัฒนา
10.	โรงเรียนรักษาความปลอดภัยองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์
11.	โรงเรียนโชติมาวิชาชีพอางเชน
12.	โรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นอโค
13.	โรงเรียนสพามรดกไทยและผู้นำแอโรบิกแดนซ์
14.	โรงเรียนสอนศิลปะเมืองศิลป์
15.	โรงเรียนสยามคอมพิวเตอร์และภาษา
16.	โรงเรียนกวดวิชานวศึกษาศาสตร์สยามสแควร์
17.	โรงเรียนฝึกวิชาชีพรักษาความปลอดภัย ณ วัลลภ
18.	โรงเรียนดนตรีสยามกลการ เอ็มโพเรียม
19.	โรงเรียนปิยะมิตรคุณารักษ์
20.	โรงเรียนสอนวิทยากรไพฑูริย์พันธ์
21.	โรงเรียนสอนศิลปะการแต่งหน้า
22.	โรงเรียนกรุงเทพเฮลธแคร์นวดแผนไทย
23.	โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรมสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น)
24.	โรงเรียนดนตรีสยามจันทน์วินิต ยานนาวา
25.	โรงเรียนดนตรีสยามกลการ ปทุมวัน
26.	โรงเรียนแม่บ้านทันสมัย
27.	โรงเรียนฝึกพนักงานโรงพยาบาลกล้วยน้ำไท

รายชื่อโรงเรียนผู้ให้ข้อมูล (ต่อ)

28.	โรงเรียนกวดวิชาสุพิทาและการบริหาร
29.	โรงเรียนศรีวันดี
30.	โรงเรียนดนตรีลีลาบรรเลง
31.	โรงเรียนนวดแผนโบราณเซตวัน
32.	โรงเรียนสุนีย์โยคะ
33.	โรงเรียนเดอะติวเตอร์ ปทุมวัน
34.	โรงเรียนสอนจัดดอกไม้สดสากล
35.	โรงเรียนบัณฑิตศิลป์การดนตรีและกวดวิชา
36.	โรงเรียนไทยอโยธยานวดไทย
37.	โรงเรียนน้ำมันหอมระเหยเพื่อสุขภาพ
38.	โรงเรียนการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยวนานาชาติ
39.	โรงเรียนดนตรีมีฟ้า
40.	โรงเรียนภาษาอังกฤษอามิตร
41.	โรงเรียนกรุงเทพอัญมณีศาสตร์
42.	โรงเรียนสอนออกแบบกราฟเฟิลส์
43.	โรงเรียนภาษาและคอมพิวเตอร์ อีซีซี
44.	โรงเรียนสอนการผลิตอาหารและขนมมาตรฐาน
45.	โรงเรียนภาษาญี่ปุ่น
46.	โรงเรียนช่างสยามประดับอัญมณี
47.	โรงเรียนสุธีรัตน์ชัยสังคีตศิลป์
48.	โรงเรียนธุรกิจอาหารไทยและนานาชาติ
49.	โรงเรียนสอนภาษาภักฎกร
50.	โรงเรียนนานาชาติพระคุณกรุงเทพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศช 0512.6(2771)/3294

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

27 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณบัณฑิต ศรีพุทธางกูร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสุชาติ ขำขจร นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเชช สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/3291

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

27 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสุชาติ จำขจร นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเชษ สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/3292

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

27 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สมนึก ทองเอี่ยม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสุชาติ ขำขจร นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชา โขบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/3293

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

27 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเจษฎา แซ่มประเสริฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสุชาติ ขำขจร นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเชษ สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/3295

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

27 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเพ็ญประภา วัฒนาเจริญโกศา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสุชาติ จำขจร นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเชษ สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-82 คอ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/3296

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

27 พฤศจิกายน 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนเอกชนนอกระบบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสุชาติ ขำขจร นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ระหว่างการศึกษาปริญญาโทเรื่อง “การศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับผู้บริหาร และครู ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสุชาติ ขำขจร ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ หลักสูตรและการสอน

สำนักงานวิชาการ หลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680-2 ต่อ 612

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ในการรับรู้สภาพการบริหารงานการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ตามกรอบแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ และปัญหาการบริหารงานการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ตามกรอบแนวทางการบริหารการประกันคุณภาพ 4 M's ข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักวิชาการและนำเสนอแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครต่อไป

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

โปรดตอบแบบสอบถามนี้ ที่ตรงกับความเป็นจริงตามการรับรู้ของท่าน
เพื่อการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ
ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านในฐานะที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถาม โดยขอให้ท่าน
ทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านดังต่อไปนี้

1. เพศ

- (1) ชาย
(2) หญิง

2. อายุ

- (1) ต่ำกว่า 25 ปี
(2) 25-29 ปี
(3) 30-34 ปี
(4) 35-39 ปี
(5) 40-44 ปี
(6) 45 ปีขึ้นไป

3. วุฒิสูงสุดทางการศึกษา

- (1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
(2) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
(3) ปริญญาโท
(4) ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร

- (1) น้อยกว่า 5 ปี
(2) 5 -10 ปี
(3) 11-15 ปี
(4) 16-20 ปี
(5) 21-25 ปี
(6) 26 ปีขึ้นไป

**ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ
ในกรุงเทพมหานคร**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ในแต่ละมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่ได้ ดำเนิน การ (0)
มาตรฐานที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้นำการดำเนินงานของโรงเรียนได้						
1	ท่านกำหนดปรัชญาหรือวิสัยทัศน์ของโรงเรียนโดยการศึกษา นโยบายที่เกี่ยวข้อง หรือ พ.ร.บ.การศึกษาของชาติ					
2	ท่านจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดปรัชญาวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของโรงเรียน					
3	ท่านกำหนดปรัชญาวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน โดยคำนึงถึงความต้องการของ สังคม ชุมชนและท้องถิ่น					
4	ท่านจัดประชุมบุคลากรเพื่อร่วมกันกำหนด/ทบทวนปรัชญา วิสัยทัศน์ และเป้าหมายของโรงเรียนให้ทันสมัย					
5	ท่านจัดทำปรัชญาวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะของผู้เรียน ที่พึงประสงค์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร					
6	ท่านประชาสัมพันธ์ให้ ผู้เรียน บุคลากร และสังคม เข้าใจปรัชญา วิสัยทัศน์ และเป้าหมายของโรงเรียน					
มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม / ท้องถิ่นและผู้เรียน						
7	ท่านจัดให้มีการวิเคราะห์ และประเมินผลการใช้หลักสูตร					
8	ท่านได้พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น และสังคม					
9	ท่านได้จัดทำเอกสารหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ไว้เป็น แนวทางการปฏิบัติ					
10	ท่านจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อวางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่ได้ ดำเนินการ (0)
11	ท่านจัดทำเอกสารแบบประเมินกิจกรรมที่กำหนดไว้เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร					
12	ท่านสรุปผลและเขียนรายงานผลการจัดกิจกรรม ทุกกิจกรรมไว้ อย่างเป็นระบบ					
มาตรฐานที่ 3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ						
13	ผู้ปฏิบัติการสอน มีการทำแผนการเรียนรู้โดยระบุวัตถุประสงค์ วิธีสอน กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์และการวัดผลประเมินผลไว้ชัดเจน					
14	ท่านจัดให้มีวิธีการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพ ลักษณะของวิชาและผู้เรียน					
15	ผู้ปฏิบัติการสอนมีการทดลองใช้กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ ก่อนดำเนินการสอน					
16	ท่านจัดหาสื่อ/ผลิตสื่อ/เอกสารการเรียนรู้/อุปกรณ์ที่ให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้จริงตามแผนการเรียนรู้					
17	ท่านจัดให้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนและจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ของผู้เรียน					
18	ท่านจัด สื่อ อุปกรณ์ เอกสาร ตามแผนการเรียนรู้และมีจำนวน เพียงพอกับผู้เรียนและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้					
19	ท่านจัดประสบการณ์การเรียนรู้/การฝึกงาน เสริมสร้าง ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน					
20	ท่านกำหนดให้มีการสอนซ่อม/เสริมตามความจำเป็นของผู้เรียน แต่ละคน					
มาตรฐานที่ 4 กระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน ตรงตามสภาพจริง						
21	ท่านมีการประชุมผู้ปฏิบัติการสอน ให้จัดทำแนวปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล					
22	ผู้ปฏิบัติการสอน และผู้เรียนในโรงเรียนของท่านทำความเข้าใจ ร่วมกันเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล					
23	โรงเรียนของท่านได้จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ที่หลากหลายไว้ใช้					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่ได้ ดำเนินการ (0)
24	โรงเรียนของท่านดำเนินการวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน/ ระหว่างเรียนและหลังเรียนตามความเหมาะสม					
25	โรงเรียนของท่านจัดทำข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผลให้เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง					
26	โรงเรียนของท่านมีการแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนรับทราบและ แนะนำให้ปรับปรุงตนในส่วนที่บกพร่อง					
27	โรงเรียนของท่านจัดทำเอกสารสรุปผลการเรียนในภาพรวมไว้เป็น หลักฐาน					
28	โรงเรียนของท่านประชุมผู้ปฏิบัติการสอน เพื่อวิเคราะห์สภาพ ปัญหา แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการปรับปรุง/ พัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติการสอนและ การพัฒนาหลักสูตร					
มาตรฐานที่ 5 ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู						
29	ผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนของท่านสอนตรงกับสาขาวิชาที่ สำเร็จมา					
30	โรงเรียนมีการจัดทำสถิติระดับการศึกษาของครู และเจ้าหน้าที่ ในโรงเรียนไว้เป็นหลักฐาน					
31	โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการคัดเลือก ผู้ปฏิบัติการสอน และบุคลากร เข้าปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร					
32	โรงเรียนของท่านมีการสนับสนุนให้ทุนด้านการศึกษา อบรม ของผู้ปฏิบัติการสอนและบุคลากร					
33	โรงเรียนของท่านมีหลักเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรม ผู้ปฏิบัติการสอน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำผลการ ประเมินมาปรับปรุงพัฒนาและให้รางวัลใจ					
34	ท่านสนับสนุนให้จัดกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนา วิชาชีพครู					
35	ท่านกำหนดให้ผู้ปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาแผนการสอนให้ สามารถปฏิบัติได้จริง					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่ได้ ดำเนินการ (0)
36	ท่านกำหนดให้ผู้ปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ					
37	ท่านจัดให้มีการตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้ปฏิบัติการสอนและได้มีการดัดแปลงแก้ไขตามความเหมาะสม					
มาตรฐานที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูง						
38	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง					
39	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำสถิติเปรียบเทียบผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นประจำทุกปีการศึกษาตามหลักสูตร					
40	โรงเรียนของท่านมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นต่อปีการศึกษาทุกหลักสูตร					
41	ท่านจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบความสำเร็จของผู้เรียนไว้เป็นประจำเพื่อหาทางปรับปรุงให้ดีขึ้น					
42	ท่านจัดให้มีการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่ออกไปปฏิบัติงานหรือศึกษาต่อ					
43	ท่านให้มีการติดตามศิษย์เก่าที่ไปปฏิบัติงานประสบความสำเร็จแล้วนำมาให้รางวัลเพื่อเป็นตัวอย่างกับรุ่นต่อไป					
มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์						
44	ผู้ปฏิบัติการสอน บันทึกเวลาเรียนของผู้เรียน และพฤติกรรมของผู้เรียนไว้เป็นประจำและต่อเนื่อง					
45	ท่านได้จัดทำแบบประเมิน และ/หรือ แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนเกี่ยวกับการเข้าเรียนตรงเวลา ความรับผิดชอบและการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอื่นๆ					
46	ท่านได้ส่งเสริมให้เกิดการสร้างบรรยากาศและสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้เกิดพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์กับผู้เรียน					
47	ท่านได้จัดให้มีการประเมินผู้เรียนว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปรัชญา วิสัยทัศน์					
48	ท่านได้จัดให้คณะ ผู้ปฏิบัติการสอน ทบทวน และปรับปรุงแบบประเมิน/สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนและวิเคราะห์สรุปผล					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่ได้ ดำเนินการ (0)
มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ						
49	ท่านได้เข้าร่วม อบรม หรือสัมมนา ทางด้านวิชาการบริหารอย่างต่อเนื่อง					
50	ท่านเอาใจใส่ บริหารงานและอุทิศเวลาให้กับโรงเรียน					
51	ท่านเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรม หรือตามหลักธรรมทางศาสนาที่นับถือ					
52	ท่านเป็นวิทยากรหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ/วิชาชีพกับหน่วยงานอื่น					
53	ท่านจัดให้มีระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารงานโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ					
54	ท่านได้นำแนวปฏิรูปการศึกษามาพัฒนาครูให้เกิดการเรียนรู้การสอน ตรงตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา					
55	ท่านเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และวางแผนกลยุทธ์ให้บุคลากรได้ปฏิบัติ					
มาตรฐานที่ 9 ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ						
56	โรงเรียนของท่านได้จัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร					
57	โรงเรียนของท่านจัดบุคลากรให้มีบทบาทหน้าที่ครบตามโครงสร้างและภาระงานของโรงเรียนอย่างเหมาะสม					
58	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้บุคลากรใช้เป็นแนวปฏิบัติ					
59	โรงเรียนของท่านจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานประจำปี					
60	โรงเรียนของท่านมีการ กำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผน					
61	โรงเรียนของท่านมีการสำรวจความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ					
62	โรงเรียนของท่านจัดหาอุปกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการไว้เพียงพอกับความต้องการตามสภาพของโรงเรียน					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่ได้ ดำเนินการ (0)
63	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อเหตุการณ์และทันสมัย					
64	โรงเรียนของท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาได้เติบโตเจริญยิ่งขึ้น					
65	โรงเรียนของท่านมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีตามแผนพัฒนาคุณภาพ					
มาตรฐานที่ 10 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน						
66	ท่านกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบด้าน อาคาร สถานที่ ห้องเรียน ห้องประกอบการ สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อม					
67	ท่านมีการตรวจสอบ ดูแล บำรุงรักษาอาคาร สถานที่ ปรับปรุงซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้ได้					
68	โรงเรียนของท่านมีการตรวจสอบความปลอดภัยในการใช้ อาคาร เครื่องมือและอุปกรณ์ไว้เสมอ					
69	ท่านได้บันทึกรายการครุภัณฑ์ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกไว้เป็นข้อมูลหลักฐาน					
70	โรงเรียนของท่านมีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ด้าน ห้องเรียน อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเพื่อการปรับปรุง					
71	โรงเรียนของท่านมีการจัด อาคาร ห้องเรียน ตลอดจนห้องฝึกปฏิบัติ เพียงพอ ไม่นหนาแน่น เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละห้อง					
มาตรฐานที่ 11 บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ						
72	โรงเรียนของท่านจัดหาน้ำดื่มและภาชนะที่สะอาดไว้บริการกับนักเรียนอย่างเพียงพอ					
73	โรงเรียนของท่านมีการดูแลและตรวจสอบเครื่องสาธารณูปโภคให้ถูกสุขลักษณะ					
74	โรงเรียนของท่านจัดทำแนวปฏิบัติการดูแลรักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)	ไม่ได้ดำเนินการ (0)
75	โรงเรียนของท่านติดตั้งเครื่องดับเพลิงชนิดมือถือและมีสภาพพร้อมใช้งานได้อย่างน้อยชั้นละ 1 เครื่อง					
76	โรงเรียนของท่านมีทางหนีไฟ/บันไดหนีไฟ และมีป้ายบอกทางหนีไฟไว้ชัดเจน					
77	โรงเรียนของท่านมีไฟส่องสว่างสำรอง สามารถมองเห็นช่องทางเดินได้ขณะเพลิงไหม้หรือไฟดับ					
78	โรงเรียนของท่านมีสัญญาณเตือนเพื่อให้หนีไฟที่สามารถส่งเสียงสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคารได้ยินหรือทราบทั่วถึง					
79	โรงเรียนของท่านมีลูกกรงเหล็กดัด สามารถเปิดออกสู่ภายนอกได้ตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอน					
80	โรงเรียนของท่านให้ความรู้/อบรมบุคลากรเกี่ยวกับความปลอดภัย เพื่อป้องกันอัคคีภัย/อุบัติเหตุ อุบัติภัยในโรงเรียน/ชุมชน					
มาตรฐานที่ 12 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง						
81	โรงเรียนของท่านสนับสนุนให้สมาคม/ศิษย์เก่า/แหล่งวิทยาการ/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน					
82	โรงเรียนของท่านมีการจัดให้คณะครูและนักเรียนไปร่วมงานหรือปฏิบัติงานในการพัฒนาชุมชน					
83	โรงเรียนของท่านให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในงาน/กิจกรรมต่างๆ ของชุมชน/สังคม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
84	โรงเรียนของท่านมีการจัดแหล่งเรียนรู้หรือให้บริการด้านอื่นๆ แก่ประชาชน/ชุมชน/หน่วยงานอื่น ตามโอกาสที่เหมาะสม					
85	โรงเรียนของท่านมีการส่งคณะครู ไปบริการความรู้แก่ชุมชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย					

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ
ในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับปัญหา การบริหารงานตาม
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ในแต่ละ
ด้าน ดังต่อไปนี้

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่เป็น ปัญหา เลย (0)
ปัญหา ด้านบุคคล						
1	ผู้ปฏิบัติการสอน มีความรู้ ความสามารถไม่สอดคล้องกับวิชา ที่ตนเองสอน					
2	ผู้ปฏิบัติการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน					
3	บุคลากรมีไม่เพียงพอในการให้บริการ ดูแลความเรียบร้อยของ อาคาร สถานที่และอุปกรณ์					
4	ขาดการจัดทำข้อมูลหรือสถิติผู้สำเร็จการศึกษาให้เป็นข้อมูลในการ พัฒนา					
5	ผู้เรียนขาดความสนใจ กระตือรือร้นต่อการเรียน					
6	ผู้เรียนขาดสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อน และครู/ผู้สอน					
7	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง					
8	ผู้บริหารไม่มีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อ เข้าทำงาน					
9	ขาดการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ จาก ผู้บริหาร					
10	บุคลากรขาดความสนใจในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ					
11	บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง					
12	ผู้บริหารไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเองให้เป็นมืออาชีพ					
13	โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในองค์กร ในการประชุม ระดมความคิดเพื่อพัฒนาความรู้					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่เป็น ปัญหา เลย (0)
14	ผู้ปฏิบัติการสอนขาดอุดมการณ์ในการทำงาน					
ปัญหาด้าน งบประมาณ						
15	งบประมาณในการพัฒนา ฝึกอบรม สัมมนาเพื่อให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ มีไม่เพียงพอ					
16	งบประมาณสำหรับการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ					
17	การจัดทำระบบบัญชีรับจ่ายไม่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน					
18	ขาดการกำหนดนโยบายและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร					
19	การจ่ายค่าตอบแทนไม่ได้ยึดหลักความรู้ ความสามารถของบุคคล กับผลของการปฏิบัติงาน					
20	ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมด้านงบประมาณจากภาครัฐ					
21	ขาดการจัดทำงบประมาณให้เป็นหมวดหมู่ชี้ให้เห็นการพัฒนาได้ง่าย					
ปัญหาด้าน วัสดุ อุปกรณ์						
22	สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน					
23	อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบการสอน ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน					
24	สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้					
25	วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอน ไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย					
26	วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนไม่ได้รับการบำรุงรักษาปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี					
ปัญหา ด้านการบริหาร						
27	โรงเรียนไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมาย ของการจัดการศึกษา					
28	ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดความเข้าใจในการปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ทันต่อวิทยาการ เทคโนโลยีและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม/ท้องถิ่น และผู้เรียน					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่เป็น ปัญหา เลย (0)
29	โรงเรียนไม่มีกิจกรรมการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับ ผู้เรียน					
30	ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดการวางแผนการสอน ให้สอดคล้องกับ หลักสูตรที่กำหนดไว้					
31	วิธีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนขาดความหลากหลายและ ต่อเนื่อง					
32	ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน					
33	โรงเรียนไม่มีการบันทึกสรุปผลและเขียนรายงานผลการจัดกิจกรรม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นในโรงเรียน					
34	โรงเรียนไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการกำหนดสิ่งที่บุคลากรต้อง เรียนรู้และเสริมความรู้ของตนเอง					
35	ผู้บริหารไม่มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติการสอน แสวงหา ความรู้ใหม่ๆ					
36	โรงเรียนไม่มีการจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศในด้านต่างๆ ไว้ให้ พร้อมสำหรับการบริหาร					
37	การบริหารอาคารสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก ขาดการดูแลให้ใช้การได้อย่างดีอยู่เสมอ					
38	ระบบการสื่อสารและการประสานงานภายในโรงเรียนระหว่าง ฝ่าย บริหาร และครูกับนักเรียนขาดความคล่องตัว และเกิดข้อผิดพลาด อยู่เสมอ					
39	ผู้บริหารมักประสบปัญหาในการตัดสินใจหรือในการแก้ไข สถานการณ์เร่งด่วนที่เกิดขึ้น					

ขอขอบคุณที่กรุณาในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และ ผู้ปฏิบัติการสอนของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ในการรับรู้สภาพการบริหารงานการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ตามกรอบแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ กลุ่มงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ และปัญหาการบริหารงานการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ตามกรอบแนวทางทรัพยากรการบริหาร 4 M's ข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักวิชาการและนำเสนอแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครต่อไป

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

โปรดตอบแบบสอบถามนี้ ที่ตรงกับความเป็นจริงตามการรับรู้ของท่าน
เพื่อการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ
ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านในฐานะที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถาม โดยขอให้ท่าน
ทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านดังต่อไปนี้

1. เพศ

- (1) ชาย
(2) หญิง

2. อายุ

- (1) ต่ำกว่า 25 ปี
(2) 25-29 ปี
(3) 30-34 ปี
(4) 35-39 ปี
(5) 40-44 ปี
(6) 45 ปีขึ้นไป

3. วุฒิสถสุดทางการศึกษา

- (1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
(2) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
(3) ปริญญาโท
(4) ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งปฏิบัติการสอน

- (1) น้อยกว่า 5 ปี
(2) 5 -10 ปี
(3) 11-15 ปี
(4) 16-20 ปี
(5) 21-25 ปี
(6) 26 ปีขึ้นไป

**ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ
ในกรุงเทพมหานคร**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับสภาพการบริหารงานตาม
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ในแต่
ละมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่ได้ ดำเนิน การ (0)
มาตรฐานที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้นำการดำเนินงานของโรงเรียนได้						
1	โรงเรียนของท่านกำหนดปรัชญาหรือวิสัยทัศน์ของโรงเรียนโดย การศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้อง หรือ พ.ร.บ.การศึกษาของชาติ					
2	โรงเรียนของท่านจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน					
3	โรงเรียนของท่านกำหนดปรัชญาวิสัยทัศน์และเป้าหมายของ โรงเรียนโดยคำนึงถึงความต้องการของ สังคม ชุมชนและท้องถิ่น					
4	โรงเรียนของท่านจัดประชุมบุคลากรเพื่อร่วมกันกำหนด/ทบทวน ปรัชญาวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของโรงเรียนให้ทันสมัย					
5	โรงเรียนของท่านจัดทำปรัชญาวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะ ของผู้เรียนที่พึงประสงค์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร					
6	โรงเรียนของท่านประชาสัมพันธ์ให้ ผู้เรียน บุคลากร และสังคม เข้าใจปรัชญา วิสัยทัศน์ และเป้าหมายของโรงเรียน					
มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม / ท้องถิ่นและผู้เรียน						
7	โรงเรียนของท่านจัดให้มีการวิเคราะห์ และประเมินผล การใช้หลักสูตร					
8	โรงเรียนของท่านได้พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น และสังคม					
9	โรงเรียนของท่านได้จัดทำเอกสารหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ไว้เป็นแนวทางการปฏิบัติ					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่ได้ ดำเนินการ (0)
10	โรงเรียนของท่านจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อวางแผนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร					
11	โรงเรียนของท่านจัดทำเอกสารแบบประเมินกิจกรรมที่กำหนดไว้เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร					
12	โรงเรียนของท่านสรุปผลและเขียนรายงานผลการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมไว้อย่างเป็นระบบ					
มาตรฐานที่ 3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ						
13	ท่านมีการทำแผนการเรียนรู้โดยระบุวัตถุประสงค์ วิธีสอน กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์และการวัดผลประเมินผลไว้ชัดเจน					
14	โรงเรียนของท่านจัดให้มีวิธีการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพ ลักษณะของวิชาและผู้เรียน					
15	ท่านมีการทดลองใช้กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ ก่อนดำเนินการสอน					
16	โรงเรียนของท่านจัดหาสื่อ/ผลิตสื่อ/เอกสารการเรียนรู้/อุปกรณ์ ที่ให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้จริงตามแผนการเรียนรู้					
17	โรงเรียนของท่านจัดให้มีการวิเคราะห์ผู้เรียนและจัดทำข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน					
18	โรงเรียนของท่านจัด สื่อ อุปกรณ์ เอกสาร ตามแผนการเรียนรู้ และมีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียนและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้					
19	โรงเรียนของท่านจัดประสบการณ์การเรียนรู้/การฝึกงาน เสริมสร้าง ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน					
20	โรงเรียนของท่านกำหนดให้มีการสอนซ่อม/เสริมตามความจำเป็นของผู้เรียนแต่ละคน					
มาตรฐานที่ 4 กระบวนการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน ตรงตามสภาพจริง						
21	โรงเรียนของท่านมีการประชุมผู้ปฏิบัติการสอน ให้จัดทำแนวปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล					
22	ท่านและผู้เรียนในโรงเรียนของท่านทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่ได้ ดำเนินการ (0)
23	โรงเรียนของท่านได้จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายไว้ใช้					
24	โรงเรียนของท่านดำเนินการวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน/ระหว่างเรียนและหลังเรียนตามความเหมาะสม					
25	โรงเรียนของท่านจัดทำข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลให้เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง					
26	โรงเรียนของท่านมีการแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนรับทราบและแนะนำให้ปรับปรุงตนในส่วนที่บกพร่อง					
27	โรงเรียนของท่านจัดทำเอกสารสรุปผลการเรียนในภาพรวมไว้เป็นหลักฐาน					
28	โรงเรียนของท่านประชุมผู้ปฏิบัติการสอน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการปรับปรุง/พัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติการสอนและการพัฒนาหลักสูตร					
มาตรฐานที่ 5 ครู/ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนและประพฤติตนเหมาะสมกับวิชาชีพ						
29	ท่านสอนตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จมา					
30	โรงเรียนมีการจัดทำสถิติระดับการศึกษาของครู และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนไว้เป็นหลักฐาน					
31	โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการคัดเลือก ผู้ปฏิบัติการสอนและบุคลากร เข้าปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร					
32	โรงเรียนของท่านมีการสนับสนุนให้ทุนด้านการศึกษา อบรม ของผู้ปฏิบัติการสอนและบุคลากร					
33	โรงเรียนของท่านมีหลักเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรม ผู้ปฏิบัติการสอน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาและให้รางวัลจริง					
34	โรงเรียนของท่านสนับสนุนให้จัดกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู					
35	ท่านกำหนดให้ผู้ปฏิบัติการสอนมีการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริง					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่ได้ ดำเนินการ (0)
36	โรงเรียนของท่านกำหนดให้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ					
37	โรงเรียนของท่านจัดให้มีการตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้ปฏิบัติการสอนและได้มีการดัดแปลงแก้ไขตามความเหมาะสม					
มาตรฐานที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับสูง						
38	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง					
39	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำสถิติเปรียบเทียบผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นประจำทุกปีการศึกษาตามหลักสูตร					
40	โรงเรียนของท่านมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นต่อปีการศึกษาทุกหลักสูตร					
41	โรงเรียนของท่านจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบความสำเร็จของผู้เรียนไว้เป็นประจำ เพื่อหาทางปรับปรุงให้ดีขึ้น					
42	โรงเรียนของท่านจัดให้มีการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่ออกไปปฏิบัติงานหรือศึกษาต่อ					
43	โรงเรียนของท่านให้มีการติดตามศิษย์เก่าที่ไปปฏิบัติงานประสบความสำเร็จแล้วนำมาให้รางวัลเพื่อเป็นตัวอย่างกับรุ่นต่อไป					
มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์						
44	ท่านได้บันทึกเวลาเรียนของผู้เรียน และพฤติกรรมของผู้เรียนไว้เป็นประจำและต่อเนื่อง					
45	โรงเรียนของท่านได้จัดทำแบบประเมิน และ/หรือ แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนเกี่ยวกับการเข้าเรียนตรงเวลา ความรับผิดชอบ และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอื่นๆ					
46	โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมให้เกิดการสร้างบรรยากาศและสนับสนุนการจัดกิจกรรมให้เกิดพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์กับผู้เรียน					
47	โรงเรียนของท่านได้จัดให้มีการประเมินผู้เรียนว่ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปรัชญา วิสัยทัศน์					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่ได้ ดำเนินการ (0)
48	โรงเรียนของท่านได้จัดให้คณะ ผู้ปฏิบัติการสอน ทบทวน และปรับปรุงแบบประเมิน/สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนและวิเคราะห์สรุปผลให้ทันสมัย					
มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ						
49	ผู้บริหารได้เข้าร่วม อบรม หรือสัมมนา ทางด้านวิชาการบริหารอย่างต่อเนื่อง					
50	ผู้บริหารเอาใจใส่ บริหารงานและอุทิศเวลาให้กับโรงเรียน					
51	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบศีลธรรม หรือตามหลักธรรมทางศาสนาที่นับถือ					
52	ผู้บริหารเป็นวิทยากรหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ/วิชาชีพกับหน่วยงานอื่น					
53	ผู้บริหารจัดให้มีระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารงานโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ					
54	ผู้บริหารได้นำแนวปฏิรูปการศึกษามาพัฒนาครูให้เกิดการเรียนการสอน ตรงตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา					
55	ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และวางแผนกลยุทธ์ให้บุคลากรได้ปฏิบัติ					
มาตรฐานที่ 9 ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ						
56	โรงเรียนของท่านได้จัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร					
57	โรงเรียนของท่านจัดบุคลากรให้มีบทบาทหน้าที่ครบตามโครงสร้างและภาระงานของโรงเรียนอย่างเหมาะสม					
58	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้บุคลากรใช้เป็นแนวปฏิบัติ					
59	โรงเรียนของท่านจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและแผนปฏิบัติงานประจำปี					
60	โรงเรียนของท่านมีการ กำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผน					
61	โรงเรียนของท่านมีการสำรวจความต้องการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่ได้ ดำเนินการ (0)
62	โรงเรียนของท่านจัดหาอุปกรณ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการไว้เพียงพอกับความต้องการตามสภาพของโรงเรียน					
63	โรงเรียนของท่านมีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อเหตุการณ์และทันสมัย					
64	โรงเรียนของท่านได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาได้เติบโตเจริญยิ่งขึ้น					
65	โรงเรียนของท่านมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีตามแผนพัฒนาคุณภาพ					
มาตรฐานที่ 10 อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบ/สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับหลักสูตรและเพียงพอต่อการใช้งาน						
66	โรงเรียนของท่านกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบด้าน อาคาร สถานที่ ห้องเรียน ห้องประกอบการ สถานที่ฝึกปฏิบัติและสภาพแวดล้อม					
67	โรงเรียนของท่านมีการตรวจสอบ ดูแล บำรุงรักษาอาคาร สถานที่ ปรับปรุง ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้ได้					
68	โรงเรียนของท่านมีการตรวจสอบความปลอดภัยในการใช้ อาคาร เครื่องมือและอุปกรณ์ไว้เสมอ					
69	โรงเรียนของท่านได้บันทึกรายการครุภัณฑ์ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกไว้เป็นข้อมูลหลักฐาน					
70	โรงเรียนของท่านมีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ด้าน ห้องเรียน อาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมเพื่อการปรับปรุง					
71	โรงเรียนของท่านมีการจัด อาคาร ห้องเรียน ตลอดจนห้องฝึกปฏิบัติเพียงพอ ไม่หนาแน่น เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละห้อง					
มาตรฐานที่ 11 บริการและสวัสดิการที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั่วถึงและเพียงพอ						
72	โรงเรียนของท่านจัดหาน้ำดื่มและภาชนะที่สะอาดไว้บริการกับนักเรียนอย่างเพียงพอ					
73	โรงเรียนของท่านมีการดูแลและตรวจสอบเครื่องสาธารณูปโภคให้ถูกสุขลักษณะ					
74	โรงเรียนของท่านจัดทำแนวปฏิบัติกรดูแลรักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่ได้ ดำเนินการ (0)
75	โรงเรียนของท่านติดตั้งเครื่องดับเพลิงชนิดมือถือและมีสภาพพร้อมใช้งานได้อย่างน้อยชั้นละ 1 เครื่อง					
76	โรงเรียนของท่านมีทางหนีไฟ/บันไดหนีไฟ และมีป้ายบอกทางหนีไฟไว้ชัดเจน					
77	โรงเรียนของท่านมีไฟส่องสว่างสำรอง สามารถมองเห็นช่องทางเดินได้ขณะเพลิงไหม้หรือไฟดับ					
78	โรงเรียนของท่านมีสัญญาณเตือนเพื่อให้หนีไฟที่สามารถส่งเสียงสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคารได้ยินหรือทราบทั่วถึง					
79	โรงเรียนของท่านมีลูกกรงเหล็กดัด สามารถเปิดออกสู่ภายนอกได้ตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอน					
80	โรงเรียนของท่านให้ความรู้/อบรมบุคลากรเกี่ยวกับความปลอดภัย เพื่อป้องกันอัคคีภัย/อุบัติเหตุ อุบัติภัยในโรงเรียน/ชุมชน					
มาตรฐานที่ 12 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง						
81	โรงเรียนของท่านสนับสนุนให้สมาคม/ศิษย์เก่า/แหล่งวิทยาการ/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน					
82	โรงเรียนของท่านมีการจัดให้คณะครูและนักเรียนไปร่วมงานหรือปฏิบัติงานในการพัฒนาชุมชน					
83	โรงเรียนของท่านให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในงาน/กิจกรรมต่างๆ ของชุมชน/สังคม/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
84	โรงเรียนของท่านมีการจัดแหล่งเรียนรู้หรือให้บริการด้านอื่นๆ แก่ประชาชน/ชุมชน/หน่วยงานอื่น ตามโอกาสที่เหมาะสม					
85	โรงเรียนของท่านมีการส่งคณะครู ไปบริการความรู้แก่ชุมชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย					

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ
ในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับปัญหา การบริหารงานตาม
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ในแต่ละ
ด้าน ดังต่อไปนี้

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่เป็น ปัญหา เลย (0)
ปัญหา ด้านบุคคล						
1	ผู้ปฏิบัติการสอน มีความรู้ ความสามารถไม่สอดคล้องกับวิชา ที่ตนเองสอน					
2	ผู้ปฏิบัติการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน					
3	บุคลากรมีไม่เพียงพอในการให้บริการ ดูแลความเรียบร้อยของ อาคาร สถานที่และอุปกรณ์					
4	ขาดการจัดทำข้อมูลหรือสถิติผู้สำเร็จการศึกษาไว้เป็นข้อมูลใน การพัฒนา					
5	ผู้เรียนขาดความสนใจ กระตือรือร้นต่อการเรียน					
6	ผู้เรียนขาดสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อน และครู/ผู้สอน					
7	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง					
8	ผู้บริหารไม่มีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดเลือก บุคลากรเพื่อเข้าทำงาน					
9	ขาดการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ จาก ผู้บริหาร					
10	บุคลากรขาดความสนใจในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ					
11	บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง					
12	ผู้บริหารไม่มีเวลาในการพัฒนาตนเองให้เป็นมืออาชีพ					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่เป็น ปัญหา เลย (0)
13	โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในองค์กร ในการประชุมระดมความคิดเพื่อพัฒนาความรู้					
14	ผู้ปฏิบัติการสอนขาดอุดมการณ์ในการทำงาน					
ปัญหาด้าน งบประมาณ						
15	งบประมาณในการพัฒนา ฝึกอบรม สัมมนาเพื่อให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ มีไม่เพียงพอ					
16	งบประมาณสำหรับการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ					
17	การจัดทำระบบบัญชีรับจ่ายไม่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน					
18	ขาดการกำหนดนโยบายและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร					
19	การจ่ายค่าตอบแทนไม่ได้ยึดหลักความรู้ ความสามารถของบุคคล กับผลของการปฏิบัติงาน					
20	ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมด้านงบประมาณจากภาครัฐ					
21	ขาดการจัดทำงบประมาณให้เป็นหมวดหมู่ชี้ให้เห็นการพัฒนาได้ง่าย					
ปัญหาด้าน วัสดุ อุปกรณ์						
22	สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน					
23	อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประกอบการสอน ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน					
24	สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้					
25	วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการสอน ไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัย					
26	วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนไม่ได้รับการบำรุงรักษาปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี					
ปัญหา ด้านการบริหาร						
27	โรงเรียนไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ และเป้าหมาย ของการจัดการศึกษา					

ข้อ	มาตรฐานและการดำเนินงาน	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)	ไม่เป็น ปัญหา เลย (0)
28	ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดความเข้าใจในการปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้ทันต่อวิทยาการ เทคโนโลยีและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม/ท้องถิ่น และผู้เรียน					
29	โรงเรียนไม่มีกิจกรรมการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้เรียน					
30	ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดการวางแผนการสอน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดไว้					
31	วิธีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนขาดความหลากหลายและต่อเนื่อง					
32	ผู้ปฏิบัติการสอน ขาดการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน					
33	โรงเรียนไม่มีการบันทึกสรุปผลและเขียนรายงานผลการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นในโรงเรียน					
34	โรงเรียนไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการกำหนดสิ่งที่บุคลากรต้องเรียนรู้และเสริมความรู้ของตนเอง					
35	ผู้บริหารไม่มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติการสอน แสวงหาความรู้ใหม่ๆ					
36	โรงเรียนไม่มีการจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศในด้านต่างๆ ไว้ให้พร้อมสำหรับการบริหาร					
37	การบริหารอาคารสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก ขาดการดูแลให้ใช้การได้อย่างดีอยู่เสมอ					
38	ระบบการสื่อสารและการประสานงานภายในโรงเรียนระหว่าง ฝ่ายบริหาร และครูกับนักเรียนขาดความคล่องตัว และเกิดข้อผิดพลาดอยู่เสมอ					
39	ผู้บริหารมักประสบปัญหาในการตัดสินใจหรือในการแก้ไขสถานการณ์เร่งด่วนที่เกิดขึ้น					

ขอขอบคุณที่กรุณาในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายสุชาติ ขำขจร เกิดวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2515 ที่จังหวัดนครปฐม สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) สาขาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2551 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนกวดวิชา อะตอม เขตบางแค กรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย